

ΑΣΤΕΡΙΔΑ
ΚΑΙ ΙΘΑΚΗ
ΤΟΥ ΟΜΗΡΟΥ

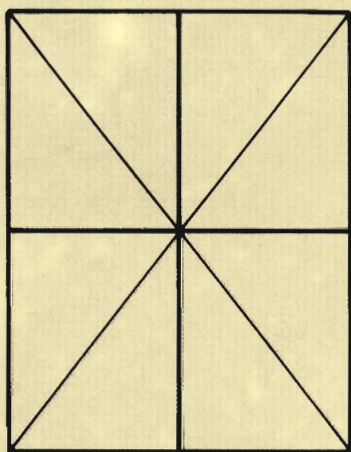

ΔΑΥΛΟΣ

ΔΡΧ. 800

ΤΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΣΜΟΥ

Ἡ γεωμετρικὴ Μῆτρα
Γραμμάτων καὶ Ἀριθμῶν

ΕΚΠΛΗΚΤΙΚΟ

Α Β Γ Δ Ε Ζ

Θ Ι Κ Λ Μ

Ν Ξ Ο Π Ρ Σ

Τ Υ Φ Χ Ψ Ω

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9

Ἡ ἀφηρημένη ἐλληνικὴ σκέψη
ἐδημιούργησε τὸ Ἀλφάβητο

ΔΑΥΛΟΣ

Μηνιαίο Περιοδικό
Κυδαθηναίων 29, Πλάκα
105 58 Ἀθήνα.
Τηλέφ.: 3223957, 9841655.

Τὰ Γραφεία τοῦ Περιοδικοῦ
λειτουργοῦν προοινὲς ὥρες
9.30 - 13.30 καθημερινά.

Ἰδιοκτήτης· Ἐκδότης· Διευθυντής:
ΔΗΜΗΤΡΗΣ Ι. ΛΑΜΠΡΟΥ
Ἀχιλλέως - Μουσῶν 51
Παλαιό Φάληρο.

Φωτοστοιχειοθεσία - Ἀτελιέ:
«Ν. ΜΑΥΡΟΜΜΑΤΗΣ & ΣΙΑ ΕΠΕ»
Μάγερ 11, Ἀθήνα, τηλ. 5221792.
Ἐκτυπώσεις:
Π. ΚΟΚΚΑΛΗΣ
Βιβλιοδεσία:
Κ. ΚΟΝΤΟΓΙΩΡΓΟΣ

Τιμὴ ἀντιτύπου: 800 δρχ.
Ἐτήσια συνδρομὴ: 8.000 δρχ.
Ὁργανισμῶν κ.λπ.: 10.000 δρχ.
Φοιτητῶν: 5.000 δρχ.
Ἐξωτερικοῦ: 50 δολλ. ΗΠΑ.
• Οἱ συνδρομὲς προκαταβάλλονται
τόν μῆνα Ἰανουάριο καθε χρόνου.

ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ
ΔΕΝ ΔΗΜΟΣΙΕΥΟΝΤΑΙ.

Τὰ χειρόγραφα δὲν ἐπιστρέφονται.

Ὅλες οἱ συνεργασίες καὶ τὰ
ταχυδρομικά ἐμβάσματα στὴ
διεύθυνση:
ΔΗΜ. Ι. ΛΑΜΠΡΟΥ, Μουσῶν 51
175 62, Π. Φάληρο, Ἀθήνα.

Παρακαλοῦνται οἱ συνδρομητὲς
ποὺ ἀλλάζουν διεύθυνση, νὰ τὸ
γνωστοποιοῦν στοὺς περιοδικούς.

Ἐπιτρέπεται ἡ ἀναδημοσίευση
κειμένων τοῦ «Δ», μετὴν προϋ-
πόθεσις ὅτι θὰ ἀναφέρεται ρητῶς
ἡ πηγὴ τους.

ΣΤΟ ΤΕΥΧΟΣ ΑΥΤΟ:

ΣΕΛΙΣ 8228:

Εἶναι ὁλοζώντανη

Δ.Ι.Α.

ΣΕΛΙΣ 8230:

ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ
ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΝΑΓΟΣ, Σ. ΜΟΥΡΙΚΗΣ, «ΕΝΑΣ
ΜΑΘΗΤΗΣ ΛΥΚΕΙΟΥ», Α. ΤΣΟΛΟΜΥΤΗΣ, Α.
ΝΤΙΡΟΠΛΑΚΗΣ, ΣΑΒΒΑΣ ΚΟΥΜΠΟΥΡΑΣ,
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΚΑΛΑΝΤΖΗΣ.

ΣΕΛΙΣ 8240:

*Ἡ Γεωμετρικὴ Γενεσίουρογὸς Μήτηρ
τῶν Γραμμάτων καὶ τῶν Ἀριθμῶν*

Δ.Ι.Α.

ΣΕΛΙΣ 8241:

*Τὸ Ἀλφάβητο ἐφεύρεσις Ἑλληνικὴ
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Κ. ΓΕΩΡΓΟΥΝΤΖΟΣ*

ΣΕΛΙΣ 8249:

*Τὸ παραμῦθι τοῦ Κοινοβουλευτισμοῦ
ΔΗΜΗΤΡΗΣ Ι. ΛΑΜΠΡΟΥ*

ΣΕΛΙΣ 8254:

*Τῶν ἁγίων πατέρων ἡμῶν
ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ*

ΣΕΛΙΣ 8257:

*Ἀστερις καὶ Ὀμηρικὴ Ἰθάκη
ΚΩΝ. Β. ΚΟΥΤΡΟΥΒΕΛΗΣ*

ΣΕΛΙΣ 8267:

*Ὁ Ὀμφαλὸς τῶν Δελφῶν
ΠΠΟΚΡΑΤΗΣ ΔΑΚΟΓΛΟΥ*

ΣΕΛΙΣ 8277:

*Διορθωτικὰ στὴν πινακίδα Ἰταλίου
ΚΑΛΛΙΜΑΧΟΣ ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ*

ΣΕΛΙΣ 8288:

*Νέος μυσελληνικὸς ὁλοκληρωτισμὸς
ΑΝΔΡΕΑΣ ΑΘΗΝΑΙΟΣ*

ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΗ ΑΝΕΚΔΟΤΗ ΠΟΙΗΣΗ

Γιάννος Γεωργόπουλος, Σ. Μαρνελῆ-Κατσάνου, Στ. Γ.
Παπαδόπουλος.

ΜΟΝΙΜΕΣ ΣΤΗΛΕΣ

ΕΛΛΟΓΑ ΚΑΙ ΜΑΝΤΙΚΑ: σελ. 8247 • ΑΙΣΙΜΑ ΚΑΙ
ΑΔΗΡΗΤΑ: 8275 • ΕΘΝΙΚΑ: 8225 • ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΑ:
8265 • Η ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ: 8288.

Εἶναι ὀλοζώντανη

Δὲν ἔχει μέλλον κανένα τεχνητὸ «ἰδεολόγημα», σὰν κι αὐτὰ ποὺ χάλκευε ἕως τώρα ὁ Ἐξουσιασμός. Οἱ ἐπουράνιοι καὶ οἱ ἐπίγειοι παράδεισοι, παγίδες δόλου καὶ διανοητικῆς βαρβαρότητας, ἀφοῦ παρήγαγαν αἰῶνες σκότους, αἵματος, πείνας καὶ τυραννίας, ξηλώνονται ὀριστικὰ ἀπὸ τὴν πνευματικὴ παρακαταθήκη τῆς ἀνθρωπότητας.

* * *

Δὲν ἔχει ἀνάγκη ὁ Ἑλληνισμὸς καμμιᾶς τεχνητῆς «ἐθνικῆς ταυτότητας», καμμιᾶς ἰδεολογικῆς φαντασιώσεως, γιὰ νὰ τονωθῇ καὶ νὰ γίνῃ οἰκουμενικὴ πραγματικότητα. Ψάχνουν, γιὰ νὰ κατασκευάσουν «ἐθνικὴ ταυτότητα», αὐτοὶ ποὺ δὲν ἀποδέχονται τὴν σήμερα ὑπαρκτὴ καὶ παγκόσμια καὶ παντοδύναμη Ἑλληνικότητα· αὐτοὶ ποὺ μιλοῦν γιὰ οἰκουμενικότητα, ἐνῶ ἰδεολογικὰ βρίσκονται σὲ μετωπικὴ σύγκρουση πρὸς κάθε ἄλλῃ πνευματικὴ κατάσταση ἀπ' αὐτὲς ποὺ ἰσχύουν σήμερα στὴν Ὑφήλιο· αὐτοὶ ποὺ ἔχουν ἀπογυμνωθῇ ἀκόμα καὶ στὴν ἔδρα τοῦ οἰκουμενισμοῦ τους, ἢ ὁποία κατάντησε «σωματεῖο-σφραγίδα»· αὐτοὶ ποὺ δὲν μπόρεσαν νὰ κρατήσουν ζωντανὸ τὸν Ἑλληνισμό, ὅταν εἶχαν τὴν εὐθύνη καὶ τὴν δικαιοδοσία — οὔτε σήμερα μποροῦν στὶς περιοχές, ὅπου ὑποδύονται «ἐθναρχικὸ» ρόλο —, ἀλλὰ τὸν κατατεμάχισαν σὲ ἐθνότητες, ἀπαγορεύοντάς του ἀκόμη καὶ τὴν χρῆση τοῦ ὀνόματος «Ἕλληνας». Ὁ οἰκουμενισμὸς τους εἶναι πλαστὸ «ἰδεολόγημα», δὲν εἶναι ὑπαρκτὸ ἱστορικὸ μέγεθος.

* * *

Ἡ οἰκουμενικὴ Ἑλληνικότητα εἶναι σήμερα ἢ ὑπ' ἀριθμὸν 1 παγκόσμια πνευματικὴ καὶ πολιτικὴ δύναμη. Ἡ Ἑρευνα, ἡ Θεωρία, ὁ Ἑλεγχος, ἡ Ἀπόδειξη, ἡ Φιλοσο-

φία, ἡ Γλῶσσα, ἡ Τέχνη, ἡ Ἐπιστήμη, ἡ Δημοκρατία, ἡ Τεχνολογία, ὁ Διάλογος — πανάκριθα δῶρα τῆς Ἑλληνικότητος στήν ἀνθρωπότητα, χωρὶς ἀνταπόδοση — εἶναι ὄχι ἀπλῶς ὀλοζώντανα σ' ὅλο τὸν Κόσμο, ἀλλὰ στοιχειοθετοῦν στὸ σύνολό του τὸν Παγκόσμιο Πολιτισμό. Κυριαρχοῦν στήν Ἐπιστήμη, τὴν Ἰδεολογία καὶ τὴν Πολιτική τοῦ Καθολικοῦ, τοῦ Διαμαρτυρόμενου, τοῦ Μουσουλμάνου, τοῦ Ἰνδουῖστοῦ· ἀποτελοῦν τὸ «ὁ οὐκ ἄνευ» στοιχεῖο τῆς εὐτυχίας καὶ προόδου τοῦ Ἀγγλοσάξωνος, τοῦ Ρώσου, τοῦ Τούρκου, τοῦ Ἰάπωνος, τοῦ Βουλγάρου, τοῦ Ἀραβος· δὲν μποροῦν σὲ καμμιά περίπτωσι νὰ ἀφαιρεθοῦν ἀπὸ τὴν ζωὴ τοῦ πλούσιου, τοῦ φτωχοῦ, τοῦ μορφωμένου, τοῦ ἀμόρφωτου, τοῦ ἀνδρα, τῆς γυναίκας, τοῦ μαύρου, τοῦ λευκοῦ, τοῦ κίτρινου, τοῦ ἐρυθρόδερου — ὅπου Γῆς. Παγκυρίαρχη, θριαμβεύουσα, μετὰ ἀπὸ μακροὺς αἰῶνες συκοφαντήσεως, ἀποσιωπήσεως, διωγμοῦ, μίσους, διαστρεβλώσεων ἀπὸ τὸν Ἐξουσιασμό καὶ τὸν Δογματισμό, ἡ Ἑλληνικότητα σηκώνει σήμερα τοὺς ρωμαλέους ὤμους τῆς τὸν κόσμον μας, ἕνα κόσμον πού, ἂν χάσῃ τὴν ὑποστήριξή της, θὰ τσακισθῇ μέσα στὸ Ἑρεβος.

* * *

Αὐτὴν τὴν πανίσχυρη πραγματικότητα πρέπει νὰ ὁμολογήσουν οἱ ψάχνοντες δῆθεν νὰ βροῦν τὴν οἰκουμενικὴ ταυτότητά μας· αὐτὴν πρέπει νὰ ἀποδεχθοῦν οἱ ἀποσιωπῶντες τὴν ὑπαρξή της καὶ τὴν δύναμή της· κι αὐτὴν πρέπει νὰ ψεύσουν μὲ τὰ δάκτυλά τους, γιὰ νὰ πεισθοῦν καὶ νὰ τὴν συνειδητοποιήσουν, οἱ τυφλωμένοι ἀπὸ τὸν προαιώνιο Σκοταδισμό Νεοέλληνες. Ἄν συμβῇ αὐτό, ὁ κόσμος μας εἶναι δικός τους.

Δ.Ι.Α.

ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

Ἡ Ἑλληνικὴ Γλῶσσα τῶν... Γάλλων

Κύριε διευθυντά,

Μὲ ἀφορμὴ τὶς μεγάλες ἐρευνες τοῦ «Δ» γιὰ τὴν παγκοσμιότητα τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσας θυμῆθκα μὰ παλιὰ ἱστορία, ὅταν ὡς Πρόεδρος τοῦ Ἐμποροβιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου Ἀθηνῶν προσεφώνησα τὸν Ἰούνιο τοῦ 1966 τὸν ἐπισκεφθέντα ἐπισήμως τὴν Ἑλλάδα κ. Ζισκάρ ντ' Ἑσταίν, τότε ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν τῆς Γαλλίας καὶ ἀργότερα Πρόεδρος τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας. Ἡ προσφώνησή μου πρέπει νὰ ἐνδιαφέρῃ τὶς ἐρευνές σας, διότι ἔγινε στὴ γαλλικὴ γλῶσσα ἀλλὰ μὲ ...ἑλληνικὲς μόνον λέξεις (πλὴν ὀρισμένων ἀκλίτων μερῶν τοῦ λόγου), ποὺ ἔχουν πολιτογραφηθῇ ὡς γαλλικὲς καὶ μπορεῖ νὰ τὶς εὗρῃ κανεὶς σὲ οἰοδήποτε γαλλικὸ λεξικό. Ἀξίζει, νομίζω, νὰ δῇ τὸ φῶς τῆς δημοσιότητας ἢ προσφώνησή μου αὐτὴ στὶς στήλες τοῦ «Δαυλοῦ». Ἴδου τὸ κείμενό της:

Kyrie,

Sans apostropher ma rhétorique dans l'emphase et la pléthore, j' analyserai elliptiquement, sans nul gallicisme, le dédale synchrone du cosmos politique caractérisé par des syndromes de crise paralysant l' organisation systématique de notre économie.

Nous sommes périodiquement sceptiques et neurasthéniques devant ces paroxysmes périphrasiques, cette boulimie des démagogues, ces hyperboles, ces paradoxes hypocrites et cyniques qui symbolisent une démocratie anachronique et chaotique.

Les phénomènes fantastiques qu' on nous prophétise pour l' époque astronomique détrôneront les programmes rachitiques, hybrides et sporadiques de notre cycle atomique. Seule une panacée authentique et draconienne métamorphosera cette agonie prodrome de l'apocalypse et une genèse homologue du Phenix.

Les économistes technocrates seront les stratèges d' un théâtre polemique et dynamique et non les prosélytes du marasme.

Autochtones helléniques, dans une apologie cathartique, psalmodions les théorèmes de la démocratie thésaurisante et héroïque, soyons allergiques aux parasites allogènes dont les sophismes trop hyalins n' ont qu' une pseudo-dialectique.

En épilogue à ces agapes, mon amphore à l' apogée, je prophétise toute euphorie et apotheose à Monsieur Giscard d' Estaing, prototype enthousiasmant de la néo-orthodoxie économique et symbole de la palingénésie de son ethnie gallique.

Μὲ φιλικούς χαιρετισμοὺς

Χρῆστος Πανάγος

Ἐπίτιμος Πρόεδρος τοῦ Ἐμπορικοῦ
καὶ Βιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου Ἀθηνῶν

Οἱ πληροφορίες περὶ ταφῆς τοῦ Ἰησοῦ στὴ Σεβάστεια

Κύριε διευθυντά,

Ἐπὶ τοῦ δημοσιευθέντος εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 138 τεῦχος Ἰουνίου 1993 τοῦ περιοδικοῦ σας «Δαυλός», σελῖς 8006 καὶ 8007, ἐνδιαφέροντος ἄρθρου (ἐπιστολῆς) τοῦ κ. Πάνου Τσίνα ὑπὸ τὸν τίτλον «*Ὁ Πιλάτος, οἱ Ἑβραῖοι καὶ ἡ δίκη τοῦ Χριστοῦ*» ἔχω νὰ κάνω τὰς κάτωθι παρατηρήσεις:

Ἡ σταύρωσις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἶναι ἓνα ἱστορικὸν γεγονός μέγα καὶ ἀναμφισβήτητον, καθὼς καὶ ὅ,τι συνέβη κατ' αὐτήν. Ἐδῶ ὁ κ. Π. Τσίνας ἔχει ἄλλην θεώρησιν ἐνὸς φυσικοῦ καὶ ἱστορικοῦ γεγονότος. Τὸ ἂν τὸ «σθήσιμον» τοῦ ἡλίου (τὸ ὅποῖον ἦτο διαρκείας 3 ὥρων, 6 μ.μ.-9 μ.μ.: βλ. Λουκᾶ, *Εὐαγ.*, κεφ. 23 ἐδάφια 44 καὶ 45) ἦτο θεῖον γεγονός ἤτοι θαῦμα ἢ ἦτο ἔκλειψις ἡλίου, πού συνέπεσεν νὰ γίνη ἀπὸ τὴν στιγμὴν πού ὁ Ἰησοῦς παρέδιδε τὸ πνεῦμα του (ἀπέθνησκε), εἶναι ἄλλη ὑπόθεσις, δὲν θὰ σὰς ἀπασχολήσωμεν. Ὁ κ. Π. Τσίνας μπορεῖ νὰ πιστεύῃ ὅ,τι θέλει.

Ὁ κ. Π. Τσίνας γράφει στὴν ἐπιστολήν του: «*Ἐστειλε (ὁ Πιλάτος) τὴν ἐπομένην ἡμέραν, κατόπιν αἰτήσεως τῶν Ἑβραίων, στρατιώτας, διὰ νὰ φυλάττουν τὸν τάφον τοῦ Χριστοῦ, μὴ τυχὸν ἔλθουν τὴν νύκτα οἱ μαθηταὶ του καὶ ἄρουν ἐκ τοῦ τάφου τὸ σῶμα του. Τοῦτο ὁμῶς δὲν ἠμποδίσεν τοὺς Ἑσσαιούς, ἑβραϊκὴν αἵρεσιν εἰς ἣν ἀνήκεν καὶ ὁ Χριστός, νὰ ἔλθουν τὴν νύκτα κύκλῳ τῶν στρατιωτῶν καὶ αἰφνιδιάζοντες αὐτοὺς διὰ τῆς θραύσεως πηλίνων σκευῶν ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ὑψώνοντες πυρσοὺς νὰ πλησιάσουν καὶ νὰ ἄρουν τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ*».

Καὶ ὁ Π. Τσίνας συνεχίζει: «*Τοῦτο, διότι οἱ στρατιῶται εἶχον λίαν χαμηλὸν*

ἠθικὸν λόγῳ προσηγηθείσης ἐκλείψεως τοῦ ἡλίου κατὰ τὴν ὥραν ὅτε ὁ Χριστὸς εὐρίσκετο ἐπὶ τοῦ σταυροῦ».

Εἰς τὰ ἀνωτέρω ἀναγραφόμενα ὑπὸ τοῦ κ. Π. Τσίνα ἔχομεν νὰ ἀντιπαραθέσωμεν τὰ ἑξῆς: Τὸ κατὰ Μάρκον *Εὐαγγέλιον*, κεφ. 16 ἐδάφια 1 ἕως καὶ 19, περιγράφει πλήρως τὰ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ. Ἄς μὴν ἀντιγράψω τὰ ἐδάφια αὐτὰ σεβόμενος τὸν διατιθέμενον χῶρον ἐκ τοῦ περιοδικοῦ σας. Εἰδικῶς στὸ ἐδάφιον 5 λέγει: «*Καὶ εἰσελθοῦσαι (Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία ἡ μήτηρ τοῦ Ἰακώβου κ.λπ.) εἰς τὸ μνημεῖον, εἶδον νεανίσκον καθήμενον εἰς τὰ δεξιὰ, ἐνδεδυμένον στολὴν λευκὴν καὶ ἐτρόμαζον*». Καὶ συνεχίζει τὸ *Εὐαγγέλιον* στὸ ἐδάφιον 6: «*Ὁ δὲ λέγει πρὸς αὐτάς. Μὴ τρομάζετε Ἰησοῦν ζητεῖτε τὸν Ναζαρηνόν, τὸν ἐσταυρωμένον; ἀνέστη, δὲν εἶναι ἐδῶ· ἰδοὺ ὁ τόπος ὅπου ἔθεσαν αὐτόν*».

Ἐρωτῶμεν καὶ προκαλοῦμεν τὸν κ. Π. Τσίναν, νὰ μᾶς γνωρίσῃ τὰς πηγὰς (ἱστορικὰς), ἀπὸ τὰς ὁποίας ἤντησεν τὰ στοιχεῖα ὅτι οἱ Ἑσσαιοὶ (ὡς συνάδελφοι τοῦ Χριστοῦ στὴν ἑβραϊκὴν αἵρεσιν) πλησίασαν τὸν τάφον (φρουρούμενον), τοὺς στρατιώτας, τοὺς ...ἐξουδετέρωσαν (μὲ ...ὅσα ἀναφέρονται περὶ θραύσεως πηλίνων σκευῶν κ.λπ.) καὶ κατάφεραν «*νὰ ἄρουν τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ*»! (τὸ ὅποῖον σημαίνει, κατὰ τὸν κ. Π. Τσίναν, ὅτι ὁ Χριστὸς δὲν ἀνεστήθη ἐκ τοῦ τάφου του!!). [...]

Μετ' ἐξαιρέτου τιμῆς

Σωκράτης Ι. Μουρίκης

Φυσικὸς-Ἡλεκτρονικὸς Μηχανικὸς

τ. Διευθυντῆς ΟΤΕ

Κιμῶλου 18, Τ.Κ. 113 62

Σημείωση τοῦ κ. Πάνου Τσίνα

Ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἐπιστολὴν πρὸς τὸν «Δαυλὸν» τοῦ κ. Σ. Μουρίκη καὶ δὴ ὡς πρὸς τὸ ἐρώτημα ἐν αὐτῇ, εἰς ποῖα στοιχεῖα ἐδράζονται τὰ διαλαμβανόμενα εἰς ἰδικήν μου ἐπιστολὴν δημοσιευθεῖσαν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθμ. 138 τεῦχος τοῦ «Δαυλοῦ» ἐπὶ τοῦ ὅτι οἱ Ἑσσαῖοι ἦσαν τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ, ἔχω νὰ εἰπῶ ὅτι:

1) Εἰς τὸ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγέλιον ὑπάρχει μία ἀποκαλυπτικὴ παράγραφος: **«καὶ τὸ σουδάριον ὃ ἦν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, οὐ μετὰ τῶν ὀθονίων κείμενον, ἀλλὰ χωρὶς ἐντετυλιγμένον εἰς ἓνα τόπον...»** (Ἰω. Κ-7). Τοῦτο σημαίνει, ὅτι κάποιοι ἄφησαν ἐκεῖ ἓνα ἔνδυμα τοῦ Χριστοῦ. Οὗτοι δηλαδὴ ἔλυσαν τὸ φακιόλιον δι' οὗ ἦτο δεδεμένη ἡ κεφαλὴ τοῦ νεκροῦ βασιλέως αὐτῶν, καὶ ἀφοῦ τὸ ἐδίπλωσαν μὲ τάξιν, τὸ ἐναπέθεσαν («ἐντετυλιγμένον») ἐκεῖ πλησίον, χωριστὰ ἀπὸ τὰ ὀθόνια ἥτοι τοὺς ἐπιδέσμονες τῆς ταφῆς κατὰ τὰ Ἑβραϊκὰ ἔθιμα. Τὸ δίπλωμα τοῦ σουδαρίου καὶ ἡ τοποθέτησις αὐτοῦ εἰς τόπον χωριστὸν ἀπὸ τὰ ἄλλα «ὀθόνια» καὶ ἀπὸ τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ εἶναι ἔργον τῶν ἀνθρώπων, οἵτινες ἦσαν τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ. Ἄν τοῦτο δὲν ἦτο δεῖγμα τοῦ μεγάλου σεβασμοῦ αὐτῶν, ὅπως δὴ ποτε ἦτο σύνθημα καὶ δεῖγμα ὅτι ἡ ὅλη ἐπιχείρησις ἔλαβε αἷσιον πέρας κατὰ τὰ ὀρισθέντα.

2) Μετὰ τὴν οὕτω γενομένην ἄρσιν τοῦ σῶμα τοῦ Χριστοῦ μετεφέρθη εἰς τὴν Σεβάστειαν τῆς Σαμαρείας καὶ ἐνεταφιάσθη εἰς τὴν τοποθεσίαν «Μακρόν». Ἡ Σαμάρεια ἀπετέλει κατ' ἐκείνον τὸν καιρὸν ἴδιον κράτος, ὃ ἦτο ἐχθρικῶς διακείμενον πρὸς τοὺς Ἰουδαίους. Ἡ ἀπόστασις ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλὴμ εἰς τὸν τόπον τῆς ὀριστικῆς ταφῆς τοῦ Χριστοῦ εἶναι εἴκοσι περίπου χιλιόμετρα. Ὁ τόπος αὐτὸς εἶχεν ἀσφαλῶς ἐπιλεγῆ ἐκ τῶν προτέρων.

3) Κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ αὐτοκράτορος Ἰουλιανοῦ ἤρχοντο κατ' ἔτος εἰς τὸ Μακρόν τῆς Σεβαστείας τῆς Σαμαρείας, ὅπου ἦτο ὁ τάφος, χριστιανοὶ καὶ ἐτέλουν τελετὴν τινα. Ἐκ τοῦ λόγου τούτου διέφρασε τὸ μυστικόν, ὅτι τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ εἶχε ταφῇ ἐκεῖ, μυστικὸν ὅπερ ἐπληροφορήθη καὶ ὁ Ἰουλιανός. Τοῦτο μαρτυρεῖται εἰς τὰ διασωθέντα ἀποσπάσματα ἐκ τοῦ βιβλίου τοῦ Ἰουλιανοῦ **«Κατὰ Γαλιλαίων»** (στίχ. 335, Β καὶ C): **«Ὅσα δὲ ὑμεῖς προσευρήκατε, πολλοὺς ἐπεισαγαγόντες τῷ πάλαι νεκρῷ τοὺς προσφάτους νεκρούς...»** [= (Ἀλλὰ ποιὸς μπορεῖ νὰ μὴν αἰσθάνεται δι- καιολογημένην ἀποστροφὴν) πρὸς ὅσα ἔχετε ἐπὶ πλέον ἐπινοήσει, καθὼς συνεχίζετε νὰ προσθέτετε πολλὰ καινούργια πτώματα εἰς αὐτὸ πού ἤδη ὑπάρχει ἀπὸ πάλαι. — Ἡ μετάφρασις εἶναι τοῦ φιλολόγου κ. Ν. Ταντάλου καὶ ἐλήφθη ἀπὸ τὸ ἐκδοθὲν **«Κατὰ Γαλιλαίων»** κείμενον τοῦ αὐτοκράτορος Ἰουλιανοῦ τοῦ φιλοσόφου ὑπὸ τῶν ἐκδόσεων Γεωργιάδη].

4) Ἀναφορικῶς μὲ τὸ ἄνοιγμα τοῦ Τάφου τοῦ Μακροῦ τῆς Σεβαστείας τῆς Σαμαρείας σταχυολογοῦμεν ἀποσπάσματά τινα ἐκ τοῦ βιβλίου τοῦ Γάλλου συγγραφέως R. Ambelain «Ὁ Ἰησοῦς», ἑλλην. μτφρ., ἔκδ. «Δίδωρ», Ἀθῆναι σελ. 302, 303, 304 καὶ 293: «Ὁ Ἰησοῦς δὲν δείχνει κανένα σεβασμὸ πρὸς τοὺς γονεῖς, εἴτε ζωντανοὺς εἴτε νεκροὺς: «Κύριε ἐπίτρεψόν μοι πρῶτον ἀπελθεῖν καὶ θάψαι τὸν πατέρα μου, ὃ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, ἀκολουθεῖ μοι, καὶ ἄφες τοὺς νεκροὺς θάψαι τοὺς ἑαυτῶν νεκροὺς» (Ματθ. Η 21–22). Πρῶτα ἀπ' ὅλα ἡ φράση «ἄφες τοὺς νεκροὺς θάψαι τοὺς ἑαυτῶν νεκροὺς» δὲν ἔχει κανένα νόημα. Ὑστερα βλέπουμε

Ὀκτὼ ἐρωτήματα γιὰ τὸν κ. Ὑπουργὸ Παιδείας

Κύριε ὑπουργέ,

1) Γνωρίζετε, ὅτι στὸ βιβλίο Ἱστορίας τῆς Α' Λυκείου διδασκόμαστε, ὅτι ὁ Μινωϊκὸς Πολιτισμὸς δὲν εἶναι ἐλληνικὸς; Ὅτι οἱ Ἕλληνες εἶναι ἐπὶ λυδὲς ἀπὸ τὸν Βορρᾶ; Ὅτι τὸ ἀλφάβητο τὸ παραλάβαμε ἀπὸ τοὺς Φοίνικες;

2) Ρώτησα τὸν καθηγητὴ πού μᾶς διδάσκει Ἱστορία —ἀλλὰ δὲν μοῦ ἀπάντησε— μὲ τὰ ἑξῆς ἐρωτήματα: α) ἡ Γραμμικὴ Β τῆς Κρήτης διαβάστηκε καὶ ἀποδείχθηκε ἐλληνικὴ (1952, Μ. Ventris). Πῶς γίνεται λοιπὸν ὁ Μινωϊκὸς Πολιτισμὸς τῆς Κρήτης νὰ μὴν εἶναι ἐλληνικὸς; β) Ποιοὶ κατοικοῦσαν στὴν Ἑλλάδα, πρὶν κατέβουν δῆθεν τὸ 2.000 π.Χ. οἱ Ἕλληνες; Οἱ Πελασγοί; Αὐτοὶ δὲν ἦσαν Ἕλληνες; Μὰ ἀφοῦ μιλοῦσαν Ἑλληνικά! (Ι. Θωμόπουλου, «Πελασγικά»). γ) Πῶς γίνεται ν' ἀνακάλυψαν τὸ ἀλφάβητο οἱ Φοίνικες, πού δὲν ἄφησαν κανένα γραπτὸ ἔργο, ἐνῶ οἱ Ἕλληνες μὲ τοὺς 30.000 στίχους τῆς Ἰλιάδας καὶ τῆς Ὀδύσσειας δὲν εἶχαν τάχα ἀλφάβητο; Τί λέτε ἐσεῖς ἐπ' αὐτῶν, κ. ὑπουργέ;

3) Γιατί δὲν διδασκόμαστε τὰ Ἀρχαῖα Ἑλληνικά σὰν μητρικὴ μας γλῶσσα, ἀλλὰ σὰν ξένη;

4) Γιατί δὲν διδασκόμαστε τὰ ὠραιότερα κείμενα τῶν ἀρχαίων συγγραφέων (ὅπως, Τίμαιος τοῦ Πλάτωνος, Ὀρφικά, Συμπόσιον, Βάκχες, Προσωκρατικούς), ἀλλ' ἀντίθετα διδασκόμαστε τὰ πιὸ δυσνόητα ἐδάφια ἀπὸ λιγότερο ἐνδιαφέροντα ἔργα; Μήπως γιὰ νὰ μισήσουμε ἐμεῖς οἱ μαθητὲς τὴν ἀρχαία Ἑλληνικὴ Σοφία;

5) Γιατί δὲν διδασκόμαστε τὰ συγκλονιστικὰ Ὀμηρικὰ Ἐπη ἀπὸ τὸ πρωτότυπο;

6) Γιατί δὲν διδασκόμαστε τὴν Ἀρχαία Ἱστορία ἀπὸ τίς πηγές;

7) Γιατί δὲν ἐπαναφέρετε τὸ πολυτονικὸ σύστημα (ἔστω μὲ κατάργηση τῆς ψιλῆς καὶ τῆς βαρείας) στὰ Νέα Ἑλληνικά; Πῶς θὰ ἐξηγήσετε στοὺς μαθητὲς τοῦ Γυμνασίου (πού δὲν ξέρουν τί θὰ πεί δασεῖα), γιατί λέμε «ἀνθυπολοχαγὸς» ἀντὶ «ἀντυπολοχαγός», «ἑφιππος» ἀντὶ «ἐπιππος» κ.λπ.;

8) Γνωρίζετε, τέλος, κ. ὑπουργέ, ὅτι ἀπομακρύνοντας ἐμᾶς τοὺς νέους ἀπὸ τοὺς 60.000.000 λεκτικὸς τύπους τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς ὅχι μόνον μᾶς ἀφελληνίζετε, ἀλλὰ μᾶς ἀκρωτηριάζετε τὴν σκέψη, φτωχαίνοντάς τὴν κατὰ ἑκατομύρια ἔννοιες (ἀφοῦ κάθε λέξη ἀντιστοιχεῖ σὲ κάθε ἔννοια); — Καὶ πιστεύω, γνωρίζετε, κ. ὑπουργέ, ὅτι ἡ Σκέψη μας καθορίζεται ἀπὸ τίς Γνώσεις μας.

Μὲ κάθε τιμὴ
Ἕνας μαθητὴς Λυκείου
Ἀθῆνα

πὼς γιὰ τὸν Ἰησοῦ ἓνας πιστὸς μαθητὴς, δηλαδὴ ἓνας καλὸς ζηλωτὴς, εἶναι αὐτός, ποὺ ἀφήνει τοὺς πεθαμένους του γονεῖς στὸ σπῖτι ν' ἀποσυντεθοῦν ἄταφοι. Ἡ μοῖρα ὅμως τοῦ ἀνταπέδωσε μὲ τὴ σειρὰ τῆς τὴν περιφρόνησής του αὐτὴ πρὸς τοὺς νεκρούς, γιὰ τρεῖς αἰῶνες ἀργότερα ὁ τάφος του ἀνοίχτηκε, καὶ μὲ διαταγὴ τοῦ Ἰουλιανοῦ τὰ ὁστὰ του κἀηκαν καὶ σκορπίστηκαν στὸν ἄνεμο. Εἶναι γεγονὸς πὼς ὁ τάφος τῆς Σαμάρειας ἦταν γνωστὸς σὰν τάφος τοῦ Ἰησοῦ τὴν ἐποχὴ τοῦ Ἰουλιανοῦ, δηλαδὴ τὸ 362. Ἀπόδειξη γι' αὐτὸ εἶναι τὸ κείμενο “κατὰ Κελσίου” ποὺ ἀποδίδεται λανθασμένα στὸν Ὠριγένη: “πιστέψατε ὅτι αὐτὸς γιὰ τὸν ὁποῖο σὰς μιλάω εἶναι πραγματικὰ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ἀκόμα κι ἂν τὸν ἐξευτέλισαν καὶ τὸν κατεδίκασαν στὸν πιὸ ἀτιμωτικὸ θάνατο, καὶ ἀκόμα ἂν τώρα τελευταῖα πάλι τὸν ἐξευτέλισαν μὲ τὸ χειρότερο τρόπο...” (ψευδο-Ὠριγένης, “Κατὰ Κελσίου”). Αὐτὸ τὸ “τώρα τελευταῖα πάλι” ὑπονοεῖ βέβαια τὸ ἀνοιγμα τοῦ τάφου στὴ Σεβάστεια τῆς Σαμάρειας, τὸ κάψιμο τῶν ὁστῶν καὶ τὸ σκόρπισμα τῆς στάχτης στὸν ἄνεμο. Αὐτὸ ἐγινε, ὅπως εἶδαμε, τὸν Αὐγουστο τοῦ 362 κατὰ διαταγὴ τοῦ αὐτοκράτορα Ἰουλιανοῦ. Ἀπὸ τότε ἀρχίζουν ἐναντίον του καὶ οἱ ἀνοικτὲς ἀπειλὲς ἀπὸ μέρους τῶν Χριστιανῶν. “Ἄλλες ἀπ' αὐτὲς ἦταν καλυμμένες καὶ ἄλλες ὀλοφάνερες. Ὑπάρχουν γραπτὲς ἀποδείξεις γι' αὐτὸ: Μέσα στίς “Πράξεις τοῦ Θεοδωρήτου” ὁ συγγραφέας δηλώνει θρασύτατα σ' ἓναν αὐτοκρατορικὸ ἀξιωματοῦχο: “Ὁ τύραννός σου (ὁ Ἰουλιανός), ποὺ ἐλπίζει πὼς οἱ εἰδωολάτρες του θὰ νικήσουν, δὲν πρόκειται νὰ γνωρίσει τὸ θρίαμβο. Θὰ χαθεῖ μ' ἓναν τρόπο ποὺ κανεῖς δὲν θὰ ξέρει ποιὸς τὸν κτύπησε... Καὶ δὲν θὰ γυρίσει ποτὲ πίσω ἀπὸ τὴν ἐκστρατεία” (“Πράξεις Θεοδωρήτου”, μετάφραση στὰ Γαλλικὰ ἀπὸ τὸν G. Pallard, τόμος III σελ. 77)».

Πάνος Τσίνας

Ἡ ἀτολμία – ψυχικὴ κάμψη – ἡττοπάθεια τῶν Ἑλλήνων

Ἀγαπητὴ κύριε Λάμπρου,

Διαβάζοντας τὸ ἄρθρο τῆς στήλης «Ἑλλογα καὶ Μαντικά» τοῦ τεύχους 138 μὲ τίτλο «Ἡ παραφροσύνῃ καὶ ἡ Νέμεσις» διαπίστωσα, ὅτι ὁ συγγραφέας του κάνει ἓνα μεγάλο λογικὸ σφάλμα. Θεωρεῖ δεδομένο ὅτι «ἔστιν οὖν καὶ ἡ Μακεδονία Ἑλλάς», ἀλλὰ παραβλέπει ὅτι αὐτὴ εἶναι ἡ

ἀποψη τῆς Ἱστορίας καὶ ὄχι ἀπαραίτητα καὶ τῶν κατοικῶν τῶν Σκοπίων. Εἶναι σφάλμα νὰ θεωροῦμε δεδομένο, ὅτι αὐτὸς ὁ λαὸς θὰ ἐξελληνιστεῖ ἂν τὸν βοηθήσουμε (ὅπως προτείνετε), ἐπειδὴ ἐμεῖς γνωρίζουμε ὅτι Μακεδονία καὶ Ἑλλάς δὲν γίνεται νὰ διαχωριστοῦν. Ἀμεσο ἀντιπαράδειγμα εἶναι τὸ ἄρθρο τοῦ ἴδιου τεύχους «Πῶς οἱ

“σκλάβοι Έλληνες” του 8ου αιώνας διαστρεβλώθηκαν σε “Σλάβους Βουλγάρους”, και έδω άκριτώς είναι το πρόβλημα – διαστρέβλωση. Βέβαια χρειάζονται σπουδαγμένοι άνθρωποι, για να κάνουν μια τέτοια «καλοφτιαγμένη» διαστρέβλωση, και ίσως θεωρείτε ότι οι «Σκοπιανοί» δεν διαθέτουν (γι’ αυτό ίσως προτείνετε και τη δημιουργία λεξικού με τη συμμετοχή Έλλήνων γλωσσολόγων). Σφάλμα. Θα σās αναφέρω επί παραδείγματι κάποιον καθηγητή γλωσσολογίας ενός πανεπιστημίου της Virginia (δεν θυμάμαι ποιο άκριτώς, αλλά θā μπορούσα να τō βρω) όνόματι Friedman(η) (μāλλον έδραϊκής καταγωγής), ό όποιος, πρώτον, θεωρείται πολū καλός γλωσσολόγος και πολλοί τόν σέβονται και δεύτερον γυρίζει σε όλη τήν Αμερική και Καναδά και δίνει διαλέξεις σε πανεπιστήμια, όπου «άποδεικνύει» ότι ή λεγόμενη «Μακεδονική διάλεκτος–γλώσσα» ούδεμία σχέση έχει με τā Έλληνικά, όπως και καμμία σχέση δεν έχουν οι Μακεδόνες με τούς Έλληνες. Πώς γνωρίζουμε λοιπόν, ότι τήν έπόμενη της άναγνώρισης τών Σκοπίων ως Μακεδονίας ό κύριος Friedman(η) δεν θā συνέτασε τō Μακεδονικό λεξικό και δεν θā ήταν ό υπεύθυνος της παιδείας τών Σκοπίων; Ποίος δεν θā δεχόταν ένα τέτοιο λεξικό, πού φέρει τη σφραγίδα ενός πραγματικά σημαντικού γλωσσολόγου τών Ήνωμένων Πολιτειών; Μέχρι και Έλληνες θā έλεγαν, ότι ίσως έχει δίκιο.

Όχι, δεν θεωρώ ότι ή πολιτική της Ελλάδας είναι ή όρθή, αλλά αυτή τη στιγμή σχολιάζω τō συγκεκριμένο άρθρο σας. Πρίν ένα-ένάμιση χρόνο ό κύριος Friedman(η) πέρασε και από τō πολιτειακό πανεπιστήμιο του Ohio (Ohio State University), στο όποιο είμαι μεταπτυχιακός φοιτητής. Καταλαβαίνετε, ότι μιā αντιπροσωπία Έλλήνων φοιτητών (συμπεριλαμβανομένου και έμου) πήγε να παρακολουθήσει τήν όμιλία του. Δεν φτάνει πού προσπάθησε

όσο μπορούσε να πείσει τō άμερικάνικο, έν γένει, κοινό ότι οι Μακεδόνες δεν είναι Έλληνες, αλλά όταν άναφερόταν στις πόλεις της σημερινής Έλληνικής Μακεδονίας, χρησιμοποιούσε όνόματα όπως π.χ. Kostur (για τήν Καστοριά) και ήταν άκρως προκλητικός. Στις διαμαρτυρίες μας στά άνόητα πράγματα πού είπε (όπως π.χ. ότι τā άρχαιολογικά εύρήματα δεν λένε τίποτα, ένw ή γλώσσα δείχνει τήν μη ύπαρξη σχέσης Έλλήνων–Μακεδόνων), όπως ήταν άναμενόμενο, ύψώθηκε ή καθηγητική αύθεντία, δηλαδή δεν κάνει ό κύριος καθηγητής λάθος, λάθος κάνουμε έμεις, πού είμαστε μαθηματικοί, φυσικοί κ.λπ. και άρα δεν δικαιούμαστε να όμιλούμε.

Ό κύριος Friedman(η) έπισκέπτεται τήν Ελλάδα και ίσχυρίζεται ότι τō Έλληνικό κράτος καταπιέζει τούς μη Έλληνες Μακεδόνες και προσπάθησε να πείσει σε κάποιες συζητήσεις Έλληνες Μακεδόνες πού γνωρίζουν αυτό τō Μακεδονικό γλωσσικό ιδίωμα, στην Έδεσσα, ότι δεν είναι Έλληνες αλλά Μακεδόνες και άρα μη Έλληνες. Δυστυχώς κανείς δεν φαίνεται να τόν γνωρίζει στην Ελλάδα —και κυρίως τις δραστηριότητές του—, ώστε μπαινοβγαίνει άνεόχλητος και κάνει προπαγάνδα σε διάφορους συμπατριώτες μας στη Βόρειο Ελλάδα για τή μη Έλληνικότητά τους. Ίσως δεν είναι σφάλμα να τού άπαγορευτεί ή είσοδος στη χώρα.

Τέλος πάντων, αυτό πού ήθελα να σās πw είναι ότι θā βρουν οι Σκοπιανοί τεχνική ύποστήριξη στο να δείξουν τήν μη Έλληνικότητά τους και άρα δεν είναι καθόλου βέβαιο, ότι τā Σκόπια θā ξεελληνιστούν. Αντίθετα, ένδέχεται να φανατιστούν οι κάτοικοί του έναντίον της μητέρας Ελλάδας.

Με τιμή
Άντώνης Τσολομύτης
 311 Stasney St. Apt. 1400
 College Station, T.X. 77840
 U.S.A.

Σημείωση του Δαυλου:

Δημοσιεύουμε την ανωτέρω έπιστολή, διότι κατά την γνώμη μας αποτελεί τυπικό δείγμα της πολιτικής συγχύσεως αλλά και της άτολμιας-ψυχικής κάμψεως-ήττοπάθειας-άπραξίας του Έλληνισμού στο θέμα των Σκοπίων. Ο έπιστολογράφος, μολονότι αντιλαμβάνεται ότι αποτελεί ιστορικήν αλήθεια, ότι η Μακεδονία είναι Έλλάς, έν τούτοις χαρακτηρίζει ως «μεγάλο λογικό σφάλμα» την έκμετάλλευση του πλεονεκτήματος αυτού, και σταυρώνει τά χέρια έναντι οίουδήποτε περιφερόμενου πράκτορος Ίουδαίου, πού πλαστογραφεί την ιστορία, προεξοφλώντας ότι οί ψευδόμενοι θά πείσουν τούς πάντες και οί τ' αληθή λαλούντες δέν θά πείσουν κανένα και αφήνοντας έτσι έντελώς έλεύθερο τό πεδίο δράσεώς τους· όπως ακριβώς τό Ρωμαίικο Κρατίδιο μέ «άλλοθί» του τό ψευτοναηλίκι των παλαιών και νεοφανών κομματαρχών του αφήνει τό γειτονικό φτωχό κρατίδιο (άν δέν τό σπρώχνη...) νά πέση στήν άγκαλιά των Τούρκων, των Βουλγάρων, των Άλβανών, των Παπιστών και όποιων άλλων έπιθυμούν, σπρώχνοντας έτσι τό πιάτο πού λέγεται «Σκόπια» από τό τραπέζι του Έλληνισμού μπροστά σέ κάθε άσχετον (βλ. «Δαυλόν», τ. 134). Έλληνική τραγωδία ή μάλλον ίλαροτραγωδία...

Έλληνισμός και «Παλαιά Διαθήκη»

Α'

Κύριε διευθυντά,

Στό τεύχος 132 του «Δαυλου» (Δεκ. 1992) είχα άναφερθεί στή Σιωνιστική προπαγάνδα πού ύφίστανται τά Έλληνόπουλα μέσα από τό βιβλίο «Προετοιμασία των ανθρώπων για τόν καινούργιο κόσμο του Θεού», πού διδάσκεται στήν Α' τάξη Γυμνασίου. Στό κείμενό μου αυτό άνέφερα, ένδεικτικώς, σημεία του βιβλίου, παραθέτοντας άριθμό σελίδας, στά όποία έντόπιζα ύποβολιμαίες άνθελληνικές άνακρίβειες. Τελειώνοντας προκαλούσα τό Ύπουργείο Πολιτισμού και τά Πανεπιστήμια, νά πάρουν θέση έπί του ζητήματος αυτού. Για τίς άνακρίβειες του έν λόγω βιβλίου είχε και παλαιότερα άσχοληθεί τό περιοδικό σας (τεύχος 99, Μάρτιος 1990).

Έπειδή, ως φαίνεται, κανείς δέν άσχολήθηκε μέ τό θέμα και έπειδή τό βιβλίο αυτό έξακολουθεί και έφέτος νά διδάσκεται, επανέρχομαι, για νά ύποβάλω τίς πιο κάτω έρωτήσεις στόν κ. Ύπουργό Παιδείας αλλά και σέ κάθε αρμόδιο για τή μόρφωση των Έλληνοπαίδων πάνω στήν ιστορία μας και τόν πολιτισμό μας:

1) Είναι σωστό νά διδάσκονται οί Έλληνόπαιδες Όρθόδοξοι Χριστιανοί ότι: «Μελετώντας τήν Π. Διαθήκη, δέν μελετούμε

τήν αρχαία ιστορία ενός λαού, του Ισραηλιτικού, αλλά τήν πνευματική προϊστορία μας»; (σελίς 17).

2) Άσχετα μέ τήν ύποπτη έπιμονή των Φοινικιστών για τήν προέλευση του αλφαβήτου μας, τί θέση έχουν στο βιβλίο των θρησκευτικών όλόκληρες σελίδες για τόν «πολιτισμό» των Χανααναίων; ό πίνακας της σελ. 108 μέ τό «Χαναανικο-Φοινικικό αλφάβητο»; και ή πληροφορία, της σελίδος 107, ότι «έπίνοηση δική τους (δηλαδή των Χανααναίων) ήταν τό ...Χαναανικοφοινικικό αλφάβητο, από τό όποιο προήλθε άργότερα τό Έλληνικό και τό Λατινικό»; (σελ. 107). Άς σημειωθεί έδω, ότι ή «θέση» των συγγραφέων του βιβλίου είναι πιο ...προωθημένη από τούς Φοινικιστές, τόσο γιατί μιλάνε πιο για «Χαναανικο-Φοινικικό» και όχι για απλώς Φοινικικό, όσο γιατί τοποθετούν τό Λατινικό κατ' εύθειαν ως παιδί του «Χαναανικο-Φοινικικού» στερώντας από τό Έλληνικό αλφάβητο τήν εύκαιρία νά ...τεκνοποιήσει και αυτό! [Για τό Κυριλλικό, άν κι αυτό προέρχεται κατ' εύθειαν από τό «Χαναανικο-φοινικικό», ξεχάσαν οί σοφοί συγγραφείς νά μάς πουν].

3) Τί θέση έχουν μέ τά θρησκευτικά των Όρθόδοξων Χριστιανών οί τρεις σχεδόν

σελίδες του βιβλίου (191–193) με τις έδραϊκές συναγωγές και τις φωτογραφίες τους και σε ποιά αρχαία πηγή βρήκαν οι συγγραφείς την ύπαρξη συναγωγής στη ...Δήλο;

4) Τι σημαίνουν αυτά τα: «*Ἡ ἀληθινή σοφία*» και «*ἡ πραγματική σοφία*»; και σε αντιδιαστολή ποιās σοφίας ἀναφέρονται; (σελ. 196). Νά τὰ συνδέσουμε με τὸ πιὸ πάνω (I) τῆς ...«*πνευματικῆς προϊστορίας μας*»; «Ἡ ἀπορία μου ἄς μὴ χαρακτηρισθεῖ ἀδικοαλογόγητη. Ἡ «θέση» τῶν συγγραφέων ἐδῶ φαίνεται ὅτι εὐθυγραμμίζεται με τὸν ἐξελληνισμένο Ἰουδαῖο Ἀριστόδουλο, τὸν ἀναφερόμενο «ὡς πατέρα, ἴσως, τῆς Ἀλεξανδρινῆς Ἰουδαϊκῆς Ἑλληνιστικῆς φιλοσοφίας πού γράφει μεταξὺ 175–170 π.Χ., με σκοπὸ νὰ δείξει ὅτι ἡ Ἰουδαϊκὴ πίστη ἀντιπροσωπεύει τὴν ἀληθινὴ φιλοσοφία», καὶ ὁ ὁποῖος «ὑποστηρίζει τὴν ἀρχαιότητα καὶ συνεπῶς τὴν ὑπεροχὴ τῆς φιλοσοφίας τοῦ Μωυσῆ σὲ σύγκριση με τοὺς Ἕλληνας φιλοσόφους...» (Τὰ ὑπογραμμισμένα καὶ ἐντὸς εἰσαγωγικῶν ἀντεγράφων ἀπὸ τὴν «Ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους», «Ἐκδοτικὴ Ἀθηνῶν», τόμος ΣΤ', σελ. 522).

5) Ποιὸς λόγος ἐπέβαλε νὰ συμπεριληφθεῖ στὸ βιβλίο θρησκευτικῶν τῶν Ἑλλήνων Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν (στὴ σελ. 207), ὅτι κατὰ τὴν Ἰουδαϊκὴ παράδοση ὁ Μ. Ἀλέξανδρος μετὰ τὴν Ἰσοδὴ πέρασε ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ προσκύνῃσε τὸν Ἀρχιερεὰ τῶν Ἰουδαίων; πρᾶγμα πού ἱστορικὰ ἀποτελεῖ ψεῦδος, γιὰ τὸ ὅ Ἀλέξανδρος δὲν ἐπεσκέφθη ποτὲ τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ δεδαίως δὲν προσκύνῃσε κανέναν ἀρχιερεὰ. Μήπως γιὰ νὰ δεβαιώσει τὸ ἀχαρακτήριστο κατασκευάσμα-χαλκογραφία πού παριστάνει τὸν Μ. Ἀλέξανδρο γονατιστὸ μπροστὰ στοὺς Ἰουδαίους ἱερεῖς τῆς σελίδος 208 τοῦ βιβλίου;

6) Τέλος σὲ ποιά ἱστορία εἶναι γραμμένο, πῶς οἱ Σπαρτιάτες κατὰγονται ἀπὸ τὸν ...Ἀβραάμ καὶ πού ἀναφέρεται ἡ ὑπαρξὴ Σπαρτιάτῃ βασιλιᾷ μετὰ τὸ ὄνομα Ἀρειος, πού μᾶς γνωρίζουν οἱ σοφοὶ συγγραφεῖς σὲ ἐντὸς πλαισίου κείμενο τοῦ βιβλίου στὶς σελίδες 209–210;

Μετὰ τιμῆς

Ἐλευθ. Μαρματσούρης

Πλοίαρχος Ε.Ν.

Γρ. Λαμπράκη 104, Πειραιᾶς

Β'

[...] Κανεῖς δὲν μπορεῖ νὰ ἀρνηθεῖ ὅτι μέσα στὸ Χριστιανισμὸ ὑπάρχουν πολλὰ στοιχεῖα σκοταδισμού, πού ἀμαυρώνουν τὸ κάλλος τῆς ἀνθρωπιάς τῆς διδασκαλίας του, ἀλλὰ γι' αὐτὸ εὐθύνονται ἀποκλειστικὰ οἱ μεταγενέστεροι «ὀργανωτὲς» τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων, οἱ ὁποῖοι «δυνάμει καὶ ἐνεργείᾳ καὶ ἐπιφοιτήσει» τοῦ Ἀγίου Πνεύματος τὴν παραγέμισαν μετὰ τις προσωπικὲς τοὺς δοξασίες. Ἔτσι δὲν ἀνοίγει Χριστιανικὴ ἐκκλησία χωρὶς νὰ ἀκούσουμε τὴν κατανυκτικὴ ἐπίκληση: «Ἐπαίνει Ἱερουσαλὴμ τὸν Κύριον, αἶνει τὸν Θεὸν σου Σιών» ἢ «Ἀγάθυνον Κύριε ἐν τῇ εὐδοκίᾳ σου τὴν Σιών καὶ οἰκοδομηθήτω τὰ τεῖχη Ἱερουσαλὴμ», ἐνῶ παράλληλα ἀγωνίζεται ἀπεγνωσμένα κατὰ τῆς προπαγάνδας τῶν «Σιωνιστῶν» μαρτύρων τοῦ Ἱερωδοῦ. Τέτοιες εὐχές θὰ τις εἶχε καταργήσει σὰν περιττὲς καὶ ὁ ἴδιος ὁ Μπέν Γκουριόν, ὅταν τὸ 1948 ἀποκατέστησε τὸ τεῖχος τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ ἔδωξε τοὺς Παλαιστίνιους «ἐκεῖθεν τῆς ὁχθῆς τοῦ Ἰορδάνου».

Ἀκοῦμε ἀκόμη στοὺς γάμους τις ἐκ θαθέων εὐχές τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τοὺς νεόνυμφους, νὰ μεγαλυνθοῦν ὡς ὁ Ἀβραάμ καὶ ἡ Σάρρα. Νὰ εὐλογηθοῦν ὡς ὁ Ἰακώβ καὶ ἡ Ραχὴλ. Καὶ νὰ ἀστράφει τὸ δαχτυλίδι τοὺς ὅπως ἔλαμψε τὸ δαχτυλίδι τῆς (πόρνης) Θάμαρ!

Εὐχόμεθα κι' ἐμεῖς, μετὰ τὴ σειρὰ μας, νὰ βρεθῇ κάποτε «Ἱερὰ Σύνοδος» πού θὰ πετάξει στὸ καλάθι αὐτὰ τὰ πρόσθετα σαρίδια, γιὰ νὰ νοθεύουν τὴν οὐράνια ἀυλότητα τῆς ωραιότερης θρησκείας πού ἐφάνηκε ποτὲ στὸν κόσμον, θρησκείας πού, ἂν βαρύνεται μετὰ ἕνα ἐγκλημα, αὐτὸ εἶναι τὸ ὅτι υἱοθέτησε — γιὰ ἀνεξιχνίαστους λόγους — καὶ διατηρεῖ σὰν «ιερὸ βιβλίο» τῆς τὴν Παλαιὰ Διαθήκη. Ἐνα βιβλίο πού προκαλεῖ τὴ ντροπὴ καὶ τὴν ἀηδία σὲ κάθε ἀνθρώπινη συνειδήση, χωρὶς νὰ εἶναι αὐτὴ ἀναγκαία Χριστιανική...

Δημ. Μπογδανόπουλος

Δικηγόρος-Θεολόγος

Πάτρα

Γ'

Ἀξιότιμε κύριε Λάμπρου,

Εἶμαι ἓνας ἀπὸ τοὺς πολυάριθμους ἀναγνώστες τοῦ περιοδικοῦ σας. Συμμερίζομαι τὶς ἀπόψεις τὶς δικές σας καὶ τῶν συνεργατῶν σας σὲ θέματα ποὺ ἀφοροῦν τὴν σπουδαιότητα τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ τὴν μεγαλειώδη προσφορὰ του στὸν ὑπόλοιπο κόσμο καθὼς καὶ τὰ τεχνάσματα τῶν Ἑβραίων, ποὺ προσπαθοῦν νὰ μᾶς πείσουν ὅτι τὰ «ἱερά» βιβλία τους εἶναι «θεόπνευστα». Πάνω σ' αὐτὸ τὸ θέμα θὰ ἤθελα καὶ ἐγὼ ν' ἀναφέρω τὶς ἀπόψεις μου.

Πάρα πολλοὶ συνεργάτες τοῦ «Δαυλοῦ» θεωροῦν σωστὸ νὰ καταργηθεῖ ἡ διδασκαλία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ἀπ' τὰ σχολεῖα, πρᾶγμα ποὺ μὲ βρίσκει ἀπολύτως σύμφωνο. Οἱ σημερινοὶ νέοι, οἱ αὐριανοὶ στυλοβάτες τῆς κοινωνίας, στέκονται ἀποχανωμένοι μπροστὰ στὴν κάθε νέα μόδα, μπροστὰ στὰ κάθε εἶδους «πρότυπα», μπροστὰ στὴν κάθε τρέλλα ποὺ ἔρχεται ἀπὸ τὸν «πολιτισμένο» δυτικὸν κόσμον. Δέχονται τὴν κάθε ἀποψη, χωρὶς νὰ ἐλέγχουν τὴν ὀρθότητά της, γιατί ἀπλοῦστα δὲν ἔχουν ἀποκτήσει κριτικὴ ἱκανότητα. Ἀπὸ τὴν ἄλλη πλευρὰ ὁ κορμὸς τῆς παιδείας ἔχει γεμίσει μὲ παρακλάδια, ποὺ θέλουν νὰ πείσουν πὼς τὸ μοναδικὸ φιλολογικὸ ἔργο τοῦ Ἰουδαϊκοῦ λαοῦ, ἡ «Παλαιὰ Διαθήκη», εἶναι ἀρχαιότερο τῶν Ἑλληνικῶν ἔργων καὶ πὼς οἱ Ἑβραῖοι εἶναι ὁ ἀγαπημένος λαὸς τοῦ Θεοῦ.

Ἔτσι, λόγῳ χάριν, στὸ βιβλίο τοῦ ΟΕΔΒ «Χριστιανισμός καὶ θρησκεύματα», τῆς Β' Λυκείου, ἀναφέρονται τὰ ἑξῆς (σελ. 88): «Ἡ Ἀγία Γραφή δὲν εἶναι ἓνα ἐπιστημονικὸ σύγγραμμα, ἀλλὰ μιὰ συλλογὴ ἀπὸ 76 διδακτικὰ βιβλία (49 τῆς Παλαιᾶς καὶ 27

τῆς Καινῆς Διαθήκης), ποὺ γράφτηκαν σὲ διάστημα περίπου 1.200 ἐτῶν — ἀπὸ τὸ 1.100 π.Χ. μέχρι τὸ 100 μ.Χ.». Ὁ Διαμαντῆς Κούτουλας ὅμως («Δαυλός», τ. 136, σελ. 7905) ἀναφέρει, ὅτι τὰ κείμενα τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης κατεγράφησαν στὰ χρόνια Ἑσδρά, μετὰ τὴν βαβυλωνιακὴ αἰχμαλωσία (6ος αἰώνας π.Χ.) καὶ ἡ μετάφρασή τους στὴν ἑλληνικὴ γλῶσσα ἀπὸ τοὺς Ἑβδομήκοντα ἐγίνε τὸν 3ο π.Χ. αἰώνα. Ἐπίσης στὸ βιβλίο τῆς Α' Λυκείου «Θεολογία, λατρεῖα καὶ ζωὴ τῆς ἐκκλησίας» (σελ. 15) τὰ ἔργα τοῦ Ὁμήρου, τοῦ Ἡσιόδου, τοῦ Φερεκύδη καὶ τοῦ Ἐπιμενίδου θεωροῦνται μυθικά, καρπὸς τῆς ἀνθρώπινης φαντασίας, γιατί «δὲν περιέχουν ἀλήθεια, δὲν στηρίζονται οὔτε στὴν ἱστορικὴ μαρτυρία, οὔτε στὴν ἀνθρώπινη λογικὴ, οὔτε στὴν ἀποκάλυψη τοῦ Θεοῦ», παρόλο ποὺ ὁ «Δαυλός» ἔχει ἀποδείξει τὸ ἀντίθετο (τεῦχος 137, σελ. 7950 — τ. 138, σελ. 8021). Στὸ ἴδιο βιβλίο ἡ «Παλαιὰ Διαθήκη» θεωρεῖται «ἀϋθεντικὴ θεολογία»... «Ὁλόκληρη ὅμως, καθαρὴ ἡ θεολογικὴ ἀλήθεια περιέχεται μόνο στὴν βιβλικὴ ἀποκάλυψη, ὅπως παραδόθηκε στὸν λαὸ τῆς Βίβλου: παλιὸ καὶ νέον Ἰσραὴλ» (σελ. 15–16). Αὐτὰ εἶναι μόνο λίγα στοιχεῖα ἀπὸ τὰ περιεχόμενα σχολικῶν θρησκευτικῶν βιβλίων, ὥστε ὁ ὅποιοςδήποτε νὰ μπορέσει νὰ διαπιστώσει τί ἔχει συμβεῖ στοὺς κόλπους τῆς ἑλληνικῆς παιδείας.

Μετὰ τιμῆς

Παναγιώτης Ι. Γαλάνης

Λήμνου 17, Ὑμηττός

Τ.Κ. 172 37, Ἀθήνα

«Ἰδαλγός» – «Τουρκολίμανο» – «Ὀλυμπος»

Α'

Κύριε διευθυντά,

Θὰ σὰς παρακαλέσω ἰδιαίτερως νὰ δημοσιεύσετε εἰς τὸν «Δαυλὸν» τὴν κάτωθι γλωσσικὴν πρότασίν μου:

Ἡ λέξις Ἰδαλγός εἶναι μὲν καταχωρισμένη στὰ λεξικά τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, ἀλλὰ ὄχι ὡς ἑλληνικὴ. Π.χ. εἰς τὸ *Λεξικὸν τῆς Νέας Ἑλληνικῆς Γλώσσης* τοῦ Πέτρου Δημητράκου, «Πρωίας», 2α ἔκδοσις, ὑπάρχει ἡ

ἑξῆς καταχώρισις: «Ἰδαλγός (ό), θηλ. (ή), παλαιὸς τίτλος εὐγενείας ἐν Ἰσπανίᾳ καὶ Πορτογαλίᾳ». Στὸ *Ετυμολογικὸ Λεξικὸ τῆς Κοινῆς Νεοελληνικῆς* τοῦ Ν.Π. Ἀνδριώτη ὑπάρχει ἡ ἑξῆς καταχώρισις: «Ἰδαλγός ό, ἰσπανικά *hidalgo* (= εὐγενής) ποὺ παράγεται ἀπὸ τὶς λέξεις: *hijo d' algo* (= γιὸς κάποιου)».

Κατὰ τὴν δική μου ἄποψιν ἡ λέξις Ἰδαλ-

γός μπορεί νά θεωρηθῇ κάλλιστα ὡς μία σύνθετος λέξις, ἡ ὁποία παράγεται ἀπὸ τὶς ἑλληνικὰς λέξεις *ἰδέα* καὶ *ἄλγος*, ὅπως καὶ ἡ πολὺ γνωστὴ μας λέξις *νοσταλγός*, ἡ ὁποία παράγεται ἀπὸ τὶς λέξεις *νόστος* καὶ *ἄλγος*. Ἀπὸ τὴν ἐτυμολογίαν τῶν λέξεων αὐτῶν γίνεται φανερόν, ὅτι ἔχουν ὡς δευτέραν συνθετικὴν λέξιν τὸ *ἄλγος*. Ἡ σύμπτωσις αὐτὴ νομίζω, ὅτι εἶναι ἓνα ἰσχυρόν ἐπιχείρημα, διὰ νὰ τὴν δεχθούμε εἰς τὴν

γλῶσσαν μας ὡς μίαν νέαν ἑλληνικὴν λέξιν καὶ ὄχι ὡς ξένην.

Τὴν ὡς ἄνω ἀποψὶν μου θέτω ὑπ' ὄψιν τῶν γλωσσολόγων καὶ τῶν λεξικογράφων μας, διὰ νὰ ἀποφανθοῦν περὶ τῆς ὀρθότητος ἢ μὴ ταύτης.

Μετὰ τιμῆς

Ἀθαν. Κаланτζῆς

Πρωταθλητῆς Στίδου
Τσικλητήρα 22, 11635

Β'

Κύριε διευθυντά,

Συγκινητικὴ ἡ προσπάθεια τοῦ περιοδικοῦ σας γιὰ τὴν ἀφύπνιση τοῦ Ἑλλήνα καὶ τὴν γνώση τῆς ἱστορίας του. Ὅμως μὲ λύπη διαπιστώνει κανεὶς, πὺς ὁ ἴδιος ὁ «πνευματικὸς» ἄνθρωπος ἀμελεῖ ἐπικίνδυνα καὶ καθυστερεῖ ὀρισμένες φορὲς μακαρίως.

Διὰ βάσιν σὲ ἐφημερίδα τῶν Ἀθηνῶν, ποὺ ἔχει νὰ προσφέρει στοὺς ἀναγνώστες της πολλὰ, κάποιον ἀρθρο τῆς, ὅπου ἡ δημοσιογράφος τῆς ἀνέφερε σὲ ἐπικεφαλίδα ὅτι ὁ Καραγιάννης θὰ συναντοῦσε ἐκπροσώπους (;) τῆς Κυβέρνησης στὸ «Τουρκολίμανο» τοῦ Πειραιᾶ. Ἀκόμα πρὸ ἡμερῶν σὲ ἄλλη ἐφημερίδα δημοσιεύθηκε δίκην δια-

φήμισης εἰδηση (ὅπως καὶ περίπου) γιὰ τὴν ἐκθεση τοῦ βιβλίου γιὰ τὴν περίοδο 1993 (11-27/6/1993), ποὺ θὰ γίνῃ στὸ «Πασαλιμάνι» τοῦ Πειραιᾶ μὲ τὴν συνεργασία καὶ τοῦ Δήμου Πειραιᾶ.

Βέβαια ἐσεῖς φωνάζετε καὶ ἀποδεικνύετε ὅτι οἱ Πελασγοὶ ἦσαν Ἕλληνες. Τὸν Νεοέλληνα ὅμως τί θὰ τὸν κάνουμε;

Μετὰ τιμῆς

Ἀθανάσιος Κ. Ντιροπλάκης

Δικηγόρος
Σοφοκλέους 7, Ἀθήνα
Τηλ. 32.41.106, 32.47.182

Γ'

Κύριε Λάμπρου,

Εἰς τὸ ὑπ' ἀριθμὸν 138 τεῦχος τοῦ ἐγκρίτου περιοδικοῦ σας «Δαυλός» ἐδιὰβάσα τὴν ἀνάλυσιν τῆς λέξεως *Ὀλυμπος*.

Ἡ ἀνάλυσις, ἡ ὁποία βροῖται φιλολογικῆς ἀξίας, εἶναι ἀξία κάθε ἐπαίνου, ὡς ἐπίσης καὶ ὁ ἀναλυτὴς τῆς, καθ' ὅλα ἀξίως γυναικείας κ. Ἰωάννης Γ. Μωραλίδης, διὰ τ' ἀνθρώπινα, ἐπιστημονικά καὶ ἑλληνικά του ἐνδιαφέροντα.

Ἐπιτρέψατέ μου ὅμως νὰ παραθέσω τὴν ἀνάλυσιν τῆς λέξεως *Ὀλυμπος*, εἰς τὴν ὁποίαν ὠδηγήθηκα μὲ τὴν βοήθειαν τῆς ριζοσπαστικῆς ἐρεύνης τοῦ ἀειμνήστου Ἡλ. Τσατσόμοιρου, πρὸς πληροφόρησιν τῶν ἀναγνωστῶν σας καὶ χάριν τῶν ὑψίστων διανοημάτων τὰ ὁποῖα ἀπεργάζεται τὸ περιοδικόν σας.

Ὀλυμπος: «Χῶρος (= Ο) ὅπου ἐπιχωριάζει (= Υ) ὁ Λαμπρὸς Λόγος (= Λ), ἡ μάθησις (= Μ) τοῦ ὁποίου πνέει (= Π) εἰς πάντα χῶρον (= Ο) καὶ εἰς τὴν αἰωνιότητα (= Σ)».

Κύριε Λάμπρου, εὐελπιστώντας ὅτι τὸ ἐμβριθὲς περιοδικόν σας ἐξέπεμψε καὶ εἰς ἐμὲ τὸ σῆμα τοῦ Λαμπροῦ Λόγου, διὰ νὰ προδῶ εἰς τὴν ὡς ἄνω ἀνάλυσιν τῆς λέξεως, εὐχομαι εἰς αὐτό, εἰς τὸ ἀναγνωστικόν σας κοινὸν καὶ εἰς ὅσας προσωπικῶς, ὅπως εὐαρεστηθῶμεν νὰ ἴδωμεν τὴν θεϊαν Διὸς πολιτικὴν νὰ ἐφαρμόζεται κάποτε εἰς τὸν ἄτυχον αὐτὸν τόπον.

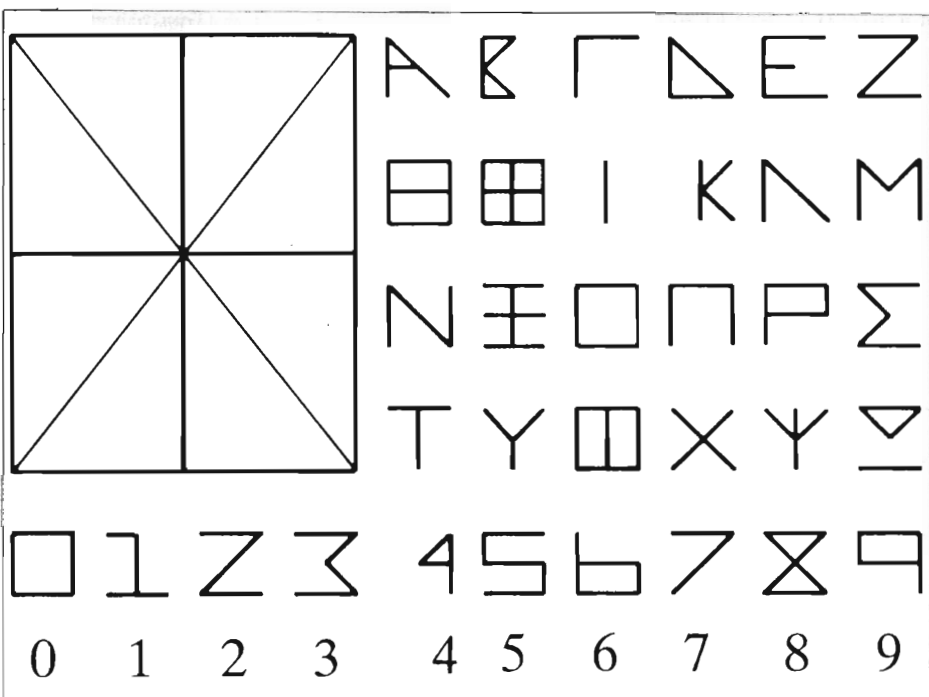
Μετὰ τιμῆς

Σάββας Κουμπούρας

Πρωταθλητῆς Στίδου
Ἀθήναι

ΚΑΤΑΠΛΗΚΤΙΚΟ

Ἡ Γενεσιουργὸς Γεωμετρικὴ Μήτηρ
τῶν 24 γραμμάτων καὶ τῶν 10 ἀριθμῶν

Ἰδέα σχεδίου: ΔΗΜ. Ι. ΛΑΜΠΡΟΥ. – Ἐκτέλεση: ΒΑΣ. ΚΑΤΣΙΑΔΡΑΜΗΣ

Ὁ «Δαυλὸς» ἀφιερώνει τὴν ὡς ἄνω Γεωμετρικὴ
Γενεσιουργὸ Μήτηρ ὅλων τῶν Γραμμάτων καὶ ὅλων
τῶν Ἀριθμῶν στοὺς ἀνὰ τὴν Γῆν Φοινικιστές, μὲ τὴν
παράκληση νὰ ἀνακαλύψουν σ' αὐτὴν τὸ σημιτικὸ
Ἄλεφ (βόδι), τὸ σημιτικὸ Μπέθ (καλύδα), τὸ
σημιτικὸ Γκίμελ (καμήλα) κ.λπ., καθὼς καὶ τοὺς
σημιτικοὺς «Ἀραβικοὺς» ἀριθμοὺς.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Κ. ΓΕΩΡΓΟΥΝΤΖΟΣ*

Τὸ Ἀλφάβητον ἐφεύρεσις Ἑλληνική

ΤΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΚΦΡΑΖΟΥΝ ΑΦΗΡΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Τὸ ἐν χρήσει εἰς τὸν Δυτικὸν κόσμον ἀλφάβητον εἶναι ἐπινόησις Ἑλληνική. Γραφὴ νέου τύπου, βασισμένου εἰς νέον τρόπον σκέψεως. Ἦτο τὸ μόνον ἐκ τῶν μέχρι τῆς ἐφευρέσεώς του χρησιμοποιηθέντων συστημάτων γραφῆς, ποῦ ἦτο εὐκολομάθητον, διὰ τοῦτο καὶ εὐθὺς μετὰ τὴν ἐμφάνισίν του ἐγένετο κτῆμα τοῦ Ἑλληνικοῦ κόσμου καὶ τοῦ ἥνοιξε τὰς πύλας τῆς μορφώσεως. Τὸ ἀλφάβητον λοιπὸν τοῦ Δυτικοῦ κόσμου εἶναι Ἑλληνικόν.

Ἐν τούτοις, λόγῳ τοῦ συγκεχυμένου τρόπου μὲ τὸν ὁποῖον ἐκτίθεται ὑπὸ τῆς διεθνoῦς ἐπιστήμης ἡ σχέσις τοῦ Ἑλληνικοῦ καὶ τοῦ Φοινικικοῦ ἀλφαβήτου, ἡ κρίσις περὶ τῆς προτεραιότητος τῆς ἐφευρέσεως καθίσταται ἀμφίσημος, διὸ καὶ εἰς τὸν τόπον μας ἀνεφύη κατὰ τοὺς τελευταίους καιροὺς ἔρις καὶ ἀντιλογία, τῆς ὁποίας τὴν ἔκτασιν καὶ τὴν σφοδρότητα εἶδαμεν εἰς ἄρθρα ἐφημερίδων καὶ περιοδικῶν, εἰς ὁμιλίας ραδιοφωνικὰς καὶ συζητήσεις τηλεοπτικὰς μὲ ἄτοπον μάλιστα σύνδεσιν τοῦ θέματος μὲ τὴν ἐθνικὴν φιλοτιμίαν.

Ἐντεῦθεν λαβὼν ἀφορμὴν ἔγραψα ἓνα ἄρθρον εἰς τὸ περιοδικόν τῆς Ἑταιρείας Ἑλλήνων Φιλολόγων ΠΛΑΤΩΝ τόμ. 45/1993, εἰς τὸ ὁποῖον ἀποδεικνύεται, μᾶλλον ἀποκαλύπτεται, ἡ ἀλήθεια. Ἡ ὑπόθεσις τοῦ ἀλφαβήτου μοῦ ὑπενθυμίζει τὴν ἱστορίαν μὲ τὸ αὐτὸ τοῦ Κολόμβου. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ κυκλοφορία τοῦ «Πλάτωνος», ποῦ ἤδη τυπώνεται, θὰ βραδύνη, ἡ δὲ ἀντιπαράθεσις συνεχίζεται ὡς εἰς τὴν δικαστηρίων, παρέχω χάριν τοῦ εὐρυτέρου κοινοῦ περιίληψιν τοῦ ἐν λόγῳ ἁρθροῦ μὲ τὴν ἐλπίδα —μᾶλλον πεποιθισιν— ὅτι ἡ ἀμφισβήτησις περὶ τὸ θέμα τοῦτο θὰ διαλυθῇ.

Ἄς ἴδωμεν πρῶτον ποίαν ἀντίληψιν ἔχει ἡ διεθνὴς κοινὴ γνώμη διὰ τὸ ζήτημα τοῦτο. Ἀπὸ ἄρθρον τοῦ καθηγητοῦ Γ. Μπαμπινιώτη εἰς Ἀθηναϊκὴν ἐφημερίδα τῆς 11–7–93 παραθέτω τὴν σχετικὴν εἰκόνα: «Τὸ σύστημα γραφῆς ποῦ ἐχρησιμοποίησαν οἱ Ἕλληνες γιὰ νὰ ἀντικαταστήσουν τὴν ἀρχαιότατην, ἀλλ’ ἀτελῆ συλλαδικὴν γραφὴν, τὸ ἐπῆραν ἀπὸ τοὺς Φοίνικες διαμορφώνοντας μέσα ἀπ’ αὐτὸ ἓνα νέο σύστημα γραφῆς, τὸ φθογογραφικὸ ἀλφάβητο, τὸ πρῶτον πραγματικὸ ἀλφάβητο, ποῦ διαφέρει ριζικὰ ἀπὸ τὸ ἀτελὲς “οἰονεὶ συλλαδικόν” ἀλφάβητο τῶν Φοινίκων». Καὶ προσθέτει: «αὐτὸ δέχονται ὅλοι οἱ παλαιοὶ καὶ νέοι γλωσσολόγοι καὶ οἱ μεγάλοι τῆς γλωσσικῆς ἐπιστήμης καὶ μελετητὲς τῆς ἱστορίας τῆς γραφῆς, ὅτι ὑπῆρξε μεγαλειώδης ἐπινόησις ἡ δημιουργία ἀπὸ τοὺς Ἕλληνες τοῦ πρώτου πραγματικοῦ ἀλφαβήτου».

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΙΣ: Αὐτὰ πιστεύει καὶ διδάσκει ἡ διεθνὴς γλωσσολογικὴ ἐπιστήμη, ἐγὼ δὲ λυποῦμαι ἐμφανιζόμενος ὡς ψέγων τὸν Ἡρακλέα καὶ ἰσχυριζόμενος τὸν κατὰ τὴν λατινικὴν παροιμίαν ρόλον τῆς στραβῆς κόττας ποῦ ἀνεῦρε τὸν σπόρον, τὸν ὁποῖον ἐπὶ αἰῶνας ἐρευνῶσαι μυριάδες ὀρνίθων μὲ ὄμμα Λυγκέως δὲν εἶχαν ἀνεύρει. Σέβομαι καὶ τιμῶ τοὺς διδασκάλους τῆς ἐπιστήμης καὶ τὴν προσφορὰν των, ὅμως κατὰ τὸν Ἀριστοτέλην *δυσὶν ὄντοιν φίλοιν ὅσιον προτιμᾶν τὴν ἀλήθειαν*. Τιμῶ ἐπίσης μεγάλως καὶ τὸν καθηγητὴν Μπαμπινιώτην ὃχι μόνον

* Ὁ κ. Π.Κ.Γ. εἶναι Πρόεδρος τῆς Ἑταιρείας τῶν Ἑλλήνων Φιλολόγων καὶ ἐπίτιμος Πρόεδρος τοῦ Ἀνωτάτου Ἑκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους.

ὡς διαπρεπῇ γλωσσολόγον ἀλλὰ καὶ ὡς κορυφαίαν προσωπικότητα τοῦ σημερινοῦ πνευματικοῦ δυναμικοῦ τοῦ ἔθνους μας, ὅμως σχολιάζων τὰ ἀνωτέρω λόγια του, ποὺ εἶναι καὶ λόγια ὄλων τῶν γλωσσολόγων, παρατηρῶ ὅτι ὅλα εἶναι ὀρθὰ καὶ σοφὰ πλὴν τῆς φράσεως «οἶονεὶ συλλαβικό» ἀλφάβητον τῶν Φοινίκων· ἀντὶ τοῦ ὀρθοῦ: «τὸ καθαρῶς συνεπτυγμένο συλλαβικό».

Καὶ τώρα τί ἔχομεν νὰ εἰπῶμεν ἡμεῖς τὸ νέον; Ἐχομεν νὰ εἰπῶμεν ὅτι ἡ ἀντίληψις αὐτὴ περὶ τοῦ ἀλφαβήτου εἶναι ἀντιφατικὴ καὶ συγκεχυμένη ἀντιμετωπίζουσα τὸ θέμα μὲ ἀταλαίπωρον τρόπον φαινομενολογικόν. Ἄν οἱ Ἕλληνες ἐπῆραν τὴν γραφὴν τους —ὅπως μᾶς λέγουν— ἀπὸ τοὺς Φοίνικας, τότε κατὰ ποίαν λογικὴν «ὑπῆρξε μεγαλειώδης ἐπινόησις ἢ δημιουργία τοῦ πρώτου πραγματικοῦ ἀλφαβήτου»; Ἐδῶ βλέπω τὴν ἀντίφασιν. Τὸ μεγαλειώδες θὰ ἀνήκεν εἰς τοὺς Φοίνικας, καὶ ὄχι εἰς τοὺς Ἕλληνας ποὺ τὸ παρέλαβαν ἀπὸ τοὺς Φοίνικας. Καὶ διὰ νὰ εἴμεθα δίκαιοι, οἱ Φοίνικες, εἴτε ἀπὸ τὸ Βορειοσυριακὸν σφηνοειδὲς ἀλφάβητον τῆς Ras Samra ἐνεπνεύσθησαν τὸ ἀλφάβητόν των εἴτε ἀπὸ τὴν Παλαιοχαναανικὴν ἀλφαβητικὴν γραφὴν τοῦ 11ου αἰ. π.Χ., κατώρθωσαν νὰ συμπτύξουν τὴν συλλαβικὴν γραφὴν των ἀπὸ 70–90 σύμβολα εἰς μόνον 22. Δηλαδή, διὰ νὰ ὀμιλήσωμεν μὲ ὄρους τῆς ἰδικῆς μας Γραμμικῆς γραφῆς, τὰ ἰδικὰ μας βα, βε, βι, βο, βου, πέντε διαφορετικὰ σύμβολα, τὰ περιώρισαν εἰς ἓν μόνον σύμβολον, τὸ Β, ποὺ εἶχε τὴν δυνατότητα νὰ ἐκφράζη κατὰ περίπτωσιν καὶ τοὺς πέντε φωνηεντικούς φθόγγους —νὰ μὴ λησμονῆται ὅτι τὰ Σημιτικὰ συστήματα οὐδέποτε σημειώνουν ξεχωριστὰ τὰ φωνήεντα, ἀφοῦ διὰ τὴν νοοτροπίαν των τὸ φωνήεν εἶναι ἀνύπαρκτον πρᾶγμα, εἶναι μόνον ἀπόχρωσις τῆς συλλαβῆς— τῆς συλλαβῆς ἢ ὅποια ἐκφράζεται διὰ τοῦ συλλαβικοῦ συμβόλου Β, Γ, Δ... (Εἰς τὸ ἄρθρον τοῦ ΠΛΑΤΩΝΟΣ ἢ ἔννοια τῆς συλλαβῆς τῆς συμβολιζομένης διὰ τοῦ πενταδυνάμου συμφώνου διασαφεῖται ἐναργῶς διὰ παραδείγματος ἐκ τῆς Παλαιοτουρκικῆς γραφῆς).

Τῶν Φοινίκων τὸ κατόρθωμα νὰ περιορίσουν τὰ σύμβολα τῆς συλλαβικῆς των γραφῆς εἰς μόνον 22 εἶναι πράγματι ἄξιον ἐκτιμήσεως — ἐνῶ οἱ Ἕλληνες δὲν κατώρθωσαν νὰ κάμουν ἀντίστοιχον σύμπτυσιν εἰς τὴν ἰδικὴν των συλλαβικὴν γραφὴν, τὴν Γραμμικὴν Β, διὰ τοῦτο καὶ ἡ ἀνθρωπότης μαζί μὲ ἡμᾶς τοὺς Ἕλληνας τοὺς ὀφείλομεν εὐγνωμοσύνην. Ὅμως ἕτερον ἐκάτερον. Δὲν ἔμπορεῖ νὰ λέγεται ὅτι οἱ Ἕλληνες ἐπῆραν τὸ Φοινικικὸν ἀλφάβητον. Αὐτὸ εἶναι ἀνακριδὲς καὶ ἐμπλέκεται εἰς κάποιαν σύγχυσιν, ἀπλούστατα διότι τὸ μὲν Φοινικικὸν παρέμεινεν ὡς συντομευμένον συλλαβικόν εἰς τὸ πλαῖσιον τῆς γραφῆς, ποὺ ἀφορμάται ἀπὸ τὴν μέριμναν νὰ παραστήσῃ διὰ συμβόλων τὴν ἀκουομένην συλλαβὴν, ἐνῶ τὸ Ἑλληνικὸν ἐγκαταλείπει τελείως τὴν ἀκουστικὴν βάσιν καὶ ἐξίσταται πρὸς ἄλλην βάσιν ἀνωτέρας διανοητικῆς κλάσεως. Ὁμολογῶ ὅτι καὶ ἐγὼ μέχρι προσφάτως πιστὸς ὢν εἰς τὰ ἐπιστημονικῶς παραδεδεγμένα περὶ τοῦ ἀλφαβήτου δὲν εἶχα συνειδητοποιήσει τὴν διαφορὰν τῆς βάσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ ἀλφαβήτου ἀπὸ τὴν τοῦ Φοινικικοῦ, ἕως ὅτου συντάσσω τὸ εἰς τὸν ΠΛΑΤΩΝΑ τόμ. 44/1992 δημοσιευθὲν ἄρθρον *Γραμμικὴ καὶ διερευνῶν τὰς σχετικὰς ἀναζητήσεις* τῶν φιλοσόφων διέκρινα τὸν ἰδιάζοντα τρόπον μὲ τὸν ὅποιον ἐπραγματεύοντο τὰ θέματα τῆς γλώσσης ὁ Πρωταγόρας, ὁ Ζήνων, ὁ Χρύσιππος, καὶ ὁ τρόπος των μὲ ὠδήγησε νὰ ἴδω καὶ τὸ θέμα τοῦ ἀλφαβήτου μὲ τὴν ὀρθὴν μέθοδον ὡς ἀκολούθως:

Ἡ γραφὴ τοῦ ἀνθρωπίνου γένους εἶναι ἀντίστοιχος πρὸς τὸ βεληνεκὲς τῆς διανοητικῆς στάθμης τῆς ἐποχῆς του, δεδομένου ὅτι ἡ γραφὴ εἶναι ἡ γραπτὴ παράστασις τῆς ὁμιλίας, ἡ δὲ ὁμιλία, ὁ ἀνθρώπινος λόγος, εἶναι ἀπλῶς ἢ ἰδίᾳ ἢ σκέ-

ψις ήχητικῶς ἐμφανιζομένη. Ὑπὸ τὴν θεώρησιν ταύτην ἡ ἀνθρωπίνη γραφή ἐσημείωσε τρία στάδια ποιότητος πνευματικῆς, ἀνάλογα πρὸς τὴν ἐμβέλειαν τῆς διανοήσεως τῆς ἀντιστοίχου ἐποχῆς.

1. Τὸ πρῶτον εἶδος, τὸ πανάρχαιον, τῶν πρωτογόνων ἀνθρώπων, εἶναι ἡ παρὰστασις τοῦ ἀντικειμένου — προσώπου, ζώου ἢ πράγματος — ποὺ θέλει τις νὰ ἀνακοινῶσιν διὰ χαράξεως τοῦ σχήματός του. Εἶναι ἡ εἰκονικὴ γραφή, ἡ ἱερογλυφικὴ, δηλαδή ἡ παρὰστασις διὰ συμβόλων ἀντικειμένων ποὺ ἔχουν γίνῃ ἀντιληπτά διὰ τῆς ὁράσεως. Ἡ γραφή αὕτη ἔχει χαρακτηρὰ ὀπτικόν. Ὁ ἀριθμὸς τῶν συμβόλων εἶναι ἀπεριόριστος, ὅσα καὶ τὰ ἀντικείμενα. Τὸ πρῶτον αὐτὸ εἶδος τῆς γραφῆς διετηρήθη ἐπὶ ἀρκετὰς χιλιετίας.

2. Τὸ δευτέρον εἶδος γραφῆς εἶναι τεχνικώτερον καὶ βασίζεται εἰς καταφανῶς ἀνωτέραν κλάσιν σκέψεως, ἀφοῦ περιορίζει τὸν ἀριθμὸν τῶν συμβόλων εἰς ἓνα σχετικῶς μικρὸν ἀριθμὸν ἀντὶ τοῦ ἀπεριόριστου ἀριθμοῦ τοῦ πρώτου εἶδους τῆς γραφῆς. Εἶναι προφανές ὅτι ἐπενοήθη κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Χαλκοῦ, τὴν περίοδον τῆς ἀνακαλύψεως καὶ ἐκκαμινεύσεως τῶν μετάλλων, ὅτε ἡ διανόησις τοῦ ἀνθρώπου ἦτο περισσότερον εὐέλκτος. Ἡ γραφή αὕτη καταγράφει διὰ συμβόλων τὰς συλλαβὰς τῶν λέξεων ὅπως τὰς ἀντιλαμβάνεται τὸ οὖς τοῦ ἀνθρώπου, μα-χαι-ρα, λα-χα-νον, μη-λον. Διὰ κάθε συλλαβὴν ἐδημιουργήθη καὶ ἓν σύμβολον. Τὸ σύνολον τῶν συλλαβῶν, μὲ τὰς ὁποίας ἡμποροῦν νὰ ἐκφραστοῦν ὅλαι αἱ λέξεις οἷα σδῆποτε γλώσσης, ἀνέρχονται εἰς 70-90. Τὸ δευτέρον εἶδος γραφῆς εἶναι εὐχρηστότερον τοῦ πρώτου, ἀφοῦ τὰ σύμβολά του εἶναι καὶ ὀλιγώτερα καὶ σαφέστερα, ὅμως καὶ τούτου ἡ ἀνάγνωσις εἶναι ἐπίπονος καὶ ἐνίοτε προβληματική, ἡ δὲ χρῆσις του ἀπὸ τὸ εὐρὺ κοινὸν ἦτο ἀδύνατος. Τὸ εἶδος τοῦτο γραφῆς, συλλαβικὸν καὶ χαρακτηρὸς ἀκουστικοῦ, ἀνεπτύχθη καὶ εἰς τὰς τρεῖς ἡπείρους. Τὰ σύμβολά της εἶχαν ἐκασταχοῦ διάφορον μορφήν, εἰς τὴν Αἴγυπτον ἓν εἶδος ἱερατικῆς ἐπινοήσεως, εἰς τὴν Μεσοποταμίαν σφηνοειδῆ καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα τὴν γνωστὴν γραμμικὴν χάραξιν. Ἡ πολυμορφία ὑποδηλοῖ ὅτι ἡ ἀνακάλυψις ἦτο εἰς κάθε τόπον αὐτόνομος καὶ ἐπιχώριος, ὅπως αὐτόνομος ἀπεδείχθη ὅτι ἦτο καὶ ἡ ἐκκαμίνους τῶν μετάλλων εἰς τὴν Εὐρώπην καὶ τὴν Ἀσίαν. Ἀνασκοποῦντες τὰ δύο πρῶτα εἶδη τῆς ἀνθρωπίνης γραφῆς διακρίνομεν τὰ κοινὰ των γνωρίσματα: Καὶ τὰ δύο συστήματα χρησιμοποιοῦν σύμβολα ποὺ ἐνσαρκώνουν, ἐκφράζουν, παριστάνουν ἀντικείμενα συγκεκριμένα — ὀρώμενα εἰς τὸ πρῶτον εἶδος, ἀνθρώπους, ζῶα, φυτὰ, πράγματα, ἢ ἀκουόμενα εἰς τὸ δευτέρον εἶδος, τὰς συλλαβὰς τῶν προφερομένων λέξεων.

3. Τὸ τρίτον εἶδος γραφῆς, τὸ Ἑλληνικὸν ἀλφάβητον, αὐτὸ ποὺ ἐπῆραν ἀπὸ τοὺς Ἑλληνας οἱ Δυτικοὶ καὶ χρησιμοποιοῦν σήμερον, αὐτὸ εἶναι τελείως νέον εἶδος γραφῆς, ἐντελῶς ἄσχετον πρὸς τὰ δύο προηγούμενα. Στηρίζεται εἰς ἓνα νέον τρόπον σκέψεως, ἀδιανόητον διὰ τὰς προηγούμενας γενεάς. Προαναγγέλλει μίαν νέαν ἐποχὴν διανοήσεως ἀνωτέρας. Τὰ σύμβολά του δὲν ἐνσαρκώνουν καὶ δὲν ἐκφράζουν ἀντικείμενα ὑπαρκτά καὶ συγκεκριμένα, ὅπως εἶναι τὰ ὄντα τῆς πρώτης ὀπτικῆς γραφῆς ἢ αἱ συλλαβαὶ τῆς δευτέρας ἀκουστικῆς, ἀλλὰ στοιχεῖα ἀφηρημένα, ἀνύπαρκτα εἰς τὴν φύσιν, ποὺ οὐδέποτε μπορεῖ κανεὶς νὰ τὰ ἴδῃ ἢ νὰ τὰ ἀκούσῃ. Ὁ Ἑλλην μεγαλοφυὴς ἐφευρέτης ἐπῆρε τὸ σύμβολον Β τῶν Φοινίκων, ποὺ ἐνσαρκῶνε πέντε ἤχους, τοὺς βα, βε, βι, βο, βου, καὶ λυπούμενος διότι δὲν ἡμποροῦσε νὰ γίνῃ τὸ ἴδιον διὰ τοὺς Ἑλληνας, ἀφοῦ αὐτοὶ προφέρουν ζωηρά τὰ φωνήεντα καὶ ὄχι πνικτά, ἀνεξήτησεν ἄλλην διέξοδον. Διέσπασε τὴν συλλαβὴν εἰς δύο φανταστικά τμήματα, εἰς τὸν ἐναρκτικὸν συμφωνικὸν φθόγγον β, ποὺ διατηρεῖται ὁ ἴδιος καὶ εἰς τὰς πέντε περιπτώσεις, καὶ εἰς τὸν τελικὸν φθόγγον

νηεντικὸν φθόγγον. Μὲ τὴν μεγαλειώδη αὐτὴν ἔμπνευσιν ὁ Ἕλλην, μᾶλλον Ἴων, περὶ τὸ 900 π.Χ., ἐδημιούργησε τὴν ἀφηρημένην ἔννοιαν «σύμφωνον» καὶ τὴν ἔννοιαν «φωνήεν» διὰ πρώτην φορὰν εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος.

Μέχρι τῆς στιγμῆς αὐτῆς οἱ ἄνθρωποι τῶν προηγούμενων γενεῶν ἔδλεπον τὰς συλλαβὰς ὡς ἀδιασπάστους ἐνότητες, ὅπως καὶ ὁ λύκος βλέπει τὸ πρόβατον. Ποτὲ ὁ λύκος δὲν εἶχε συναντήσει εἰς τὴν φύσιν ξεχωριστὰ δέρματα προβάτου καὶ ξεχωριστὰ τὴν σάρκα, πρᾶγμα ποῦ ἔκαμε ὁ ἄνθρωπος. Τὸ παράδειγμα τοῦ ζώου ἐχρησιμοποιήθη ὡς μέτρον ἀναλογίας. Ἴσως κάποτε ὁ διαχωρισμὸς τοῦ δέρματος ἀπὸ τὴν σάρκα τοῦ ζώου καὶ τοῦ φλοιοῦ ἀπὸ τὸ ἐσωκάρπιον τῶν καρπῶν τῆς γῆς ἔδωσαν εἰς προνομιούχα ἄτομα τὴν θεῖαν ὠθησιν εἰς ὑπέρβασιν πρὸς τὰς ἀφηρημένας ἐννοίας. Τὰ προεκτεθέντα ἀποσαφηνίζουν ὅτι τὸ τρίτον εἶδος γραφῆς ἔχει βάσιν διανοητικὴν καὶ χρησιμοποιεῖ ὡς σύμβολα ἐννοίας ἀφηρημένας, ἐνῶ τὰ δύο προηγούμενα εἶδη γραφῆς εἶχον βάσιν ὀπτικήν καὶ ἀκουστικήν καὶ χρησιμοποιοῦν σύμβολα ἐνσαρκώνοντα ἐννοίας συγκεκριμένας, ὁρατὰς καὶ ἀκουσμένας. Τὸ Φοινικικὸν ἀλφάβητον εἶναι καθαρῶς συλλαβικὸν καὶ ἀκουστικόν, προϋποθέτον τὸν ἥχον τοῦ φωνήεντος ὡς ἰδιότητα ἡχητικὴν τοῦ συλλαβικοῦ συμβόλου — εἶναι γνωστὸν ὅτι ἡ Σημιτικὴ γραφὴ οὐδέποτε διακρίνει οὔτε σημειώνει ὡς ὑπαρκτὰ τὰ φωνήεντα, ἀφοῦ αὐτὰ δὲν εἶναι αὐθύπαρκτα, ἀλλὰ ἀποτελοῦν ἡχητικὴν ἰδιότητα τοῦ συμφωνικῆς φύσεως συμβόλου. Ἡ φορτικὴ πῶς ἐπιμονὴ τῆς διασαφήσεως σκοπεῖ νὰ τονίσῃ ὅτι ἡ ἐννοία τοῦ συμφώνου τῆς Ἑλληνικῆς γραφῆς — ποῦ εἶναι δημιούργημα φιλοσοφικῆς ἀφαιρέσεως — εἶναι ἄγνωστος καὶ ἀδιανόητος διὰ τοὺς Φοίνικας. Εἶναι καθαρὸς ἀναχρονισμός, αὐθαίρετος καὶ καταχρηστικός. Τὸ Φοινικικὸν «σύμφωνον» εἶναι συμφωνικὴ συλλαβὴ καὶ τὸ Φοινικικὸν «ἀλφάβητον» εἶναι ἀλφάβητον συλλαβῶν καὶ ὄχι ἀλφάβητον γραμμάτων, ὅπως τὸ Ἑλληνικὸν ἀλφάβητον.

Εἶναι ὄντως μεγαλειῶδες κατόρθωμα διανοητικόν, ἓνας ἄνθρωπος τῆς ἐποχῆς ἐκείνης νὰ πάρῃ εἰς τὴν σκέψιν τοῦ ἑνα συγκεκριμένο πρᾶγμα ποῦ εἶναι μία συλλαβὴ, π.χ. τὴν συλλαβὴν βα καὶ νὰ τὸ διαχωρίσῃ εἰς δύο μόρια ἀνύπαρκτα, ἐπινοήντα αὐτὴν τὴν στιγμήν μετὰ τὴν φαντασίαν του, τὸ β καὶ τὸ α. Ἡ στιγμή αὐτὴ ὀριοθετεῖ μίαν μετὰβασιν τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος εἰς ἄλλον τρόπον σκέψεως, μίαν ὑπέρβασιν πολιτιστικὴν, τὴν ὁποίαν ἐπραγματοποίησε προφανῶς κάποιος Μιλήσιος, κάτοικος τῆς πρώτης πολιτιστικῆς πρωτευούσης τῶν Ἑλλήνων καὶ τοῦ Δυτικοῦ κόσμου. Ὁ φιλολογικῶς ἐρευνῶν ὄχι μόνον τὰ λόγια κείμενα, ἀλλὰ καὶ τὰ λαϊκά, γνωρίζει καλῶς ὅτι εἰς τὸν λόγον τοῦ λαοῦ — δηλαδή εἰς τὴν σκέψιν του — ὑπάρχει πάντοτε τὸ συγκεκριμένον, ἐνῶ τὸ ἀφηρημένον ἢ οὐδέποτε ἢ σπανιώτατα συναντᾶται. Θὰ εὑρετε δηλαδή τὸ *ἐξεκίνησε*, *ἐδιάδθηκε*, *ἔφθασε*, δὲν θὰ συναντήσετε ὅμως ποτὲ τὸ *ἀναχώρησις*, *πορεία*, *ἄφιξις*. Ἡ ἀφαίρεσις εἶναι τὸ πρῶτον ξεκίνημα τοῦ ἀνθρώπου, διὰ νὰ ξεκολλήσῃ ἀπὸ τὴν δρᾶσιν καὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν πρὸς τὸν στοχασμὸν καὶ τὰ ἔργα τῆς νοήσεως. Καὶ τὴν πρώτην φιλοσοφικὴν ἀφαίρεσιν — μετὰ τὴν δημιουργίαν τῆς ἐννοίας τοῦ συμφώνου καὶ τοῦ φωνήεντος — τὴν ἐπραγματοποίησαν οἱ Ἕλληνες. Ἄν ὑπάρχῃ κάποιος δικαίωμα ἐγκαυχήσεως διὰ τοὺς Ἕλληνας ἐκείνης τῆς ἐποχῆς — ὄχι διὰ τοὺς σημερινούς —, αὐτὸ δὲν ἔγκειται εἰς τὸ ἂν εἶναι ἰδικό τους ἢ Φοινικικὸ τὸ ὄνομα καὶ τὸ σχῆμα τῶν γραμμάτων, αὐτὸ εἶναι τελείως ἀσήμαντο, ἐνῶ τοῦναντίον μέγα καὶ κορυφαῖον ἔργον γίγαντος εἶναι ἡ ἀνύψωσις τῆς στάθμης τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος ἀπὸ τὴν συγκεκριμένην σκέψιν εἰς τὸν ἀφηρημένον στοχασμὸν, ποῦ ἀποτελεῖ τὴν πύλιν τῆς εἰσόδου εἰς τὸ πνευματικώτερον εἶδος τοῦ βίου, εἰς τὴν

Φιλοσοφίαν καὶ τὴν Ἐπιστήμην.

Ὡς πρὸς τοὺς Φοίνικας, θεωρουμένους ὑπὸ τῶν κυριότερων ἱστορικῶν ὡς μεταπράτας ξένων προϊόντων, ὅλος ὁ κόσμος καὶ ἡμεῖς μαζί τοὺς ὀφείλομεν εὐγνωμοσύνην, διότι μὲ τὴν ἐπινοηθεῖσαν ὑπ' αὐτῶν σύμπτυξιν τοῦ ἀπλοῦ συλλαβικοῦ τῶν συστήματος εἰς τὸ πενταδύναμον συλλαβικὸν ἐπίσης τῶν 22 συμβόλων ἔδωσαν μὲ τὸ ὑλικὸν αὐτὸ πολῦτιμον εὐκαιρίαν ἐλέγχου καὶ στοχαστικῆς διερευνησεως εἰς τὸν Ἕλληνα μὲ εὐτυχὲς ἀποτέλεσμα τὴν ὑπέρβασιν τῆς ἀνθρωπίνης διανοήσεως πρὸς τὴν σφαῖραν τῆς ἀφηρημένης σκέψεως.

Καὶ τώρα ἔχων τις ὑπ' ὄψιν τὴν συλλογιστικὴν βάσιν τῆς παρούσης μελέτης εἶναι φυσικὸν νὰ διερωτηθῇ: Ποῦ ἔκειτο ἀρὰ γε ἡ πηγὴ τῶν διανοητικῶν ζυμώσεων ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐξεπήδησεν ὁ σπινθὴρ τοῦ Μιλησίου ἐφευρέτου τοῦ ἀλφάβητου κατὰ τὸ 900 π.Χ.; Ἡ Ἱστορία τὴν ἐποχὴν αὐτὴν τὴν ρίπτει εἰς τοὺς «σκοτεινοὺς αἰῶνας». Κατὰ τὴν ἰδικήν μου ταπεινὴν γνώμην εἰς τὸ σκότος τοῦτο λανθάνει ἀφανὲς πολὺ φῶς. Ὑπάρχουν ἐνδείξεις πνευματικῶν ζυμώσεων κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτήν, αἱ ἀκόλουθοι:

1. Ἠγέται τῶν Ἀθηναίων καὶ ἄλλων παντοδαπῶν Ἑλλήνων ἀποίκων τῶν δώδεκα πόλεων τῆς Ἰωνίας ἦσαν ὁ Νηλεὺς καὶ οἱ ἄλλοι υἱοὶ τοῦ Κόδρου καὶ ἐπιφανεῖς Πύλιοι —δηλ. συγγενεῖς τοῦ βασιλεύοντος οἴκου—, οἱ ὅποιοι «ἐπετάχθησαν τοῖς Ἰωσιν ἄρχοντες» (Πανσ. 7.2.1, Ἡρόδ. Α141–148, Στράβ. ΙΔ Ι.2 622–634).

2. Ὑπενθυμίζεται ὅτι ἡ δυναστεία τοῦ Κόδρου εἶναι ἐπὶ τὰς Ἀθήνας. Εἶναι δὲ αὕτη ἡ ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ πατρὸς τοῦ Κόδρου ὁμάς τῶν Μεσσηνίων βαρῶνων, πού ἐξεδιώχθησαν ἐκεῖθεν ὑπὸ τῶν εἰσβολέων Δωριέων.

3. Ὑπενθυμίζεται ἐπίσης ὅτι οἱ βαρῶνοι αὐτοὶ οἱ προερχόμενοι ἀπὸ πριγκιπᾶτα ἔχοντα χρυσοφόρους ἡγεμονικοὺς πύργους ἢ τεῖχη καὶ θολωτοὺς τάφους εἰς Κακόδατον, Περιστεριάν, Μοῖραν, Μουργιατάδα, Παλαίπυλον, Ἐγκλιανὸν κ.ἄ., εἶναι φορεῖς μιᾶς μακραίωνος ναυτιλιακῆς παραδόσεως, καθ' ἣν ὡς Μυκηναῖοι Ἀχαιοὶ–Ahiyawa— διέσπειρον τὰ Μυκηναϊκά προϊόντα, ἀγγεῖα καὶ ὅπλα εἰς τοὺς λιμένας ὅλης τῆς Μεσογείου, τοῦ Εὐξείνου, τῆς Συρίας καὶ τῆς Αἰγύπτου.

4. Ὡς φορεῖς αὐτῆς τῆς μακρᾶς καὶ ἡρωικῆς παραδόσεως, τῆς ὁποίας τὴν αἴγλην σαφῶς ἰχνογραφεῖ ὁ Ὅμηρος διὰ τῆς προσωπικότητος τοῦ Νέστορος καὶ τοῦ κράτους του, τοῦ δευτέρου εἰς ἰσχὺν κράτους τῆς Τρωικῆς περιόδου, φρονῶ ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴ ἐσυνέχισαν τὴν παλαιόθεν οἰκίαν πνευματικὴν ἀνακτορικὴν κίνησιν, ἰδίως τώρα μὲ τὴν περισσότερον ἀθρόαν λαϊκὴν ἐπικοινωνίαν τῆς μάξης πρὸς ἄσπετα πολλῶν ξένων ἀνθρώπων καὶ νοοτροπίας διαφόρων λαῶν. Ἄς μὴ λησμονῇται δὲ ὅτι ἐκ τῶν Μεσσηνιακῶν γενῶν τοῦ βασιλεύοντος οἴκου τοῦ Κόδρου ἦσαν καὶ αἱ οἰκογένειαι τῶν Ἀλκμαιωνιδῶν, Πεισιστρατιδῶν, Παιονιδῶν καὶ οἱ μεγάλοι Ἀθηναῖοι Σόλων, Κλεισθένης, Περικλῆς, Ἀλκιβιάδης, Πλάτων καὶ πολλοὶ μεγάλοι τῆς Ἰωνίας, ὡς ὁ Ἡράκλειτος. Καὶ ἡ πολλαπλὴ παράδοσις ὅτι καὶ ἡ Πύλος ἀνεφέρετο ὡς πατρίς τοῦ Ὀμήρου, ἐννοεῖ συσχετίσιν πρὸς τὴν οἰκογένειαν τοῦ Κόδρου.

5. Ἡ πιθανωτέρα καὶ πειστικωτέρα ἔμμεσος μαρτυρία πνευματικῶν ζυμώσεων καὶ ἀνακατατάξεων εἰς τὴν Ἰωνίαν τοῦ 1000 π.Χ. εἶναι ἡ δραστηριότης τῶν εἰς τὰς διαφόρους Ἰωνικὰς πόλεις προδρόμων τοῦ Ὀμήρου αἰοιδῶν, οἱ ὅποιοι ἐπὶ σειρὰν γενεῶν καλλιεργοῦντες τὸν λόγον, δηλ. τὸ πνεῦμα τῶν Ἑλλήνων, προωδοποίησαν τὸ καταπληκτικὸν εἰς γραμματικὴν καὶ λεξιλογικὴν τελειότητα γλωσσικὸν ἰδίωμα τοῦ Ὀμήρου καὶ τὸ ἀκροατήριον μιᾶς τόσο ἀρτίως γλωσσικῆς συνεννοήσεως.

Αἱ ἀνωτέρω ἐκτεθεῖσαι πέντε ἐνδείξεις νομίζω ὅτι θεμελιώνουν ἐπαρκῶς τὸ δεδομένον ὅτι τὸ 900 π.Χ. ὑπῆρχεν εἰς τὴν Ἰωνίαν τὸ πνευματικὸν κλίμα τὸ κατάλληλον νὰ ὑποκινήσῃ τὸν ταλαντοῦχον Ἰωνα εἰς τὴν ὑπέρβασιν ἀπὸ τὰ αἰσθητὰ εἰς τὰ ἀφηρημένα καὶ τὰ νοητά, εἰς τὴν ἀνάλυσιν τῆς αἰσθητῆς συλλαβῆς εἰς τὰ διὰ τῆς φαντασίας μόνον νοούμενα —ἀνύπαρκτα εἰς τὸν φυσικὸν κόσμον— στοιχεῖα, τὸ σύμφωνον καὶ τὸ φωνῆεν.

Ἡ παρούσα ἀνακοίνωσις παρέσχε τὰ στοιχεῖα, διὰ νὰ διαπιστωθῇ τὸ συμπέρασμα, ὅτι ἡ ἀλφαθητική γραφὴ ὀριοθετεῖ μετατόπισιν τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος εἰς νέον τρόπον διανοήσεως ἀπὸ τῶν συγκεκριμένων εἰς τὰ ἀφηρημένα μὲ χρῆσιν συμβόλων ἐνσαρκούντων ἀφηρημένας ἐννοίας —τὸ σύμφωνον, τὸ φωνῆεν— ἀντὶ τῶν συγκεκριμένων, τοῦ ἀντικειμένου ἢ τῆς συλλαβῆς. Ὅτι ἐπίσης τὰ δύο πρῶτα εἶδη γραφῆς, τὸ ὀπτικὸν καὶ τὸ ἀκουστικόν, ἐστηρίζοντο εἰς ταπεινότεραν στάθμην διανοήσεως μὴ ἀφισταμένης ἀπὸ τὸ συγκεκριμένον. Καὶ τέλος ὅτι ἡ Φοινικικὴ γραφὴ ἀνήκει εἰς τὸ δεύτερον εἶδος γραφῆς, τὸ συλλαβικόν, ἀκουστικόν, τὸ συγκεκριμένον, ὅμως ἡ μεταρρυθμιστικὴ του κίνησις τῆς συμπτύξεως τῶν συμβόλων ἔδωσεν ὑποκίνησιν εἰς τὸν Ἕλληνα ἐφευρέτην τοῦ ἀλφαβήτου νὰ πραγματοποιήσῃ τὴν ὑπέρβασιν ἐκ τῶν συγκεκριμένων πρὸς τὰ ἀφηρημένα σύμβολα καὶ τὰς ἀφηρημένας ἐννοίας.

ΓΙΑΝΟΣ ΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΣ

Γραῖα Ἑλληνίς

Στὸν Ἕλληνα ἱερέα Renato Delos — Π. Πιτσελά

Γραῖα κυρία, Ἑλληνίς,
τὸ ὄνομά της δὲν ἠθέλησε
στῶν τέκνων της τὰ τέκνα νὰ ἀκούσῃ,
πλὴν τῶν Ἑλληνικῶν Ἰρις καὶ Ἥρα.

Ἐνεκα τούτου ἄγαλμά της
δὲν θὰ ποιήσουν καλλιμάρμαρον
στὴν πόλιν, διὰ νὰ τὴν τιμοῦν
κατὰ τὰς ἐθνικὰς τὰς ἐπετείους.

Θὰ στερηθῇ στεφάνους δάφνης,
ὁδὸν δηλοῦσαν τὸ ὄνομά της,
μπάντες νὰ ἐκτελοῦν παιᾶνας
πρὸς χάριν της, ἢ Πασχαλία!

Ρατσισμός – Σωβινισμός – Σιωνισμός

‘Ο άρθρογράφος του επίσημου όργάνου του Κεντρικού Ισραηλιτικού Συμβουλίου της Ελλάδος «Χρονικά» (Μάιος-Ιούνιος 1993) άνησχει, διαπιστώνοντας την αναβίωση των ούτως ή άλλως άισχρών και άνελληνιστων φαινομένων του ναζισμού, του ρατσισμού και του σωβινισμού —περί σιωνισμού, πού αποτελεί μορφή ρατσισμού-σωβινισμού, ουδόλως όμιλει, έπειδή, φαντάζομαι, ουδέποτε εξέλειπεν γιά ν’ αναβίωση — κι άπενθυνόμενος στην «Διεθνή Κοινότητα» της ύπενθυμίζει την ύποχρέωση της «νά ύποδειξη στά κράτη-μέλη της νά διδάσκουν και νά έξηγούν στους νέους — έντιμα κι άντικειμενικά, χωρίς συνθηματολογίες κι άφορισμούς — τά έγκλήματα, τίς καταστροφές και τίς πράξεις ντροπής, μέ τίς όποιες έχει γεμίσει την ιστορία ή μισαλλοδοξία των διακρίσεων».

Φαντάζομαι ότι ό άρθρογράφος των «Χρονικών» δέν άνήκει στην κατηγορία των «πολυπραγμονεόντων περί τά θνητέα τά δέ οικία άγνοούντων», κι ότι αυτό τό «έντιμα κι άντικειμενικά» δέν τό άπενθυίνει «στόν άλλον κόσμο» αλλά και στους Έβραίους, οι όποιοι επιτέλους τό ‘χουνε περισσότερο παντός άλλου άνάγκη, δεδομένου ότι τό ψεύδος ή ύποκρισία είναι παρωδικά — «φαρισαισμός», λένε —, κάτι άλλωστε πού ώμά συνιστάται άπ’ τίς Γραφές τους, όπου κατά λέξιν αναφέρεται, ότι «οί Έβραίοι πρέπει νά έξασπασούν πάντοτε τους χριστιανούς» (Zohar, I, 160Α). ‘Ας έλπίσουμε πάντως, ότι ή φορά αυτή δέν πρόκειται περί ύποκρισίας κι άποπροσανατολιστικού έλιγμου· όσον άφορά σέ μάς, άς είναι δέδωτοι οι πάντες, ότι ποτέ δέν θα παύσουμε νά λέμε «έντιμα κι άντικειμενικά» τ’ άληθή, ό,τι κι άν γίνη...

Πολύ σωστά λοιπόν έπισημαίνει ό άρθρογράφος των «Χρονικών», ότι «αίώνες μίσους, ποταμοί αίματος, αίώνες διαμάχης πού χωρίζει τους άνθρώπους, αίωvες ρατσιστικού πλυσίματος του έγκεφάλου των λαών δέν διαγράφονται εύκολα· κι ότι χρειάζεται συστηματική και συνειδητή προσπάθεια γιά νά θεμελιωθή ή άμοιβαία έμπιστοσύνη μεταξύ των ανθρώπων διαφορετικών φυλών, θρησκείων, ένθων». ‘Ωραία λόγια πράγματι· όμως δέν άρκούν οι έπισημάνσεις των φαινομένων και των γεγονότων. Είναι άνάγκη ν’ άναζητήσουμε τά γενεσιουργά αίτια και νά έξεύρουμε τρόπους έξάλειψής τους· διαφορετικά δέν θα είμασταν παρά «κίβδηλοι και άληθοφανές, οι λόγω μέν άπαντα, έργω δ’ ουδέν έρδοντες», δηλαδή «φαρισαίοι».

Δέν χωρεί άμφιβολία, ότι ή Παιδεία μέ τό παιδευτικό υλικό και τά πρότυπά της παίζει τον πρώτιστο ρόλο στη διαμόρφωση του χαρακτήρος ανθρώπων και λαών. ‘Η παιδεία κάνει τον κάθε άνθρωπο και τό κάθε έθνος αυτό πού είναι, γι’ αυτό κι ό Γεώργιος Πλήθων καθώρισε, ότι «έσμεν» Έλληνες τό γένος, ώσπερ ή πάτριος παιδεία μαρτυρεί, κάτι πού διετύπωσαν μ’ άλλα λόγια κι ό ‘Ισοκράτης, κι ό Μ. ‘Αλέξανδρος, και τόσοι άλλοι... ‘Αρα και σεις, άγαπητέ άρθρογράφε των «Χρονικών», έστέ Έβραίοι τό γένος, ώσπερ ή ύμετέρα πάτριος παιδεία μαρτυρεί.

‘Ας δούμε τώρα, άνώνυμε άρθρογράφε των «Χρονικών», την έβραϊκή παιδεία, ή μυθολογία σας, τά παιδευτικά πρότυπα, τίς άντιλήψεις σας γενικά γιά ή ζωή και τον κόσμο. ‘Η Βίβλος, τό Ταλμούδ, τά χειρόγραφα του Κομράν και μερικά άλλα έργα των έλληνιζόντων ‘Ιουδαίων αποτελούν, άπ’ ό,τι γνωρίζω, τά μοναδικά, γραπτά τουλάχιστον, έφόδια σας, στά όποια διαβάξει κανείς κατ’ επανάληψιν τά κάτωθι: «Τάδε λέγει Κύριος (τῷ έκλεκτῷ λαῷ): Καί έσεσθέ μοι λαός περιούσιος από πάντων των ένθων· έμοι γάρ πάσα ή γή... ‘Υμεις έσεσθέ μοι βασίλειον ιεράτευμα και ένθος άγιον». ‘Αραγε αυτά τά «περιούσιος λαός», «ένθος άγιον», «έμοι πάσα ή γή» δέν προδίδουν ρατσισμό, σωβινισμό, διακρίσεις φυλετικές, άλαζονεία κ.ά. ή όχι; Κι άν ναι, τί πρέπει να πούμε στους ‘λαούς της γής», ότι αυτοί μέν όφείλουν να καταδικάσουν τά φαινόμενα αυτά, ένῷ γιά σάς επιτρέπονται, έπειδή τά ενλογεί ό θεός σας;

‘Ας δούμε όμως και μερικάς άλλες πτυχές της παιδείας σας: «‘Ακούσατε τό ρήμα Κυρίου: ‘Εν τούτῳ γνώσεσθε ότι θεός ζῶν έν ύμιν και έξολοθρεύειν όλοθρεύσει από προσώπου ήμῶν τον Χανσαναϊον και τον Χετταϊον και τον Φερεαϊον και τον Εύσαιον και τον ‘Αμορραϊον και τον Γεργεσαιον και τον ‘Ιεθουσαιον...!» Βλέπεις, άγαπητέ άρθρογράφε, πόθεν «οί ποταμοί αίματος και οι αίωvες μίσους και διαμάχης»; Μίσους ανάιτιον και διαμάχης σκόπιμης άποβλεπουσας στόν όλεθρο ένθων και λαών, πού σέ τίποτα δέν έφταιξαν πέρα της ‘μοίρας» τους νά ζουν υπό τον ήλιον. Περιττό να πούμε ότι όλοι οι παραπάνω λαοί, τους όποιους έβαλε στο «σημάδι» ό Κύριος, δηλαδή έσείς, άφανίσθηκαν.

‘Αξίζει όμως τον κόπο νά δούμε και κάποιες άλλες άντιλήψεις σας, πού σās ήνιοχούν και σās κατευθύνουν στη ζωή: «Είπεν ή Ρεθέκκα προς ‘Ισαάκ: προσώχθηκα ή ζωή μου διά τās θυγατέρας των υιών Χέτ· εί λήψεται ‘Ιακῶβ γυναίκα από των θυγατέρων της γής ταύτης, ίνα τί μοι τό ζην;»· και ό Σεχενίας συμπληρώνει: «‘Ημεις ήσυνθετήσαμεν τῷ θεῷ ήμῶν και έκαθίσσαμεν γυναίκας άλλοτρίας από των λαών

τῆς γῆς». Νομίζω, ὅτι δὲν χρειάζεται φιλοσοφία, γιὰ ν' ἀντιληφθῇ κανεὶς τὴν ἐπαρση ἀλλὰ καὶ τὴν περιφρόνηση πρὸς τοὺς ἀνθρώπους, πού καλλιεργεῖτε στὰ παιδιά σας, τὰ ὁποῖα μεγαλώνουν ἀκριβῶς μ' αὐτὸ τὸ πνεῦμα, πού ζητεῖτε ἀπ' τοὺς λαοὺς ν' ἀποβάλουν: τῶν διακρίσεων. "Ὅλοι οἱ ἄνθρωποι τοῦ κόσμου ἀπαρτίζουν "τοὺς λαοὺς τῆς γῆς", ἐνῶ οἱ Ἑβραῖοι εἶναι ἐξωγήνοι;

Τὸ Ταλμουδ μπορεῖ νὰ ν'αἶ ἐλάχιστη γνωστὴ «στους λαοὺς τῆς γῆς», οἱ Ἑβραῖοι ὥστόσο τὸ θεωροῦν ψυχοφελὲς καὶ πιὸ ἀξιόπιστο ἀπ' τὴ Βίβλο· ἄς δοῦμε, λοιπόν, ἓνα-δύο ἀποσπάσματα: «Υψηλὴ θέσις εἰς τοὺς οὐρανοὺς δι' ἐκείνους (τοὺς Ἑβραίους) πού φονεύουν εἰδωλολάτρας». «Οἱ Χριστιανοὶ ἐπλάσθησαν διὰ νὰ ὑπηρετοῦν τοὺς Ἑβραίους πάντοτε»!! «Οἱ Ἑβραῖοι ὀνομάζονται ἄνθρωποι· οἱ Χριστιανοὶ δὲν ὀνομάζονται ἄνθρωποι»!!!

Μὲ τέτοια ἀπανθίσματα, ἀγαπητὲ ἀρθρογράφε, διαπαιδαγωγεῖτε τὰ παιδιά σας. Τὰ ὁποῖα, αὐτὰ μόνον ἔχουν τὸ προνόμιο (;) ν' ὑπολαμβάνουν εἰδικὴ παιδεία, ἀνεξαρτήτως τῆς χώρας πού τὰ φιλοξενεῖ. (Ἀλήθεια, πῶς καὶ τὴ δέχεσθε μιὰ τέτοια διακρίση; Δὲν θὰ ἔπρεπε, ἀντὶ νὰ κἀμετε ὑποδείξεις στους ἄλλους, νὰ τακτοποιήσετε μερικὰ τέτοια ζητήματα πού ἀποτελοῦν πρόκληση;) Καὶ τὶ διδάσκονται στὰ στεγανὰ τῶν εἰδικῶν αὐτῶν σχολεῖων; Διδάσκονται, ὅτι ἀποτελοῦν «ἐκλεκτὸν λαόν», «περιούσιον» καὶ «ἅγιον ἔθνος», ἄσχετο μὲ τοὺς «λαοὺς τῆς γῆς», οἱ ὁποῖοι ἐπλάσθησαν «γιὰ νὰ ὑπηρετοῦν τοὺς Ἑβραίους» καὶ πού τέλος πάντων δὲν ἀξίζουν παρὰ τὸν ὀλεθρο καὶ τὸν ἀφανισμόν ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς, καθότι «δεδεγμένα» κ.λπ.

Πιθανὸν νὰ μᾶς πῆτε ὅτι ὅλ' αὐτὰ ἀναφέρονται στὸ παρελθόν, καὶ ὅτι σήμερον δὲν ἰσχύουν... Δὲν θὰ πείσετε ὁμως ἀπολύτως κανένα. Διότι εἶν' ἀρκετὸ νὰ γυρίσῃ κανεὶς στὴν ἐπόμενη σελίδα τοῦ ἴδιου τεύχους τῶν «Χρονικῶν», ὅπου θὰ διαπιστώσει «τὸ μῖσος καὶ τὴν ἐκδικητικότητά» τοῦ «Κυρίου» σας καὶ τῶν ὀργάνων του. Θὰ περιμένε κανεὶς ν' ἀποκρῦξετε ὡς ἀπαράδεκτη τὴ γενοκτονία τῶν Ἀμαληκитῶν καὶ νὰ καταδικάσετε τὸ Σαμουὴλ πού τὴν διέταξε· τὸ ἐπίσημο ὄργανό σας ὁμως κάνει τὸ ἀντίθετο· καὶ σὺν νὰ μὴν συνέβῃ τίποτα, σὺν νὰ πρόκειται περὶ ἀπλοῦ, συνήθους ἐπεισοδίου, ἀναλύσκει τὴν ἐτυμολογικὴ, ἐννοιολογικὴ καὶ ἱστορικὴ ἀνάλυση τῆς λέξεως «herem»!

— Ἀλήθεια, ἰσχύει τὸ «herem» σήμερον, καὶ ἂν ναι, ποιὸς λαὸς ἔχει σειρὰ;

Δὲν ἀλλάξατε, ἀγαπητὲ ἀρθρογράφε, καθόλου, διότι δὲν τολμάτε ν' ἀλλάξετε οὔτε κατὰ μίαν κεραίαν τὰ ῥήματα τοῦ ἐθνοκτόνου Κυρίου σας, δηλαδὴ τοῦ ἰδεολογικο-πολιτικοῦ σας πιστεύω. Μὲ τὸν ἴδιο τρόπο, μὲ τὸν ὁποῖο ἡ Ρεβέκκα ἀπέτρεπε τὸν Ἰακώβ νὰ νυμφευθῇ γυναῖκα ἀπ' «τοὺς λαοὺς τῆς γῆς», ἀποτρέπει καὶ σήμερον τὸ γιό της ἡ κ. Λεβὶ νὰ νυμφευθῇ Γκονία. Μὲ τὸν ἴδιο ἀκριβῶς τρόπο πού οἱ Γραφεῖς σας ὁμιλοῦν γιὰ τὴν «ἐκλεκτότητά» σας, γαλονοῦνται καὶ σήμερον τὰ παιδιά σας, διδασκόμενα ὅτι «τὸ νὰ θρῆς ἔναν τῷ ἄνθρωπῳ μεταξὺ τῶν μὴ Ἑβραίων, εἶναι σὺν νὰ ψάχνῃς νὰ θρῆς ἓνα μὴ ἀκάθαρτο γουρουνί». "Ὅπως παλαιά, ἔτσι καὶ τώρα «δὲν μιλάτε σὺν ὅλο τὸν κόσμῳ μὲ φνισκίτητα καὶ αὐθορμητισμό, ἀλλὰ μὲ ὑπονοούμενα καὶ περιφράσεις». "Ὅπως παλαιά, ἔτσι καὶ τώρα δέρνετε τοὺς συνανθρώπους σας, φωνάζοντας ταυτόχρονα «βοήθεια! μὲ δέρνουν», ὅπως λέει ἡ παροιμία. "Ὅπως παλαιά, ἔτσι καὶ τώρα ἐφαρμόζετε τὴν ἄλλη λαϊκὴ ῥήση: «κλέφτες ὄντες, φωνάζετε γιὰ νὰ φοβηθῇ ὁ νοικοκύρης», ὅπως παρατηροῦν οἱ ὑμέτεροι — ναι, δικοὶ σας εἶναι — Πιτιγκρίλλι καὶ Χάινε...

Αὐτὰ, ἀγαπητὲ ἀρθρογράφε, ἀποτελοῦν τὴν αἰτία τῆς κακοδιαμονίας σας, τῆς «κατάρας» σας κατὰ τὸν Ἑρ. Χάινε, ἀποτελοῦν «κατάρα» ὅλης τῆς ἀνθρωπότητος, στὴν ὁποία διδάξατε τὰ νοσηρὰ φαινόμενα, πού καταδικάζετε τάχα. Αὐτὰ εἶν' ἡ αἰτία, γιὰ τὴν ὁποία σᾶς μισοῦν οἱ λαοί, καὶ σᾶς ἐκδιώκουν ἀπ' τὶς χώρες τους, ἄσχετα ἂν ἐσεῖς «τρίβετε τὰ χέρια» ἀπὸ χαρὰ, ἐπειδὴ τὸ ἐκμεταλλεύεσθε κατὰ κόρον, προκαλώντας ἔτσι τὴ συμπάθεια τῶν ἀδῶν καὶ ἀνυποψίαστων. Αὐτὸς εἶν' ὁ λόγος, πού ὄχι μόνο οἱ λαοὶ ἀλλὰ καὶ οἱ γίγαντες τοῦ πνεύματος ὅπως ὁ Βολταῖρος, ὁ Γκαίτε, ὁ Ντοστογιέφσκι, ὁ Σοπενάουερ, ὁ Νίτσε, ἀκόμη καὶ δικοὶ σας, σᾶς ἀποδοκίμαζον. Καὶ μὴν μοῦ πῆς, ὅτι ὅλ' αὐτοὶ κάνουνε λάθος. Μὴν πιστεύης, ἀγαπητὲ ἀρθρογράφε, σὺν τὴν κοινουδένια τοῦ Κολοκοτρώνη, ὅτι ὅλες οἱ φωλιές τῶν πουλιῶν — ὅλες οἱ χώρες — εἶναι ῥυπαρές. Κυττάξτε καὶ τὴν «ὀπίσθια πῆρα σας», ὅπως λέγει ὁ Αἰῶνος!

Ζητεῖτε, λοιπόν, ἀπ' τοὺς λαοὺς οἰκοδόμησι πνεύματος ἐμπιστοσύνης καὶ φιλίας. Ζητεῖτε λήθην τοῦ παρελθόντος καὶ κατάρρησιν τῶν διακρίσεων. Ζητεῖτε τὴν καταδίκην τοῦ ρατσισμοῦ, τοῦ σθιδνισμοῦ, τοῦ φανατισμοῦ, τῆς μισαλλοδοξίας. "Ὅμως «αἰδοῦς παρὰ πᾶσιν ἄξιος ἔσει, ἐὰν πρῶτος ᾄρῃει σαυτὸν αἰδεῖσθαι», λέγει ἓνας σοφός. "Ἀρξασθε, λοιπόν... Ἀποκρῦξτε τὸν ἀναθεματισμὸν τῶν Ἀμαληκитῶν, τὴν γενοκτονίαν τῶν Φιλισταίων, τῶν Ἰεθουσαίων, τῶν Χετταίων κ.ο.κ. Ἀποποιεῖτε τὶς εἰδικὲς μεταχειρίσεις σας, καταδικάστε τὶς μισάνθρωπες καὶ μισελληνικὲς Γραφεῖς σας, τοὺς «ἐκλεκτοὺς λαοὺς»..., κάντε ἐπιτέλους κάτι, ἓνα δῆμα ἀπλῶς... Νὰ εἰστε δέβαιοι, ὅτι «οἱ λαοὶ τῆς γῆς» θὰ σᾶς μιμηθοῦν.

Πάν-Αἰολος

Τὸ παραμύθι τοῦ Κοινοβουλευτισμοῦ

Ἀνεξαρτήτως τοῦ γεγονότος ὅτι οἱ Ἕλληνες δὲν ἀνεκάλυψαν μόνο τὴ δημοκρατία ἀλλὰ ὅλα τὰ πολιτεύματα καὶ τὰ ἐφάρμοσαν οἱ ἴδιοι — καὶ εἶναι γνωστόν, ὅτι ἀπὸ τοὺς ἐκπροσώπους τῆς ἑλληνικῆς σκέψεως, ἀπὸ τὸν Ἡράκλειτο καὶ τὸν Πλάτωνα μέχρι τὸν Ἀριστοτέλη, κανεῖς δὲν καταφάσκει πρὸς τὴ Δημοκρατία, ἀλλὰ τὴν ἀπορρίπτουν προβάλλοντας σὰν πρότυπα ἄλλα συστήματα, τιμοκρατικά καὶ ἀριστοκρατικά, ὅπως ὠρισμένες πολιτεῖες τῆς Κρήτης, τὴν Σπάρτη κ.λπ. — ἂς ἐξετάσουμε τὴν ἑλληνικότητα τοῦ Κοινοβουλευτισμοῦ, ἂς δοῦμε δηλαδὴ ἂν τὸ σύστημα αὐτὸ εἶναι πολίτευμα μὲ ἰδεολογικὸ χαρακτῆρα ἰδίων ἢ παρόμοιο πρὸς τὴν Ἑλληνικὴ Δημοκρατία, καὶ δὴ τὴν Ἀθηναίων Πολιτεία, ὅπως ἰσχυρίζονται οἱ ἀπολογητές του.

Πρῶτ' ἀπ' ὅλα πρέπει μὲ δύο λόγια νὰ ὑπενθυμίσουμε, ὅτι ἱστορικά ὁ Κοινοβουλευτισμὸς ἐμφανίζεται στὴν Δυτικὴ Εὐρώπῃ σὰν πολιτικὸν προῖόν τῶν «ἀστικῶν» ἐπαναστάσεων στὴν Ἀγγλία καὶ τὴ Γαλλία, καὶ ὁλοκληρώνεται σὰν σύστημα ἀναπτύσσοντας θεσμοὺς καὶ τύπους ποὺ ἴσχυαν ἤδη στὰ φεουδαρχικά μεσαιωνικά καθεστῶτα (Παρλαμέντα). Ὅταν οἱ δύο αὐτὲς χῶρες ἔγιναν παγκόσμιες ἱμπεριαλιστικὲς δυνάμεις, «ἐξήγαγαν» τὸν Παρλαμενταρισμὸν μέσω τῶν κατὰ τόπους ὁργάνων τους στὶς χῶρες ποὺ ἤλεγχαν, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τὸ ἄθλιο Νεοελληνικὸ Κρατίδιο, ποὺ συγκροτήθηκε κάτω ἀπὸ καθεστῶς Προστασίας μετὰ τὴν μεγαλειώδη Ἑπανάσταση τοῦ Εἰκοσιένα^(α).

Κύρια ἰδεολογικὴ βάση τοῦ Κοινοβουλευτισμοῦ εἶναι ἡ ἀρχὴ τῆς ἰσότητος (égalité). Οἱ πολῖτες τοῦ κοινοβουλευτικοῦ καθεστώτος ἔχουν ψῆφο τῆς ἰδίας ἀξίας. Ἡ ψήφος τοῦ πλοῦτος ἔχει τὸ ἴδιο βάρος μὲ τὴν ψήφο τοῦ σοφοῦ, ἡ ψήφος τοῦ ἀπατεῶνος μετρεῖ τὸ ἴδιο μὲ τὴν ψήφο τοῦ ἔντιμου, ἡ ψήφος τοῦ δημιουργικοῦ ἀνθρώπου δὲν ἔχει καμμιά διαφορὰ ἀπὸ τὴν ψήφο τοῦ ἀνικάνου κ.ο.κ. Στὸν Κοινοβουλευτισμὸ ἡ ἔννοια τῆς ποιότητος εἶναι ἀπαράδεκτη καὶ «ἀντιδημοκρατικὴ», οἱ ἄνθρωποι ἰσοπεδώνονται ἀπὸ κά-

(α) Ἡ ἱστορικὴ πολιτικοκοινωνικὴ παράδοση τοῦ Νέου Ἑλληνισμοῦ δὲν ἔχει καμμιά σχέση μὲ τίς ἀρχές τοῦ Κοινοβουλευτισμοῦ οὔτε γενικώτερα τοῦ Ἀστισμοῦ, καὶ τὸ «πλασσάρισμα» τοῦ ξένου αὐτοῦ φροῦτου στὴν ἑλληνικὴ πολιτικὴ «ἀγορὰ» συνάντησε δυσκολίες, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ μὴν λειτουργήσῃ ποτὲ κανονικὰ σὰν σύστημα μέχρι σήμερα. Οἱ ἄνθρωποι ποὺ εἶχαν ἀναλάβει αὐτὸ τὸ πλασσάρισμα, γιὰ νὰ «χρυσώσουν τὸ χάπι», μεταξὺ τῶν ἄλλων χρησιμοποίησαν καὶ τὴ μέθοδο τοῦ ἐξελληνισμοῦ τῆς παρλαμενταριστικῆς ὀρολογίας, μὲ σκοπὸ νὰ φανῇ ὅτι τὸ ἀγγλογαλλικὸ αὐτὸ προῖόν εἶναι δηθὴν ἀρχαῖο, ἑλληνικῆς κατασκευῆς. Ἔτσι ὁ Παρλαμενταρισμὸς βαφτίσθηκε Δημοκρατία, τὸ Παρλαμέντο ντύθηκε μὲ τὸν μανδύα τῆς ἀρχαίας Βουλῆς τῶν Πεντακοσίων, τὸ Κονσtitουισιὸν ἔγινε Σύνταγμα, τὸ «παρτίδο», ὅπως τὸ ἔλεγαν στὰ χρόνια τῆς Ἑπανάστασεως, ἔγινε Κόμμα, τὸ «μέλος τοῦ Παρλαμέντου» βουλευτὴς κ.ο.κ.

ποιον δογματικό ὁδοστρωτήρα, κυριαρχεῖ ἡ ἔννοια τῆς ποσότητος, τοῦ ἀριθμοῦ, τῆς πλειοψηφίας. Οἱ ἐκλεγόμενοι, ἀντιπρόσωποι ἢ κόμματα, στήν πραγματικότητα δὲν ἀντιπροσωπεύουν τίποτε ἄλλο ἀπὸ ἓναν ἀριθμό, ἓνα ἄθροισμα ψήφων, ποιοτικά καὶ ἠθικά ἄχρων, οὐδέτερων, ἀδιάφορων. Αὐτὰ τὰ «ἄθροίσματα-βουλευτές» ἢ τὰ «ἄθροίσματα-κόμματα» δὲν ἔχουν ἐπίσης ποιοτική ἢ ἠθική διαβάθμιση, εἶναι ἰσοπεδωμένα σὰν τίς ψήφους ποὺ τὰ ἀνέδειξαν. Δὲν χαρακτηρίζονται ἀπὸ τίποτε, ἔξω ἀπὸ τὴν ἱκανότητα νὰ συγκεντρώνουν μεγαλύτερο ἀριθμὸ ψήφων ἀπὸ τὸν ἀριθμὸ ψήφων ποὺ παίρνουν οἱ μὴ ἐκλεγόμενοι, καὶ δὲν χρειάζεται καμμιά ἀποδεδειγμένη προσφορά, ἀξία ἢ ἄλλο γνώρισμα ποὺ νὰ τοὺς καθιστᾷ ἀξιους νὰ κυβερνοῦν ἐκείνους ποὺ τοὺς ἐκλέγουν. Πρακτικά ἡ ἀπόρριψη τῆς ἀρχῆς τῆς ποιότητος καὶ ἡ ἀντικατάστασή της ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τῆς ποσότητος ὁδηγεῖ στήν ἐκλογὴ καὶ παρουσία στοῦ Παρλαμέντου καὶ στήν ἐξουσία ἀτόμων ποὺ συνήθως δὲν ἔχουν προσφέρει τίποτε στοῦ Ἔθνους τοὺς σὲ κανένα τομέα, κρατικοδίαιτων δημοκόπων ψηφοσυλλεκτῶν, τῶν λεγομένων «ἐπαγγελματιῶν πολιτικῶν».

Αὐτὴ ἡ ἰδεολογικὴ ἀρχὴ τῆς ἰσότητος καὶ ἡ συναφὴς πρὸς αὐτὴν ἀρχὴ τῆς ποσότητος εἶναι ξένες ὅχι μόνο πρὸς τὴν ἑλληνικὴ Δημοκρατία, ἀλλὰ καὶ γενικὰ πρὸς κάθε ἐκδήλωση τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ⁽⁶⁾. Οἱ Ἕλληνες, θιασῶτες καὶ φορεῖς τῶν ἰδεῶν τῆς Ἀλήθειας καὶ τῆς Δικαιοσύνης, θὰ ἦταν ἀδιανόητο νὰ ἀσπασθοῦν ἓνα δόγμα, ὅπως εἶναι ἡ αὐθαίρετη καὶ ἄδικη ἀρχὴ τῆς ἰσότητος (δεδομένου ὅτι ἰσότης δὲν ὑπάρχει πουθενά, οὔτε στὴ Φύση οὔτε στὶς βιολογικὲς ἢ πνευματικὲς ἱκανότητες τῶν ἀνθρώπων, ἀλλὰ ἀντίθετα ἰσχύει ἡ ποιοτικὴ διαφοροποίηση καὶ διαβάθμιση σ' ὅλα). Αὐτὴ τὴν ὀλοφάνερη ἀλήθεια —ποὺ τὴν ἔχει πιά συσκοτίσει ἐντελῶς τὸ δόγμα τῆς ἰσότητος— ἔθεταν σὰν ἰδεολογικὴ βάση τῶν πολιτειῶν τους, δημοκρατικῶν ἢ ὅχι, οἱ Ἕλληνες. Καὶ γι' αὐτὸ κυρίαρχη ἑλληνικὴ πολιτικὴ ἰδέα εἶναι ἡ ἰδέα τῆς Δικαιοσύνης, τῆς δίκαιας δηλαδὴ ἀντιστοιχίας μεταξὺ προσφοράς καὶ δικαιώματος, μεταξὺ πραγματικῆς ἀξίας καὶ δυνατότητας ἀναλήψεως δημοσίων καθηκόντων. Στὴν Ἀθηναίων Πολιτεία, ἐκτὸς τοῦ γεγονότος ὅτι δὲν εἶχαν τὸ δικαίωμα ψήφου τὸ 90% τοῦ ἐνήλικου πληθυσμοῦ περίπου (δοῦλοι, γυναῖκες, μέτοικοι, ἄτιμοι, ἀσεβεῖς κ.λπ.), ἡ ἀξία τῆς ψήφου καὶ τὰ λοιπὰ πολιτικὰ δικαιώματα, σὲ διάφορες φάσεις, ἰδίως στὶς περιόδους ἀκμῆς, διαφοροποιοῦνταν μεταξὺ τῶν πεντακοσιομεδίμων, τῶν ἱππέων, τῶν ζευγιτῶν καὶ τῶν θητῶν ἀνάλογα πρὸς τίς ὑποχρεώσεις κάθε τάξεως, τὴν προσφορά καὶ τὴν ἀποδεδειγμένη μὲ ἔργα ἠθικὴ καὶ πνευματικὴν ἀξία τοῦ καθενὸς ψηφοφόρου. Οἱ προσφέροντες π.χ. ἵππο γιὰ τὸ ἱππικὸ ἢ οἱ ἐξο-

(6) Βλ. σελ. 32 κέξ. καὶ 105.

πλίζοντες τριήρη γιὰ τὸ ναυτικὸ εἶχαν περισσότερη πολιτικὴ βαρὺτητα στὴν Πνύκα σὲ σχέση με τοὺς μὴ προσφέροντες^(γ) ἢ τοὺς ἐπιστρατευόμενους γιὰ βοηθητικὰς ὑπηρεσίες (ὅπως οἱ θῆτες). Ἀλλὰ καὶ οἱ ἐκλεγόμενοι εἶχαν νὰ ἐπιδείξουν σημαντικὸ πολεμικὸ ἢ ἄλλης φύσεως δημόσιο ἔργο, δὲν ἦσαν ἐπαγγελματίες πολιτικοί, ὅπως οἱ κοινοβουλευτικοί, τὸ ἄμισθο λειτούργημα ποὺ ἀνελάμβαναν ἦταν ἀνάλογο πρὸς τὴν ἐμπρακτὰ ἀποδεδειγμένη ἱκανότητα καὶ ὑπεροχὴ τους. Αὐτοὶ ποὺ κυβέρνησαν τὴν Ἀθήνα, ὁ Σόλων, ὁ Ἀριστείδης, ὁ Θεμιστοκλῆς, ὁ Μιλτιάδης, ὁ Κίμων, ὁ Περικλῆς κ.λπ., δὲν εἶχαν ἀναδειχθῇ ρητορεύοντας ἀπλῶς στὴν Πνύκα, ἀλλὰ εἶχαν ἀποδείξει ἤδη τὴν ἡγετική τους ἀξία στὰ πεδία τῶν μαχῶν ἢ ἄλλου. Ἀκόμη καὶ στὴν περίοδο τῆς παρακμῆς καὶ τῆς διαφθορᾶς οἱ δημαγωγοὶ αἰσθάνονται τὴν ἀνάγκη νὰ προσφέρουν ἔργο σημαντικὸ, ἔξωπολιτικὸ, γιὰ νὰ σταθοῦν πολιτικά, καὶ ὁ χειρότερος ὅλων, ὁ Κλέων, γιὰ νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν πολιτικὴ του ἀναγνώριση, σχεδιάζει καὶ πραγματοποιεῖ αὐτοπροσώπως τὴν ἀστραπιαία νίκη τῆς Σφακτηρίας, ἓνα ἀριστούργημα τῆς πολεμικῆς τέχνης.

Ἡ δεύτερη ἰδεολογικὴ ἀρχὴ τοῦ Κοινοβουλευτισμοῦ εἶναι ἡ ἀντιπροσωπευτικότητα, ἡ ὑποτιθέμενη δηλαδὴ ἔκφραση τῆς πολιτικῆς θελήσεως τοῦ πολίτη-ψηφοφόρου ὅχι ἄμεσα, ἀλλὰ μέσῳ ἑνὸς ἄλλου προσώπου ἢ ομάδας, τοῦ βουλευτῆ ἢ τοῦ κόμματος. Οἱ ὑποτιθέμενοι ἐντολοδόχοι λαμβάνουν πολιτικὴ πληρεξουσιότητα ἀπὸ τὸν πολίτη ποὺ τοὺς ψηφίζει γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση θεμάτων ἐκκρεμούντων ἢ μελλόντων νὰ ἀνακύψουν μετὰ τίς ἐκλογές καὶ γιὰ χρονικὸ διάστημα ἐτῶν, ἀπλῶς διότι ὁ πολίτης ψηφίζει διήθεν τὸ πρόγραμμα τους καὶ ὄχι τοὺς ἴδιους —πρόγραμμα, ποὺ εἶναι ἀδύνατο νὰ προβλέπῃ καὶ νὰ καλύπτῃ ὅλα ἐκεῖνα τὰ θέματα γιὰ τὰ ὁποῖα ἔχει τὴν πληρεξουσιότητα νὰ ἀποφασίσῃ ὁ ἐκλεγόμενος γιὰ λογαριασμὸ τοῦ ἐκλέγοντος. Καὶ οἱ ἀντιπρόσωποι, τοὺς ὁποίους «ἐκλέγει» ὁ πολίτης, εἶναι ἤδη ἐκλεγμένοι ἐκ τῶν προτέρων ἀπὸ τὸ Κατεστημένο, ἀπλῶς ὁ ψηφοφόρος καλεῖται νὰ «νομιμοποιήσῃ» ἐκεῖνους ποὺ ἔχουν ἤδη ἐγκριθῇ καὶ μπῆ στοὺς συνδυασμούς. Πρακτικὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἀρχῆς τῆς ἀντιπροσωπευτικότητος εἶναι ἡ ἀσυδοσία καὶ ἡ ἀποδέσμευση τῶν ἀντιπροσώπων ἀπὸ τοὺς ἀντιπροσωπευόμενους, ἡ ἀδυναμία ἀσκήσεως τῆς ἀρχῆς ἐκ μέρους τοῦ δήμου, μ' ἄλλα λόγια ἡ κατάργηση τῆς ἴδιας τῆς οὐσίας τῆς Δημοκρατίας.

(γ) Ὅσοι ἔχαναν τὴν περιουσίαν τους ἢ δὲν εἶχαν συγγενεῖς ἔχαναν καὶ τὰ πολιτικά τους δικαιώματα. Ἡ λέξη *ἄκληρος* (χωρὶς οἰκογένεια ἢ χωρὶς περιουσία) προήλθε ἀπὸ τὸν ἀποκλεισμὸ τῆς κατηγορίας αὐτῆς τῶν πολιτῶν ἀπὸ τὸ δικαίωμα νὰ κληρώνονται γιὰ τὴν ἀνάληψη δημοσίων ἀξιομάτων. Προφανῶς τὸ σκεπτικὸ ἐδῶ εἶναι ὅτι ὅποιος δὲν ἔχει περιουσιακὰ στοιχεῖα δὲν ἐνδιαφέρεται γιὰ τὸ σύνολο. Κάτι δηλαδὴ ἐντελῶς ἀντίθετο ἀπὸ τὴν ἐξουσιαστικὴ σκοπιμότητα τῶν νεωτέρων ἐποχῶν, ποὺ γιὰ νὰ ἐξουδετερώσῃ τὴν ἀντίσταση τῶν ἐθνῶν καὶ νὰ τὰ ὑποτάξῃ, ἀνέθετε στοὺς «προλετάρειους» τὴν ἡγεσίαν τους καὶ μάλιστα μετὰ δικτατορικὰς ἐξουσίες.

Ἡ Ἑλληνικὴ Δημοκρατία στηριζόταν στὴν ἀρχὴ τῆς ἀμεσότητος, δὲν ὑπῆρχε ἀντιπροσωπευτικότητα. Ὁ πολίτης ἀνέθετε συγκεκριμένο ἔργο στὸν λειτουργὸ τῆς Πολιτείας, δὲν τοῦ ἔδινε τὸ δικαίωμα νὰ τὸν ἀντιπροσωπεύῃ σὲ τίποτε. Ὁ δημόσιος ἄρχων ἐλεγχόταν ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν, ἡ θητεία του ἦταν σχετικὰ μικρὴ —τὸ πολὺ ἑνὸς ἔτους— καὶ γιὰ κάθε θέμα ποῦ ἀνέκυπτε, τὴν ἀπόφαση τὴν ἔπαιρνε ὁ δήμος, γιὰ νὰ ἀφήσῃ ἀπλῶς τὴν ἐκτέλεσὴ τῆς στὸν ἀρμόδιο λειτουργοῦ. Ἀκόμη καὶ σὲ εἰδικὲς περιπτώσεις, ὅπως π.χ. σὲ πολιτικὲς καὶ διπλωματικὲς ἀποστολὲς ἢ σὲ μακρυνὲς ἐκστρατεῖες, οἱ δημόσιοι ἄνδρες εἶχαν περιορισμένη πληρεξουσιότητα καὶ ἦταν δυνατόν ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν νὰ ἐλεγχθοῦν καὶ νὰ ἀνακληθοῦν ἀπὸ τὸν δήμο. Ἡ ψήφος τοῦ πολίτη ἀφωροῦσε στὴν λήψη ἀποφάσεων καὶ ὄχι ἀποκλειστικὰ στὴν ἐκλογὴ ἀντιπροσώπων, ὅπως συμβαίνει στὸν Παρλαμενταρισμό.

Ἡ τρίτη καὶ πιὸ χαρακτηριστικὴ ἀρχὴ τοῦ Κοινοβουλευτισμοῦ εἶναι ὁ «πλουραλισμός», ἡ ὑπαρξὴ δηλαδὴ περισσότερων τοῦ ἑνὸς κομμάτων μέσα στὰ πλαίσια τοῦ καθεστώτος. Διάφοροι ἀπολογητὲς τοῦ Κοινοβουλευτισμοῦ, στρατευμένοι στὴν κοινοβουλευτικὴ σκοπιμότητα, βρίσκουν στὸν «πλουραλισμό» τὴν ἀσφαλέστερη ἐγγύηση τῆς Δημοκρατίας, διότι τάχα τὸ ἓνα κόμμα ἐξουδετερώνει τὸ ἄλλο καὶ ἔτσι τὸ κοινοβουλευτικὸ σύστημα λειτουργεῖ σὰν ἓνα «σύστημα ἀντιβάρων», ἐξασφαλίζοντας τὴν ἰσορροπία του. Ἀλλὰ ἡ «ἰσορροπία» ἑνὸς συγκεκριμένου ἐξουσιαστικοῦ συστήματος δὲν ἐνδιαφέρει παρὰ μόνο ἐκείνους ποῦ τὸ ἀποτελοῦν καὶ ὄχι τὸν δήμο, καὶ ἡ ἀλληλοεξουδετέρωση τῶν κομμάτων πρακτικὰ μεταφράζεται σὲ συναλλαγὴ καὶ διαφθορὰ ἢ σὲ ἔριδες καὶ ἀνυπαρξία ἀρχῆς καὶ ἡγεσίας. Ὁ ἀνομολόγητος σκοπὸς τοῦ πλουραλισμοῦ δὲν εἶναι ἡ ἐπίτευξη δημοκρατικότητας, ἀλλὰ ἡ διάσπαση τοῦ συνόλου, ὁ κατατεμαχισμὸς τῶν ἐθνῶν σὲ ἀλληλοτρωγόμενα κομμάτια (κόμματα), ἡ ὑπονόμευση καὶ κατάρρευση τῆς ἐθνικῆς ἐνότητας καὶ τῆς ἐθνικῆς ὁμοψυχίας. Ὅπως συνέβη καὶ μὲ τὰ ἄλλα πολιτικοκοινωνικὰ προϊόντα τοῦ ἀστικοῦ Διεθνισμοῦ —π.χ. τὶς «κοινωνικὲς τάξεις» ἢ τὴ «διάκριση τῶν ἐξουσιῶν» ἢ τὸν συνδικαλισμό—, ὁ θαυότερος σκοπὸς ποῦ ὑπηρετεῖ ὁ πλουραλισμὸς εἶναι ἡ ἀποδυνάμωση καὶ ἐξαφάνιση τῶν Ἑθνῶν, ἡ ἀποσύνθεση τῆς γενικῆς θελήσεως καὶ ἡ ὑποταγὴ τους στὴ Διεθνῇ Ἐξουσίᾳ. Ὁ νεώτερος Ἑλληνισμὸς, ποῦ γνώρισε ἐπανειλημμένα καὶ πλήρωσε ἀκριβὰ τὸν πλουραλισμὸ τοῦ Παρλαμενταρισμοῦ, ἀλληλοτρωγόμενος καὶ ἀλληλοσφαζόμενος ὕστερα ἀπὸ ὑποδαύιση τῶν κομμάτων ἢ ἀλληλοσυγκρουόμενος σὲ ἀνόητες κομματικὲς διαμάχες καὶ ἀλληλοεξουδετερωνόμενος ὥστε νὰ μὴν μπορῇ νὰ ἐπιδιώξῃ ἐθνικοὺς στόχους, πρέπει νὰ ἀντιλαμβάνεται τί σημαίνουν στὴν πραγματικότητα αὐτὰ τὰ λόγια περὶ «συστήματος ἀντιβάρων». Ἡ ἀρχὴ τοῦ «πλουραλισμοῦ» δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο ἀπὸ μιὰ «ἐκδοση» τῆς γνωστῆς τακτικῆς τοῦ «διαίρει καὶ βασίλευε»

τῶν ἐξουσιαστῶν τοῦ Κόσμου.

Στὴν θέση τοῦ πλουραλισμοῦ οἱ Ἕλληνες τοποθετοῦσαν τὴν ἐκ διαμέτρου ἀντίθετη ἀρχὴ τῆς πολιτικῆς ἐνότητος. Κόμμα μὲ τὴν παρλαμενταρίστικη ἐννοια δὲν ὑπῆρξε ποτέ, οὔτε κὰν σὰν λέξη, στὴν ἐλληνικὴ πολιτικὴ ἱστορία. Ἡ Ἀθηναίων Πολιτεία λειτουργοῦσε σὰν συμπαγὲς σύνολο, ὃ δῆμος ἦταν ἀδιάσπαστη καὶ ἐνιαία ὁλότης. Ἄν σὲ περιόδους παρακμῆς ἐμφανίζονταν ὁμαδοποιήσεις, δὲν ἔχουν σχέση μὲ τὶς κοινοβουλευτικὰς φασεῖς, ποὺ συγκροτοῦνται ἐκ τῶν προτέρων, προεκλογικὰ, μὲ σκοπὸ τὴν ἐξυπηρέτηση μερικῶν συμφέροντος — καὶ ἐπομένως τὴν ὑπονόμευση τοῦ γενικοῦ συμφέροντος —, ἀλλ' ἀπλῶς ἐξέφραζαν διαφωνία ἢ σύγκρουση εὐγενῶν ἢ μὴ προσωπικῶν φιλοδοξιῶν στὴν ἀντιμετώπιση συγκεκριμένου θέματος καὶ ἐκδηλώνονταν σὰν διαμάχη ἀρχηγῶν (ὅπως π.χ. μεταξὺ Θεμιστοκλέους καὶ Ἀριστείδου). Ἐξ ἄλλου στίς ἐλληνικὰς συμπολιτεῖες οἱ ἀποστελλόμενοι — καὶ ὅχι οἱ ἀντιπρόσωποι — τῶν πόλεων ποτὲ δὲν συγκροτοῦσαν κόμματα. Τὰ «Κοινὰ» τῶν Ἑλλήνων, ὅπως π.χ. τὸ Πανατιώλιον τῆς Αἰτωλικῆς Συμπολιτείας, οἱ «Ἀμφικτυονίες» κ.λπ., ἦνῶν τὰ πολλὰ — τὶς πόλεις — σὲ ἓνα — τὴν Συμπολιτείαν — ἐνῶ ἀντίθετα τὸ Κοινοβούλιο διασπᾷ τὸ ἓνα — τὸ Ἔθνος — σὲ πολλὰ — σὲ κόμματα.

Λοιπόν, ἰσότης ἀντὶ δικαιοσύνης, δόγμα ἀντὶ ἀλήθειας, ἀντιπροσωπευτικότητα ἀντὶ ἀμεσότητος, πλουραλισμὸς ἀντὶ ἐνότητος εἶναι οἱ ἰδεολογικὲς βάσεις τοῦ Παρλαμενταρισμοῦ, βάσεις ποὺ φέρουν τὸ σύστημα αὐτὸ σὲ πλήρη ἀντίθεση πρὸς τὸ πνεῦμα τῆς ἐλληνικῆς Δημοκρατίας. Ἐκβαρβαρισμένη ἀπομίμηση, σκιώδης ἐκδοσὴ δῆθεν ἐλληνικῶν προτύπων ὁ Παρλαμενταρισμὸς μῆκε δίαια στὴν ζωὴ τῶν Ἑλλήνων, ἀλλοίωσε καὶ διαστρέβλωσε τὴν πολιτικὴν τοὺς συνείδηση, ἐμμισθοποίησε καὶ ἐμποροποίησε τὰ ἀμίσθα ἀρχαιοελληνικὰ δημόσια λειτουργήματα καὶ θεωρήθηκε ὡς πραγματικὴ συμφορὰ, ὡς ἀληθινὴ κατάρρα τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἤδη ἀπὸ τὰ πρῶτα χρόνια τῆς συστάσεως τοῦ Ρωμαϊκοῦ Κρατιδίου(δ).

Δημήτρης Ι. Λάμπρου

[Ἀναδημοσίευση ἀπὸ τὸ Δοκίμιο Ἑλληνικῆς Ἰδεολογίας «Ἀναζήτησις», Ἀθῆναι 1990, σελ. 190–95].

(δ) «Ἐγὼ, Ἐκλαμπρότατε (ἐνν. τὸν Ἀλ. Μαυροκορδάτο), ἀπὸ τὸν καιρὸν ὅπου κόπιασες, ὅλο νέα πράγματα ἤφερες εἰς τὴν πατρίδα, διαίρεσιν ἀναμεταξὺ μας δὲν εἶχαμε, φασεῖαν μᾶς ἤφερες, παραλυσίαν καὶ ἀφανισμόν» (Μακρυγιάννης, «Ἀπομνημονεύματα», ἐκδ. Ι. Βλαχογιάννη, σ. 62).

Τῶν ἁγίων πατέρων ἡμῶν

Κύττα τώρα νὰ δῆς! Πάνω πού λέγαμε νὰ κάνουμε τὸ «ὀρθόδοξο τόξο», νὰ σον ἡ εἰσπήδηση τοῦ πατριάρχου Ἱεροσολύμων στὰ χωράφια τοῦ καθ' ἡμᾶς Οἰκουμενικοῦ. Ἐλᾶτε, ἅγιε, γιὰ ἓνα παλιομετόχι στοῦ διαόλου τὴ μάνα δὲν ἦταν ἀνάγκη νὰ ἀπειλῇτε τὸ σύμπαν ὡς ὁ ἔσχατος χουλιγκᾶνος.

Ἄμ τὸ ἄλλο; Γιὰ τοὺς ἀντάρτες μητροπολίτες λέω. Τί ἱστορία κι αὐτή! Μόνο βεβαίως γιὰ ἐντελῶς πνευματικούς λόγους, ἀπὸ χριστιανικὴν ἀγάπην καὶ γιὰ τὴν ἀποκατάσταση τῆς δικαιοσύνης κατέλαβαν τὰς ἱεράς των μητροπόλεις, ἐπισύροντες τὴν δικαίαν ὀργὴν τοῦ μακαριωτάτου Ἀθηνῶν. Ποῦ ἀκούστηκε οἱ ἄχραιοι Ἱερωνυμικοὶ νὰ ζητοῦν δικαιώματα ἐν μέσῃ δημοκρατίᾳ ἀπὸ τοὺς ἐκλεκτοὺς τοῦ Ἰωαννίδη· αἶσχος καὶ πάλι αἶσχος! Ἔτσι τοὺς δῶσαν τίς προσωποπαγεῖς μητροπόλεις, νὰ ἔχουν νὰ παίζουν. Ἀλλ' αὐτὴ δὲν εἶναι ἀποκατάσταση τῆς ἀδικίας. Τί νὰ θγάλης ὡς μητροπολίτης Λιοσίων; Κάτι ἢ φτωχολογία, κάτι οἱ τσιγγάνοι, τί εἶναι ὁ κάβουρας τί εἶναι τὸ ζουμί του.

Ἐφαρμόζοντες πιστῶς «ὁ ἔχων δύο χιτῶνας δίδει τὸν ἓνα» καὶ δανεισθέντες εὐαρίθμους ἀπὸ τὸν διαθέτοντα πληθῶραν ὁπαδῶν ἅγιον Φλωρίνης ἐπέδραμον χριστιανικῶ τῷ τρόπῳ κατὰ τῶν νομίμων. Καὶ λίαν ἱεροπρεπῶς κατέβασαν (κυριολεκτικὰ καὶ μεταφορικὰ) τὰ καντήλια τῆς ζωῆς των. Τὸ εὐλογημένον ντιρέκτ τοῦ διακόνου ἀπεκρούετο ἀπὸ τὴν καθαγιασμένην κλειστήν γὰρ τοῦ ἱερέως, ἐνῶ τὸ χριστιανικὸν ἄπερκατ τοῦ πιστοῦ μετὰ βίας ἀπεκρούετο ἀπὸ τὸν διαθέτοντα ἐξαιρετικὸν κροσσὸ μητροπολίτην. Καὶ μόνος ὁ Παντοκράτωρ, δίκην σουανιέρ, ἦταν ἀνίκανος νὰ ἐπέμβῃ.

Φυσικὰ ὅλα αὐτὰ εἶχαν σὰν ἀποτέλεσμα νὰ συγκληθῇ ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος. Καὶ νὰ οἱ μητροπολίτες νὰ ἐξέρχονται ἐν ἄκρᾳ ταπεινότητι ἀπὸ τὰς πενιχράς των «Μερσεντές» ἀνήμεροι καὶ ἀδύνατοι ἀπὸ τὴν νηστεία καὶ τὴν προσευχή. Πολλὰ ἐλέγχθησαν σ' αὐτὸ τὸ συμβούλιο, ὅμως ἴσως νὰ μὴ μάθουμε ποτὲ ποιὸς «ἅγιος» καλεῖται «Λούλα» μετὰ τὴν τέλεση τῶν ἱεροπραξιῶν του. Γιατὶ κι αὐτὸ ἐλέχθη ἐκεῖ.

Ἀλλὰ εἴπαμε! Ὁ Θεὸς ἀγάπη ἐστὶ. Τόση, πὺν νὰ ἀπαγορεύῃ τὴν χριστιανικὴ ταφή τοῦ τετράμηνου ἀδάπτιστου τέκνου Ρωσσοπόντιου πρόσφυγα. Οἱ κανόνες εἶναι κανόνες, ἀπεφάνθη ὁ λευῖτης. Ἄξιος! Ὅπως ἅξιος καὶ ὁ ἔτερος λευῖτης, πὺν ἀρνήθηκε νὰ μεταλάβῃ τὰ σπαστικά παιδάκια ἀπὸ φόβο μὴ χυθῇ κάτω ἡ ἀγία κοινωνία.

Πῶς ἀλλίως θὰ μπορούσε νὰ ἐκτελεσθῇ ἡ εὐαγγελικὴ προσταγὴ «Μὴ ρίπτετε ἀδάμαντας τοῖς ὑσίν»;

Γιώργος Πετρόπουλος

Ὀλίγα τινὰ περὶ Οἰκουμενικοῦ Ἑλληνισμοῦ

«Ἡ ἑλληνικὴ ταυτότητα δὲν εἶναι κάτι στατικό, ἀλλὰ δημιουργεῖται μεταμορφώνοντας διαρκῶς τὸ παρελθὸν σὲ ἓνα παρὸν κάτω ἀπὸ τὴν πρόκληση τῶν νέων συνθηκῶν καὶ προκλήσεων. Γιὰ νὰ μὴν ἀλωθεῖ ἡ ἑλληνικὴ ταυτότητα, θὰ πρέπει νὰ ξαναβρεῖ τὴν ἀληθινὴ τῆς οἰκουμενικότητά».

Σκέψεις καὶ προβληματισμοὶ μιᾶς φωτεινῆς προσωπικότητας στὸν χώρο τῆς Ὁρθοδοξίας, τοῦ μητροπολίτη Περγάμου καὶ ἀκαδημαϊκοῦ κ. Ἰωάννη Ζηζιούλα («Καθημερινή», 5 Σεπτεμβρίου 1993). Ἐνὸς ἀνθρώπου, ποὺ ἀποδεικνύει μὲ τὰ λόγια καὶ τὰ ἔργα του —γιατί δὲν εἶναι ἄλλωστε ἡ πρώτη φορὰ ποὺ ἐκφράζει τέτοιες ἀπόψεις— τοὺς ἀνοικτοὺς πνευματικούς του ὀρίζοντες, δίνοντας ταυτόχρονα καὶ μιὰ ἀπάντηση σ' αὐτοὺς ποὺ πιστεύουν ὅτι οἱ ἄνθρωποι πρέπει νὰ κρίνονται ἀπλά, ἐπιφανειακά, μόνο καὶ μόνο ἐπειδὴ ἀνήκουν στὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλο πνευματικὸ χώρο. Γιατί ὄντως ἡ ἑλληνικὴ ταυτότητα δὲν ἦταν ποτέ κάτι τὸ στατικό, ἀλλὰ ἐμπεριείχε ροὴ καὶ ἐξέλιξη.

Ὅμως θὰ ἦταν χρήσιμο ἐδῶ νὰ διευκρινιστεῖ γιὰ ποιὰ Ἑλληνικὴ ταυτότητα μιλάμε: γι' αὐτὴν ποὺ ὁ ἴδιος ὁ κ. Ζηζιούλας σὲ ἓνα σημεῖο τῆς συνεντεύξεώς του ὀνομάζει «ἀνόθευτη καὶ καθαρὴ ἑλληνικὴ ταυτότητα, ποὺ προσπάθησε νὰ ἐπανασυστήσει ὁ Ἰουλιανὸς τὸν τέταρτο μ.Χ. αἰῶνα» ἢ γιὰ τὴν μεταμορφωμένη ταυτότητα τῶν μεταχριστιανικῶν αἰώνων, τὴν ταυτότητα τοῦ Ρωμιοῦ; Γιατί ναι μὲν εἶναι προϊόν ἐξελίξεως ἡ Ρωμαϊκὴ-ὀρθόδοξη ταυτότητα τοῦ σημερινοῦ Νεοέλληνα, ἀλλὰ μὴ φυσιολογικό, ὡς ἀποτέλεσμα διασποῦ τῆς ἑλληνικῆς σκέψεως, οὕτως ὥστε νὰ συμμορφωθεῖ στὶς ἐντολὲς τῆς θεοκρατικῆς Βυζαντινῆς ἐξουσίας μέσα ἀπὸ διωγμούς, σφαγές, ἀπαγορεύσεις καὶ μεθοδεύσεις, ποὺ σκοπὸ εἶχαν τὸν ἀποπροσανατολισμὸ τῆς οἰκουμενικῆς ἑλληνικῆς σκέψεως.

Γιατί ἄλλο ἢ Ρωμαϊκὴ-ὀρθόδοξη ταυτότητα, ποὺ ἀναλύσαμε κι ἄλλες φορὲς ἀπὸ τίς στήλες αὐτοῦ τοῦ περιοδικοῦ, καὶ ἄλλο ἢ οἰκουμενικὴ Ἑλληνικὴ ταυτότητα, ποὺ προήλθε ὡς ἀποτέλεσμα ἐλεύθερης ἐξελίξεως, ποτέ διὰ τῆς βίας ἀλλὰ πάντα ἐκουσίως, τῶν πανανθρώπινων ἀξιών ποὺ ἐκφράζει, ἀπὸ ἀνθρώπους ἄλλοθενεῖς καὶ ἀλλόθρησκους, ἀλλὰ ἐλεύθερους καὶ χωρὶς φραγμούς στὴν σκέψη τους.

Αὐτὸ σημαίνει γιὰ τὸν Ἑλληνα οἰκουμενικότητα μὲ λίγα λόγια: Ὁ μὴ διαχωρισμὸς τοῦ ἀνθρώπου δάσει χρώματος, θρησκείας, ἔθνους καὶ καταγωγῆς, ἀλλὰ ἡ ἀποδοχὴ τους στὸν εὐρύτερο ἑλληνικὸ οἰκουμενικὸν χώρο τοῦ πνεύματος, ἀπ' τὴν στιγμή ποὺ διαφέρουν νοητικὰ τῶν ὑπολοίπων «βαρβάρων», ποὺ μέχρι σήμερα ὑπάρχουν ἀποτελώντας ἀκόμα τὴν συντριπτικὴ πλειοψηφία τοῦ κόσμου μας. Εὐθύτητα, εὐθυκρισία, δίψα γιὰ γνώση καὶ ἀναζήτησι, ἐλεύθερο καὶ ἀδογματίστο πνεῦμα, λογικὴ. Ἀξίες ποὺ ἐκινῶντας ἀπὸ τὸν ἑλληνικὸ πνευματικὸν χώρο βρῆκαν ἀπὸ τὴν στιγμή σ' ὅλα τὰ μῆκη καὶ πλάτη τῆς γῆς μέσα ἀπ' τὴν παγκοσμιότητα τῆς δομῆς τους.

Γιὰ τὸν Ὁρθόδοξο-Ρωμιοὺ οἰκουμενικότητα εἶναι ἓνα ἐντελὲς διαφοροετικὸ θέμα. Σημαίνει τὴν οἰκουμενικότητα τῆς Ὁρθοδοξίας, ποὺ στὴν προσπάθειά της νὰ ἐλκύσει τὰ πλήθη μὲ φιλοσοφία ποὺ δὲν διέθετε, ἀναγκάστηκε νὰ υἱοθετήσει τὴν Ἑλληνικὴν παραποιώντας καὶ προσαρμόζοντας ταυτόχρονα στὸ δόγμα τῆς τὰ Ἑλληνικά στοιχεῖα ποὺ τὴν συνέφεραν. Γιατί ἡ Ὁρθόδοξία εἶναι δόγμα (σὲ ἀντίθεση μὲ τὴν Ἑλληνικὴν σκέψη, ποὺ δὲν ἦταν ποτέ δογματικὴ), καὶ ὡς ἐκ τούτου πῶς θὰ μπορούσε ποτέ νὰ διεκδικήσει οἰκουμενικότητα, τὴν στιγμή ποὺ αὐτοαναίρεται μέσα ἀπ' τὴν βασικότερη ἀρχή της;

Καὶ γιὰ ποιὸν Οἰκουμενικὸ Ἑλληνισμό μπορεῖ νὰ ὀμιλεῖ ἡ Ὁρθόδοξία, τὴν στιγμή ποὺ κι αὐτὸ τὸ ὄνομα «Ἑλληνας» γιὰ αἰῶνες ὁλόκληρους ἀποποποιήθηκε ὡς συνώνυμο τοῦ εἰδωλολάτρη; Καὶ συμφωνεῖ σ' αὐτὸ ὁ μητροπολίτης, δίνοντας τὸ παραδείγμα

τῶν Ἑλλήνων τῆς Πόλεως, τοῦ κέντρου ἀπ' τὸ ὁποῖο ἐξεπορεύετο ὁ δῆθεν Οἰκουμηνικός Ἑλληνισμός, πού, ὅπως λέει, «δὲν εἶναι τυχαῖο ὅτι καὶ σήμερα ἀκόμα οἱ Ἕλληνες τῆς Πόλης ὀνομάζονται Ρωμιοί».

Καὶ τί Οἰκουμηνικὸ Πατριαρχεῖο εἶναι αὐτό, πὺν ἔχει περιοριστεῖ ἀποκλειστικὰ καὶ μόνο στὴν Κωνσταντινούπολη, ὁμηρος καὶ ὑπηρέτης τῆς ἐκάστοτε Τουρκικῆς κυδέρησης; Καὶ ποῖο Ἑλληνικὸ μήνυμα πέρασε τὸ Οἰκουμηνικὸ Πατριαρχεῖο τόσους αἰῶνες στοὺς λαοὺς πὺν στερημένοι παιδείας προσέγγισαν τὸ Βυζάντιο; Ποιὲς Ἑλληνικὲς ἐπιδράσεις ἔχουν ἀπομεινέει σήμερα στοὺς λαοὺς αὐτοὺς ἐκτὸς ἀπ' τὶς ἀγιογραφίες, τοὺς τρούλλους καὶ τὴν μισελληνικὴ Παλαιὰ Διαθήκη; Γιατί τότε, ὅταν ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία εἶχε τὴν ἀπόλυτὴ δύναμη νὰ μεταλαμπαδεύσει τὴν Ἑλληνικὴ γλῶσσα καὶ γραφὴ καὶ τὸν Ἑλληνικὸ πολιτισμὸ στοὺς λαοὺς ἐκείνους, δὲν τὸ ἔκανε καὶ προτίμησε νὰ ἀλλοιώσει τὴν ἑλληνικὴ γραφὴ δημιουργώντας τὸ Κυριλλικὸ ἀλφάβητο; Καὶ αἰσθανόμαστε περήφανοι σήμερα βλέποντας ἀπομιμήσεις Ἑλληνικῶν χαρακτήρων στὰ ἀλφάβητα τῶν λαῶν αὐτῶν, ἀντὶ νὰ ντρεπόμαστε γιὰ τὴν νέα παραχάραξη τοῦ Ἑλληνικοῦ πνεύματος, γιὰ τὴν νέα προδοσία, πὺν ἂν δὲν εἶχε συμβεῖ, σήμερα Βούλγαροι, Ρῶσοι, Οὐγγροι καὶ ὅλοι οἱ ἄλλοι θὰ μιλοῦσαν τὴν ἴδια γλῶσσα, τὴν Ἑλληνικὴ, καὶ θὰ ἔγραφαν τὴν ἴδια γραφὴ, τὴν Ἑλληνικὴ, μὲ τὶς «συνέπειες» πὺν θὰ ἐπέφερε ἡ ἀπ' εὐθείας τοὺς ἐπαφὴ μὲ τὸν Ἑλληνικὸ πολιτισμὸ. Μήπως αὐτὸ κάποιοι δὲν τὸ ἤθελαν;

Ναί, ὑπάρχει κρίση ταυτότητος τοῦ Ἕλληνα σήμερα, ὅπως καὶ ὁ κ. Ζηζιούλας ὑποστηρίζει, ἀλλὰ αὐτὴ δὲν πρόκειται νὰ βρεῖ λύση μὲ τὴν ἐπιστροφὴ στὴν Ὁρθοδοξία οὔτε καὶ μ' αὐτὴν τὴν βελτίωση ὁρισμένων θέσεων τῆς. Γιατί τὰ θεμέλιά τῆς εἶναι σαθρὰ καὶ ἔχουν ἀρχίσει ἤδη νὰ καταρρέουν, ὅπως καὶ ὁ ἴδιος ὁ μητροπολίτης, φαντάζομαι, ἀντιλαμβάνεται μέσα ἀπ' τοὺς προβληματισμούς του. Ὁ Ἕλληνας ἐπιστρέφει καὶ ἐπιστρέφει βελτιώνοντας, κτίζοντας πάνω σὲ σταθερὲς ἑλληνικὲς δάσεις. Γιατί ἡ Ἑλληνικὴ ταυτότητα δὲν ἔχει ἀλωθεῖ καὶ δὲν χρειάζεται νὰ βρεῖ τὴν ἀληθινὴ τῆς οἰκουμηνικότητος, ὅπως λέγει ὁ κ. Ζηζιούλας, ἀπλὰ γιατί ποτὲ δὲν τὴν ἔχασε. Πέτυχε νὰ κατακτήσει τὴν οἰκουμένη παρὰ τοὺς διωγμούς, τοὺς ἀφορισμούς καὶ τὸ μῖσος αὐτῶν πὺν δὲν ἤθελαν σκεπτόμενους νόες. Ἐπέζησε καὶ βρίσκεται γύρω μας. Στὸν Τοῦρκο πὺν διαδάζει Πλάτωνα, στοὺς Βάσκους δουλευτὲς τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Κοινοβουλίου πὺν ζητοῦν, ἡ Ἑλληνικὴ νὰ γίνῃ διεθνὴς γλῶσσα, στὸν Γρεκᾶνο τῆς Κάτω Ἰταλίας πὺν ἐξακολουθεῖ νὰ μιλᾷ ἀρχαῖα Ἑλληνικά, στὸν Καδάφη καὶ τὰ ποιήματά του, στοὺς Pobladores Griegos τῆς Ἰσπανίας πὺν θεωροῦν τιμὴ τοὺς νὰ ὀνομάζονται ἀπόγονοι ἑλλήνων, ὅπως τὸ ἴδιο κάνουν καὶ οἱ Καλάσα τοῦ Πακιστάν καὶ οἱ Πατάος τοῦ Ἀφγανιστάν καὶ κυρίως στοὺς ἐλεύθερους διανοητὲς, ἐπιστήμονες, καλλιτέχνες ὅλου τοῦ κόσμου. Πότε ἔσθισε λοιπὸν ἡ Ἑλληνικὴ οἰκουμηνικότητος, γιὰ νὰ τὴν ἐπαναστήσουμε ὑπὸ τὴν αἰγίδα ἐνὸς κόμματος; Ἀκούσατε τίποτα πρὶν γιὰ θρησκείες καὶ δόγματα; Ὁχι φυσικά, γιατί αὐτὸ πὺν ἐνώνει ὅλους αὐτοὺς τοὺς λαοὺς καὶ ἄτομα δὲν εἶναι ἀπόμακρο καὶ ἔξω τοῦ κόσμου αὐτοῦ, ἀλλὰ ὑπαρκτό, ἐνδοκοσμικὸ καὶ ἀνθρώπινο. Πνεῦμα καὶ λόγος τοὺς ἐνώνει ἑλληνικὸς καὶ ὄχι θρησκεία. Θὰ μπορούσαν οἱ Καθολικοί, οἱ Ἀγγλοσάξωνες, οἱ Μουσουλμᾶνοι νὰ ἐνωθοῦν κάτω ἀπ' τὴν σκέπη τῆς Ὁρθοδοξίας; Τὰ γεγονότα ἀποδεικνύουν τὸ ἀδύνατον τοῦ ἐγχειρήματος, καθὼς ἐπίσης καὶ τεκμηριώνουν τὸ ἀκριβῶς ἀντίθετο, τὸν χωριστικὸ ρόλο πὺν διαδραματίζει ἡ θρησκεία.

Γιὰ τί εἶδους ἄρα οἰκουμηνικότητος μιλάμε;

Καὶ σὰν συμπέρασμα: Ἄς πάψουμε νὰ ἀνησυχούμε γιὰ τὴν Ἑλληνικὴ ταυτότητα καὶ τὴν οἰκουμηνικότητά τῆς. Αὕτῃ ἦταν καὶ εἶναι πάντα ζωντανή, χωρὶς νὰ ὑπάρχει κίνδυνος ἀλώσεώς τῆς.

Νέμεσις

ΚΩΝ. Β. ΚΟΥΤΡΟΥΒΕΛΗΣ

‘Η ὁμηρικὴ Ἀστερίς προσδιορίζει τὴν θέσιν τῆς προϊστορικῆς Ἰθάκης

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τὸ νησί τῆς Ἰθάκης σήμερα σύμφωνα με τὰ στοιχεῖα τῆς Γεωγραφίας τῆς Ἑλλάδος βρίσκεται στὸ Ἴονιο Πέλαγος, στὰ νότια τῆς Λευκάδας καὶ στ’ ἀνατολικά τῆς σημερινῆς Κεφαλληνίας ἢ τῆς Ὀμηρικῆς Σάμης.

Ἡ ταυτότητα τοῦ νησιοῦ τῆς Ὀμηρικῆς Ἰθάκης τοῦ Ὀδυσσεά σύμφωνα με τὶς διάφορες θεωρίες καὶ ἀπόψεις ποὺ ἔχουν διατυπωθεῖ κατὰ καιροὺς «περιφέρεται» ἀπὸ νηοὶ σὲ νηοὶ τοῦ Ἰονίου Πελάγους, κι ἀκόμη δὲν ἔχει βρεῖ τὸν τόπο τῆς. Ὁ Ὀδυσσεὺς περιπλανήθηκε δέκα χρόνια, γιὰ νὰ βρεῖ τὴν Ἰθάκην του. Οἱ νεώτεροι ὅμως ἐρευνητὲς περιπλανῶνται, ψάχνοντας νὰ βροῦν τὴν Ἰθάκην τοῦ Ὀδυσσεά, ἐπὶ 116 χρόνια, ἀπὸ τότε ποὺ ὁ Ἑ. Σλήμαν ἔκανε τὴν πρώτη ἀνασκαφὴ τὸ 1877 στὴ σημερινή Ἰθάκην.

Οἱ πιθανότητες ἐντοπισμοῦ τῆς Ὀμηρικῆς Ἰθάκης σύμφωνα με τὰ δημοσιεύματα τοῦ τελευταίου καιροῦ σ’ ἐφημερίδες καὶ περιοδικὰ περιορίζονται στὰ νησιά τῆς Κεφαλληνίας, τῆς Λευκάδας καὶ τῆς σημερινῆς Ἰθάκης. Ἐπειδὴ ὅμως οἱ ἀνασκαφὲς ποὺ ἔχουν γίνεи ἐδῶ καὶ 116 χρόνια στὴν σημερινή Ἰθάκην δὲν ἀπέδωσαν τίποτα, μὰ τελειῶς τίποτα, πρᾶγμα τὸ ὁποῖο ἐπιβεβαιώνεται καὶ ἀπὸ τὸν Σ. Συμεώνογλου, τελευταῖον ἐρευνητὴ ἀνασκαφέα, δηλώσαντα ὅτι «*ὑπῆρξε καὶ ὑπάρχει ἀκόμα μεγάλη ἀπογοήτευση, ἐπειδὴ δὲν μπορέσαμε νὰ ἐπαληθεύσουμε τὴν Ὀδύσειαν*», οἱ τελικὲς πιθανότητες κατανέμονται μεταξὺ τῶν δύο ἄλλων νησιῶν, τῆς Κεφαλληνίας καὶ τῆς Λευκάδας.

Ὁ Ὀμηρὸς ἀναφέρει 459 γεωγραφικὲς θέσεις στὰ ἔπη του, καὶ τὶς συνοδεύει κατὰ κανόνα μὲ ἓνα ἢ δύο ἐπίθετα. Γιὰ τὴν πόλιν ὅμως τοῦ Ἰλίου τῆς Τροίας κάνει ἐξάιρεση καὶ χρησιμοποιεῖ ἔνδεκα ἐπίθετα. Γιὰ τὴν γεωγραφοτοπογραφικὴ περιγραφὴ τῆς Ἰθάκης του διαθέτει 300 στίχους. Γιὰ τῆς Σχερίας τῶν Φαιάκων 270 στίχους. Ἀλλὰ δὲν τελειώνει σ’ αὐτὲς τὶς χώρες τὸ εἰδικὸν ἐνδιαφέρον τοῦ Ὀμήρου. Ἐπεκτείνεται σ’ ἓνα τόπο ἀκόμη, ὅταν περιγράφει καὶ τὴν Ὀμηρικὴν Ἀστερίδα, τὸ νηοὶ τῆς ἐνέδρας τῶν μνηστήρων, μὲ δεκατρεῖς (13) στίχους. Ὁ ρόλος τῆς Ὀμηρικῆς Ἀστερίδας φαίνεται ὅτι ἦταν πολὺ σημαντικός, καὶ ἃς ἔχει ἀγνοηθῇ τελειῶς ἀπ’ ὅλους τοὺς σημερινούς καὶ παλιούς ἐρευνητὲς. Οἱ ἀντιθέσεις τῶν ἐρευνητῶν ἐντοπίζονται κυρίως στὴν ἐρμηνεία μερικῶν στίχων καὶ λέξεων τοῦ Ὀμηρικοῦ κειμένου καὶ σὲ μερικὲς θέσεις τῶν ἀρχαίων συγγραφέων, ὅπως αὐτὲς τοῦ Στράβωνος (*Γεωγραφικά*, βιβλ. Ι, κεφ. 2 παρ. 10, μεταφρ. Κ.Θ. Ἀραποπούλου, ἔκδ. Πάπυρος 1965), ὅπου λέγει: «*Ὁ Ὀμηρὸς δὲν διευκρινίζει οὔτε γιὰ τὴν Κεφαλληνία οὔτε γιὰ τὴν Ἰθάκην οὔτε γιὰ τοὺς ἄλλους τόπους ποὺ εἶναι ἐκεῖ γύρω, ὁπότε οἱ ἐξηγοῦντες καὶ οἱ ἰστοροῦντες διαφωνοῦν*». Ἐπίσης «*μὲ τὴν λέξιν Ἰθάκην δὲν διασαφηνίζει ἐὰν ἐννοῇ τὴν πόλιν ἢ τὴν νῆσον*». Καὶ πὺὸ κάτω ἀναφέρεται «*στὴν ἀντίφασιν τῶν λέξεων χθαμαλή καὶ πανυπερτάτη*» τῶν στίχων 122–26, οἱ ὁποῖοι καὶ σήμερα ἀποτελοῦν τὸν κύριον παράγοντα γιὰ τὴν λύσιν τοῦ προβλήματος.

Ὅμως ὁ ἀκριβὴς ἐντοπισμὸς στὸν τοπογραφικὸ χάρτη τοῦ Ἰονίου Πελάγους τῆς Ὀμηρικῆς Ἀστερίδος θὰ δώσῃ ἓναν παράγοντα γιὰ τὴν τελικὴ λύσιν τοῦ ὅλου προβλήματος, ποὺ ἔχει δασανίσει τόσο κόσμον ἐπὶ τόσους αἰῶνες.

2. ΤΑ ΠΕΡΙ ΑΣΤΕΡΙΔΑΣ ΟΜΗΡΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ

Ἡ τοπογεωγραφικὴ περιγραφὴ τῆς Ἀστερίδας ἀπὸ τὸν Ὅμηρο συνοψίζεται στοὺς παρακάτω στίχους τῆς Ὀδύσσειας:

*«Εἶναι κάποιον νησί στῇ μέσῃ τῆς θάλασσης ἄγονο,
μεταξὺ καὶ τῆς Ἰθάκης καὶ τῆς ὄρεινῆς Σάμης,
Ἀστερίδα, ὅχι μεγάλο· διαθέτει λιμάνια ἀσφαλείας
δίστομα· σ' αὐτὸ περίμεναν οἱ Ἀχαιοὶ ἐνεδρεῦντες».*

(δ 844–847)

*«Οἱ ἄριστοι τῶν μνηστήρων προσεκτικὰ ἐνεδρεῦνουν
στὸν πορθμὸ καὶ τῆς Ἰθάκης καὶ τῆς ὄρεινῆς Σάμης,
θέλοντας νὰ σὲ σκοτώσουν, πρὶν φθάσῃς στὴν πατρίδα».*

(ο 28–30)

*«Μὴν στείλετε ἀγγελιαφόρο· γιατί αὐτοὶ μῆχαν·
ἢ κάποιος τῶν θεῶν τοὺς εἰδοποίησε ἢ εἶδαν
τὸ πλοῖο νὰ περνᾷ καὶ δὲν μποροῦσαν νὰ τὸ προλάβουν».*

(π 355–357)

*«Περίεργο, πῶς οἱ θεοὶ ἔσωσαν αὐτὸν τὸν ἄνδρα.
Τὶς ἡμέρες μὲν σκοποὶ φυλάγαμε στὶς ἀνεμώδεις κορυφές
διαδοχικά· κι ὅταν ἔπεφτε ὁ ἥλιος στῇ δύση του,
ποτέ στῇ στεριά δὲν μείναμε, ἀλλὰ στῇ θάλασσα,
μέσα στὸ πλοῖο πλέοντας περιμέναμε τὴν αὐγή».*

(π 364–368)

Ἀπὸ τὰ παραπάνω δεδομένα τοῦ Ὀμήρου μὲ προσεκτικὴ τεχνικὴ ἀνάλυση προκύπτουν τοπογραφικοὶ καὶ γεωγραφικοὶ παράγοντες καὶ συντελεστὲς, οἱ ὁποῖοι θὰ διευκολύνουν τὴν λύση τοῦ προβλήματος.

3. ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ

α. Τὸ νησί ὀνομάζετο Ἀστερίς. Διέθετε λιμάνια (πολλὰ λιμάνια, ὅχι ἓνα) ἀσφαλείας «ἀμφίδυμα», δηλαδὴ μερικὰ λιμάνια δίστομα (= πού εἶχαν δύο κατὰ κορυφὴν εἰσόδους). Ἐνα «ἀμφίδυμο» —ἀμφίστομο— λιμάνι ἀποτελεῖται ἀπὸ δύο κατὰ κορυφὴν λιμάνια. Δύο δίστομα λιμάνια ἔχουν τέσσαρες κατὰ κορυφὴν εἰσόδους. Ἀρα τὰ «ἀμφίστομα λιμάνια» τοῦ Ὀμήρου, σὲ ἔκφραση ἀορίστου πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ, ἀντιστοιχοῦν σὲ περισσότερα τῶν δύο ἀμφιδύμων λιμένων. Τὰ λιμάνια αὐτὰ παρῆσαν καὶ ἀσφάλεια ἀποκρύψεως τοῦ πλοίου τῶν μνηστήρων. Δηλαδὴ δὲν παρῆσαν ἄμεση ὁρατότητα ἀπὸ τυχὸν διερχόμενο πλοῖο.

β. Ἡ Ἀστερίδα εἶχε «ἀνεμώδεις κορυφές», πάνω στὶς ὁποῖες «φύλαγαν σκοποὶ οἱ μνηστῆρες». Ἡ χρησιμοποίησις καὶ πάλιν ὑπὸ τοῦ Ὀμήρου πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ χωρὶς προσδιορισμὸ σημαίνει, ὅτι τόσον οἱ κορυφές τοῦ νησιοῦ ὅσον καὶ οἱ φύλακες «σκοποὶ» ἦσαν περισσότερα τῶν δύο.

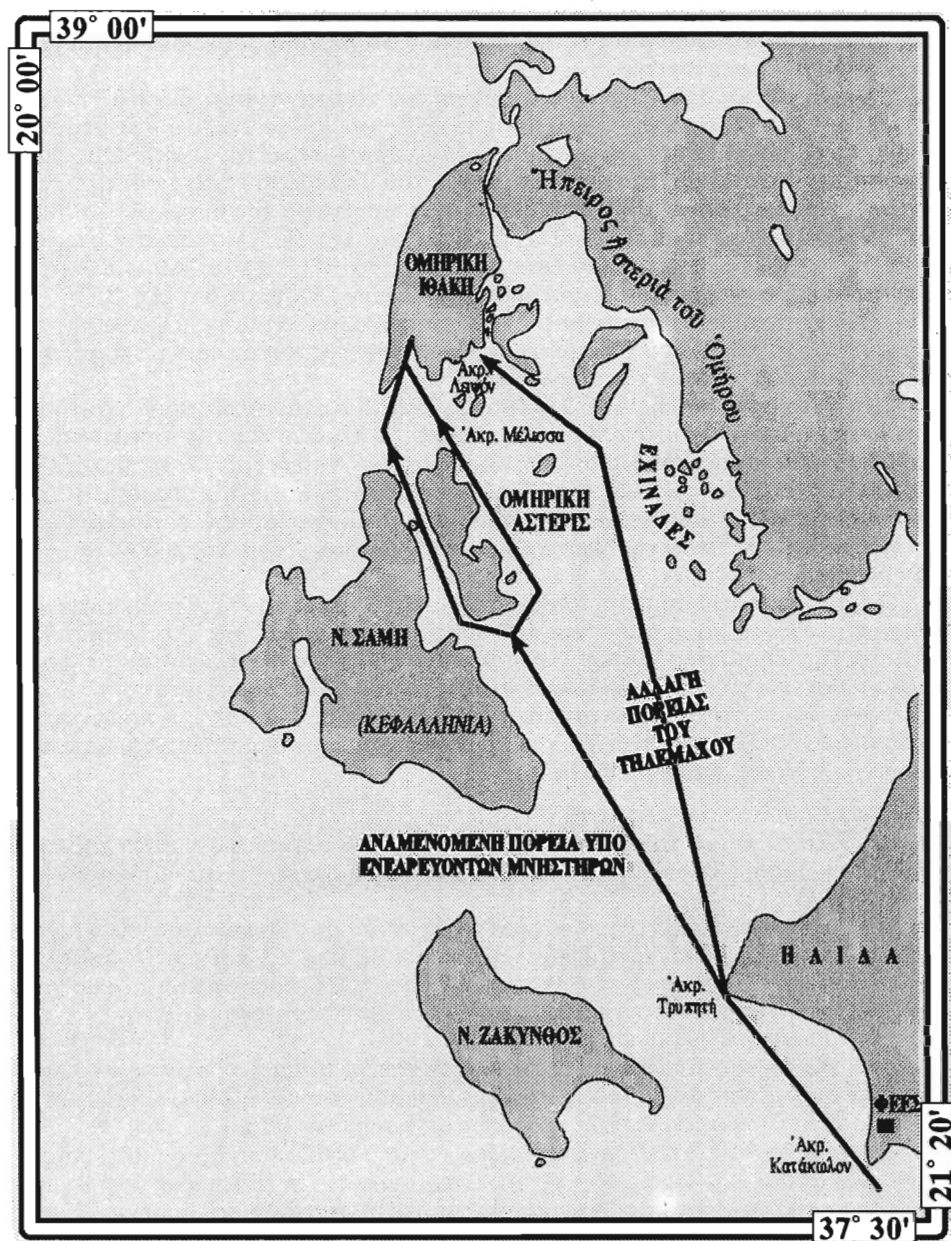
4. ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ

α. Ἡ Ἀστερίδα τοῦ Ὀμήρου ἦταν ἄγονη ἢ πετρώδης.

β. Δὲν ἦταν μεγάλη σὲ ἔκταση. Ἀξιοπροσοχῆς εἶναι, ὅτι δὲν λέγει «εἶναι μικρό». Ἀρα δὲν τὴν συγκρίνει μὲ τὰ τόσα μικρὰ πού ὑπάρχουν στὸ Ἰόνιο Πέλαγος. Τὴν συγκρίνει μὲ τὰ μεγάλα νησιά τῆς περιοχῆς, ὅπως τὴν Σάμη (Κεφαλληνία), τὴν Ζάκυνθο καὶ τὴν Ἰθάκη. Λοιπὸν δὲν ἦταν τόσο μεγάλη, ἀλλὰ κατὰ τι μικρότερη ἑνὸς ἐκάστου τούτων.

γ. Ἡ Ἀστερίδα ἐρισκόταν στῇ μέσῃ τῆς θάλασσης, μακριὰ ἀπὸ τὴ στεριά (τῆς Ἀκαρνανίας) κι ἀπ' ὅλα τὰ μικρὰ νησιά τῶν Ἐχινάδων.

δ. Τὸ νησί τῆς Ἀστερίδας σχημάτιζε ἓνα πορθμὸ μὲ τὸ νησί τῆς Ἰθάκης καὶ ἓνα ἀκόμη πορθμὸ μὲ τὸ νησί τῆς Σάμης (Κεφαλληνίας). Δηλαδὴ ὁ Ὅμηρος ἀνα-

Σχήμα 1. Διάγραμμα πορείας του Τηλεμάχου κατά την επιστροφή του από Πύλον, στον γεωγραφικόν χάρτην της Ὀμηρικής ἐποχῆς. (Κλ. 1:1.000.000)

Τεχνική ἐπεξεργασία σχεδίου: Νίκος Κουλαντάκης.

φέρεται σὲ δύο πορθμούς, ὅπως δεικνύουν τὰ δύο «καὶ» στοὺς στίχους δ845 καὶ ο 29. Τὸ ὅτι ἐπαναλαμβάνεται ὁ περὶ πορθμοῦ στίχος δύο φορές δὲν ἀνησύχησε κανέναν ἐκ τῶν ἐρευνητῶν.

ε. Ἡ γεωγραφικὴ θέση τῆς Ἀστερίδας πρέπει νὰ ἦταν τέτοια, ὥστε ὁ Τηλέμαχος, ἐπιστρέφοντας ἀπὸ τὴν Πύλο πρὸς τὴν Ἰθάκην, νὰ ἔφθανε στὸ ὕψος τῆς καὶ νὰ τὴν ὑπερέβαινε. Ἔτσι οἱ μνηστήρες «*θὰ μπορούσαν νὰ τὸν σκοτώσουν, πρὶν φθάσει στὴν πατρίδα*». Ἐπειδὴ δὲ ὁ πλοῦς τοῦ Τηλεμάχου ἦτο ἐκ νότου πρὸς βορρᾶν, ἢ ἐνέδρα, ἄρα καὶ ἡ Ἀστερίδα, ἦσαν νοτιώτερα τῆς ὁμηρικῆς Ἰθάκης.

στ. Ὁ Τηλέμαχος προσπερνώντας τίς Φεές καὶ τὴν Ἥλιδα κατόπιν στερνῆς καὶ ὀρθῆς σκέψεως, πού τοῦ ὑπέβαλε στὸ νοῦ ἡ θεὰ τῆς σοφίας Ἀθηνᾶ, «*ἔστριψε τὸ πλοῖο πρὸς τὰ μυτερὰ νησιὰ τῶν Ἐχινάδων*» (Ὀδύσεια ο 296–300). Δηλαδή, ἐνῶ μπορούσε νὰ προχωρήσῃ καὶ κατ' εὐθείαν γραμμὴν, ἄλλαξε πλευρὴ καὶ ὁδήγησε τὸ πλοῖο τοῦ ἀνατολικώτερα, περνώντας κοντὰ ἀπὸ τίς ἀκτὲς τῶν δυτικῶν μυτερῶν νησιῶν τῶν Ἐχινάδων.

ζ. Μὲ τὴν ἀνατολὴ τοῦ ἡλίου ὁ Τηλέμαχος ἀποδιβαζότανε στὴν πρώτη ἀκτὴ τῆς Ὀμηρικῆς Ἰθάκης. Ταυτόχρονα οἱ μνηστήρες, τελειώνοντας τὴν νυκτερινὴ περιπολία στὴ θάλασσα, ἀνέβηκαν στὶς κορυφές τῆς Ἀστερίδας γιὰ τίς ἡμερήσιες σκοπιές. Τότε εἶδαν τὸ πλοῖο τοῦ Τηλεμάχου νὰ πλησιάζῃ πρὸς τὴν Ἰθάκην (Ὀδύσεια ο 33–37) καὶ ἐπειδὴ δὲν μπορούσαν νὰ τὸ προλάβουν, γιὰτι εἶχε ὑπερβῇ τὴν βορειότερη θέση τῆς Ἀστερίδας, ἀποφάσισαν νὰ ἐπιστρέψουν κι αὐτοὶ στὴν Ἰθάκην.

η. Ἡ ἀπόσταση τοῦ σημείου ἀποδιβάσεως τοῦ Τηλεμάχου μέχρι τὸ λιμάνι τῆς πόλεως τῆς Ἰθάκης καὶ ἡ ἀπόσταση τοῦ σημείου τῆς ἐνέδρας, τῆς Ἀστερίδας, ἀπὸ τὸ λιμάνι τῆς Ὀμηρικῆς Ἰθάκης δὲν πρέπει νὰ εἶχαν καὶ μεγάλη διαφορὰ, ἀφοῦ οἱ ἐνεδρεύοντες μνηστήρες ἔφθασαν στὸ λιμάνι λίγο ἀργότερα ἀπὸ τὸ πλοῖο μὲ τοὺς συντρόφους τοῦ Τηλεμάχου. Καὶ γιὰ τοῦ λόγου τὸ ἀληθές, ἡ πρώτη ἀπόσταση ἦταν 15.000 μέτρα, ἐνῶ ἡ δευτέρη μὲ ἀφετηρίαν τὸν ὄρμο τῶν Ἀφάλων, τῆς σημερινῆς Ἰθάκης, ἦταν 19.000 μέτρα.

5. ΠΑΡΑΛΛΗΛΙΣΜΟΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΩΝ

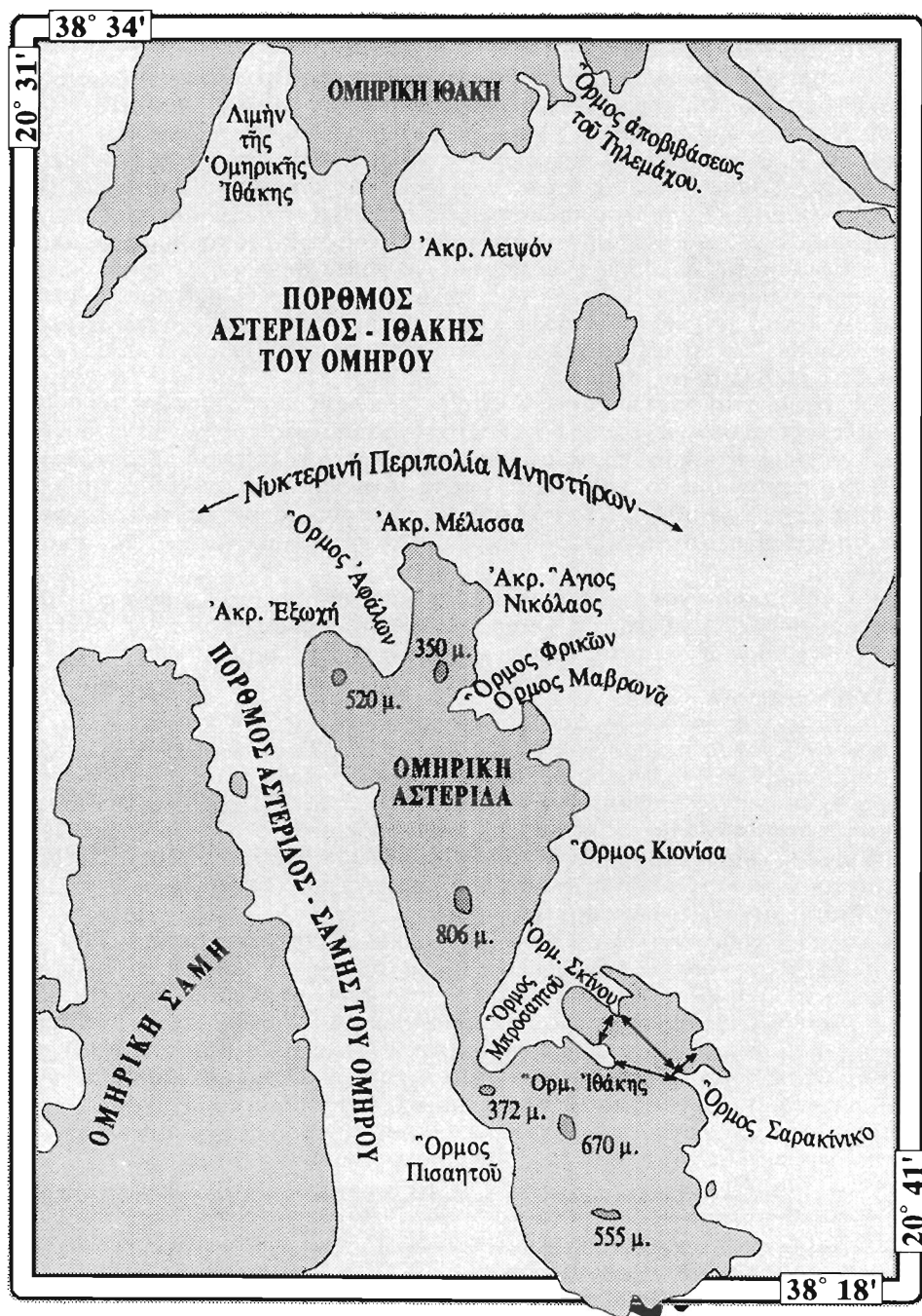
α. Ἀπ' ὅλα τὰ νησιὰ τοῦ Ἰονίου Πελάγους ἐκεῖνο τὸ ὁποῖο δὲν εἶναι τόσο μεγάλο, ὅσο ἡ Σάμη (Κεφαλληνία), ἡ Ζάκυνθος καὶ ἡ Ἰθάκη, εἶναι ἡ σήμερον καλουμένη Ἰθάκη.

β. Ἀπ' ὅλα τὰ νησιὰ ἐκεῖνο πού διαθέτει ἀρκετὰ «*ἀμφίδυμα*» λιμάνια, καὶ γιὰ τὴν ἀκρίβεια ὀκτώ, εἶναι ἡ σήμερον καλουμένη Ἰθάκη. Ἐκ τούτων ὁ ὄρμος τοῦ Σκίνου, τὸ λιμάνι τῆς σημερινῆς Ἰθάκης, ὁ ὄρμος τοῦ Μπροσατοῦ, ὁ ὄρμος τοῦ Μαθρωνᾶ καὶ ὁ ὄρμος τῶν Ἀφάλων παρεῖχαν «*ἀσφαλεστάτην*» κρύπτειν γιὰ τὸν διερχόμενο στὰ ἀνατολικά τους.

γ. Ἀπ' ὅλα τὰ νησιὰ τοῦ Ἰονίου Πελάγους ἐκεῖνο τὸ ὁποῖο διαθέτει περισσότερες τῶν δύο «*ἀνεμοδαρμένων κορυφῶν*», δηλαδή βουνῶν ἢ λόφων, καὶ γιὰ τὴν ἀκρίβεια ἕξ (6) κορυφῶν, εἶναι ἡ σήμερον καλουμένη Ἰθάκη.

δ. Ἀπ' ὅλα τὰ νησιὰ τοῦ Ἰονίου Πελάγους ἐκεῖνο τὸ ὁποῖο θροῖσκειται στὴ μέση τῆς θάλασσας, μακριὰ ἀπὸ τὰ δυτικώτερα νησιὰ τῶν Ἐχινάδων καὶ ἀκόμη μακρύτερα τῆς στεριᾶς τῆς Ἀκαρνανίας, εἶναι ἡ σήμερον καλουμένη Ἰθάκη.

ε. Ἀπὸ ὅλα τὰ νησιὰ τοῦ Ἰονίου Πελάγους ἐκεῖνο πού σχηματίζει τὸν ἕνα πορθμὸ μὲ τὴν ὀρεινὴ Σάμη (Κεφαλληνία) εἶναι ἡ σήμερον καλουμένη Ἰθάκη. Ἡ ἀπόσταση πού χωρίζει τίς δύο ἀκτὲς τῶν νησιῶν εἶναι 3.500 μέτρα. Ὁ δευτερος πορθμὸς κατὰ τὸ Ὅμηρον σχηματίζεται μεταξὺ τῆς Ὀμηρικῆς Ἀστερίδας (σημερινῆς Ἰθάκης) καὶ τῆς Ὀμηρικῆς Ἰθάκης, καὶ περιλαμβάνεται μεταξὺ τῶν ἀκρωτηρίων Μέλισσα τῆς σημερινῆς Ἰθάκης καὶ Λειψὸ τῆς σημερινῆς Λευκάδας, δηλαδή τῆς Ὀμηρικῆς Ἰθάκης. Αὕτη εἶναι ἡ γεωγραφικὴ ἀπόδοση τοῦ στί-

Σχῆμα 2: Τοπογραφικὸς χάρτης τῆς Ὀμηρικῆς Ἀστερίδας σύμφωνα με τὰ Ὀμηρικὰ στοιχεῖα, σὲ παραλληλισμὸ καὶ με τὴν σημερινὴ κατάσταση. (Κλ. 1:200.000)

Τεχνικὴ ἐπεξεργασία σχεδίου: Νίκος Κουλαυτάκης.

χου περί πορθμών τοῦ Ὀμήρου.

ζ. Τὸ νησί πού βρίσκεται στήν εὐθεία πλευσεως τοῦ Τηλεμάχου, ἡ ὁποία ὀρίζεται ἀπό τὰ ἀκρωτήρια Κατακόλου καί Τρυπητῆς τῆς Ἡλίδος (σημερινῆς Ἡλείας τῆς Πελοποννήσου), εἶναι ἡ Ὀμηρικὴ Ἀστερίδα, δηλαδή ἡ σημερινὴ Ἰθάκη. Ὄποτε ὁ Τηλέμαχος ἦταν ὑποχρεωμένος νὰ διέλθῃ ἀπὸ τὸν πορθμὸν μεταξὺ Ἀστερίδας-Σάμης ἢ ἀπὸ τίς ἀνατολικὰς ἀκτὲς τῆς Ὀμηρικῆς Ἀστερίδας (σημερινῆς Ἰθάκης). Ἐκ τούτου προκύπτει, ὅτι οἱ ἐνεδρεύοντες μνηστήρες περιπολοῦσαν τὴν νύκτα ἐπὶ τοῦ πορθμοῦ τοῦ σχηματιζομένου ἀπὸ τὰ σημερινὰ ἀκρωτήρια Μέλισσα τῆς σημερινῆς Ἰθάκης καί Λειψὸ τῆς σημερινῆς Λευκάδας. Δηλαδή ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριο Ἐξωγῇ —διὰ τοῦ ἀκρωτηρίου Μέλισσα πρὸς ἀκρωτήριον Ἀγ. Νικόλαος, καί ἀντίστροφα. Ἄρα ἡ θέσις τῆς ἐνέδρας εἶχε ἐκλεγῇ μὲ μεγάλη προσοχή καὶ θὰ πετύχαινε τοῦ σκοποῦ της, ἐὰν ὁ Τηλέμαχος δὲν ἄλλαξε πορεία, ὅπως φαίνεται στὸ σχῆμα 1.

η. Ἡ μορφολογία τῆς Ὀμηρικῆς Ἀστερίδας, ὅπως περιγράφεται ἀπὸ τὸν Ὀμηρο καὶ ὅπως ἀναλύθηκε γεωγραφικὰ καί τοπογραφικὰ στὰ προηγούμενα, δὲν ἔχει καμμίαν ὁμοιότητα ἢ σχέση μὲ κανένα ἀπὸ τὰ νησιά τοῦ Ἰονίου Πελάγους καί πολὺ περισσότερο μὲ τὸ Δασκαλεῖο ἢ μὲ τὸ Ἀρκούδι ἢ μὲ ὁποιοδήποτε ἄλλο, πού τυχὸν ἔχει προταθῇ ἀπὸ τοὺς ἐρευνητὲς τοῦ παρελθόντος καί τοῦ παρόντος. Ἀντιστοιχεῖ ὅμως καί ταυτίζεται ἀκριβῶς μὲ τὸ νησί, πού σήμερὰ φέρει τὸ ὄνομα Ἰθάκη.

θ. Γιὰ τὴν ἄρση τυχὸν ἀμφιβολιῶν καί ἀμφισβητήσεων στὸ σχῆμα 2 δίδεται ἡ τοπογραφικὴ μορφολογία τῆς Ὀμηρικῆς Ἀστερίδας, στὸ ὁποῖο διὰ «ἀμφιμύτων βελῶν» σημειώνονται τὰ «ἀμφίδυμα λιμάνια» τοῦ Ὀμήρου.

6. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Στὴν εἰσαγωγή ἀνεφέρθη, ὅτι οἱ διάφορες προτάσεις τῶν ἐρευνητῶν καί φιλολόγων γιὰ τὸν ἐντοπισμὸν τῆς Ὀμηρικῆς Ἰθάκης εἶναι τρεῖς, οἱ ὁποῖες ὅμως περιορίσθηκαν σὲ δύο, ἐπειδὴ οἱ ἐπανειλημμέναι ἐρευνες πού ἔχουν γίνεи στήν σημερινὴ Ἰθάκη, δὲν ἀπέδωσαν οὔτε ἀπέδειξαν τίποτα. Εἰς ἐπιβεβαίωσιν τούτου ἐρχεται ἡ παραπάνω τεχνικὴ ἀνάλυση, πού ἀποδεικνύει ὅτι τὸ νησί αὐτὸ φέρει καί κλεμμένο ὄνομα (Ἰθάκη ἀντὶ Ἀστερίδας). Κατόπιν αὐτῶν ἀπομένει νὰ ἀποδειχθῇ ποία εἶναι ἡ Ὀμηρικὴ Ἰθάκη: Ἡ Ὀμηρικὴ Σάμη (Κεφαλληνία) ἢ ἡ Ὀμηρικὴ Ἰθάκη, ἀποκαλουμένη σήμερὰ Λευκάς.

Ἡ Σάμη (Κεφαλληνία) ἐξακολουθεῖ ἀκόμα καί σήμερὰ νὰ σχηματίζῃ μετὰ τῆς Ὀμηρικῆς Ἀστερίδας (πού ὀνομάζεται Ἰθάκη) τὸν ἕναν ἐκ τῶν δύο πορθμῶν πού ἀναφέρει ὁ Ὀμηρος: τὸν πορθμὸν πού σήμερὰ φέρει τὸ ὄνομα «στενὸ τῆς Ἰθάκης». Ἄρα δὲν προκύπτει καμμία ἀσάφεια ἢ ἀμφιβολία περὶ αὐτοῦ. Ἡ παρουσιαζόμενη τῶρα τελευταία φιλολογία διαφόρων ἐρευνητῶν περὶ τοῦ ἀντιθέτου, δηλαδή ὅτι ἡ Σάμη (Κεφαλληνία) ἀντιστοιχεῖ στήν Ὀμηρικὴ Ἰθάκη, δὲν ἔχει κανένα ἔρεισμα ἀληθείας καί ἀποτελεῖ παραπληροφόρηση τοῦ κοινοῦ.

Ἀπομένει λοιπὸν στὴ Λευκάδα νὰ διεκδικήσῃ τυπικὰ καί οὐσιαστικὰ τὸν τίτλον καί τὴν προϊστορίαν τῆς Ὀμηρικῆς Ἰθάκης, τὰ ὁποῖα στερεῖται ἀπὸ κακὴν ἐρμηναίαν τῶν Ὀμηρικῶν περιγραφικῶν τεχνικῶν στοιχείων, ὅπως ἐπὶ παραδείγματι:

α. Ἡ διατύπωση τοῦ Στράβωνος (Γεωγραφικά βιβλ. Ι, κεφ. 2, παρ. 8) ὅτι ἡ Λευκάδα ἀποτελοῦσε χερσόνησο τῆς Ἀκαρνανίας εἶναι ἐσφαλμένη. Ὁ πορθμὸς πού χώριζε τὴν Ὀμηρικὴ Ἰθάκη (σημερινὴ Λευκάδα) ἀπὸ τὴν ἡπειρο (τὴν στεριά) τῆς Ἀκαρνανίας, τὸν ὁποῖον ἀναφέρει καί ὁ Ὀμηρος (Ὀδύσεια υ 187-188), τείνει (προσπαθεῖ) νὰ γίνῃ ἰσθμὸς ἀπὸ τίς προσχώσεις πού δημιουργοῦνται ἀπὸ τίς ἐκατέρωθεν πλαγιές. Διατηρεῖται ἀνοικτὸς ἀπὸ τὴν ἐπέμβαση τοῦ ἀνθρώπου (τῶν Κορινθίων περὶ τὸ 650 π.Χ., τῶν Σπαρτιατῶν κατὰ τὸν Πελοποννησιακὸν

πόλεμον καὶ τῆς Νομαρχίας τῆς Λευκάδος σήμερα). Ἄλλωστε τὸ βάθος τῆς θάλασσας πρὸς τὶς ἀκτὲς τῆς Ἀκαρνανίας καὶ τῆς Λευκάδος κυμαίνεται μεταξὺ 0,20 ἕως 0,50 μέτρα. Στὴν διώρυγα πλεύσεως τῶν πλοίων τὸ βάθος συντηρεῖται δι' ἐκβαθύνσεων στὰ 6 μέτρα.

β. Ἐνα ἀκόμη ἀκανθώδες θέμα μεγάλων φιλολογικῶν ἀντιπαραθέσεων εἶναι οἱ στίχοι σ 21–26 τῆς Ὀδύσσειας. Ἡ γεωγραφικὴ περιγραφή τῆς Ἰθάκης περιορίζεται ἀπὸ τὸν Ὅμηρο στοὺς στίχους ι 21–24, καὶ ἡ ἀπόδειξη ἔχει ἀναλυθῇ στὴ μελέτη μου «*Ἡ Ὀμηρικὴ Ἰθάκη τοῦ Ὀδυσσεύα*» («Δελτίον Γεωγραφικῆς Ὑπερρείας Στρατοῦ» τεύχος 129/1986). Οἱ δύο ἐπόμενοι στίχοι ἐντοπίζουν τοπογραφικὰ τὴν πόλιν τῆς Ἰθάκης. Ἡ ἔννοια τῆς χώρας ἢ τῆς πόλεως εἶναι ταυτόσημες, γιατί τότε δὲν ὑπῆρχαν καὶ πολλὲς πόλεις στὶς διάφορες χώρες ἢ στὰ νησιά. Στὴν Ὀμηρικὴ Ἰθάκη (Λευκάδα) ὑπῆρχε μία μόνο πόλις φέρουσα τὸ ὄνομα τῆς νήσου. Λέγει λοιπὸν ὁ Ὅμηρος: «αὐτὴ (ἡ πόλις) κατ' οὐσίαν ἐδῶ ἐπίπεδη (σὲ ἰσιωμα) βορειοτάτῃ ὡς πρὸς τὴν θάλασσα ὄλων (πόλεων ἢ νήσων) κεῖται πρὸς δυσμὰς» (τῆς νήσου) ὁπότε ἦτο καὶ εὐδείελος). Οἱ ἄλλες (πόλεις ἢ νησιά) κεῖνται καὶ πρὸς ἀνατολὰς τῆς Ὀμηρικῆς Ἰθάκης καὶ πρὸς τὸν ἥλιο (πρὸς νότον) ταύτης.

γ. Ἡ λέξη «*χθαμαλή*», γιὰ τὴν ὁποίαν ἔχει γίνεи τόσος θόρυβος, ἐρμηνεύεται «ἐπίπεδη» ἢ «ἰσιωμα» καὶ χρησιμοποιεῖται καὶ στὸ στίχο λ 194 τῆς Ὀδύσσειας «γιὰ τὰ ἐπίπεδα στρώματα τῶν πεσμένων φύλλων».

δ. Ἡ λέξη «*πανυπερτάτῃ*» ἐρμηνεύεται ὡς «ὑπερτάτῃ πάντων». Ἐχει ὁμως ἐδῶ σημασίαν γεωγραφικοῦ προσανατολισμοῦ καὶ χρησιμοποιεῖται ἀπὸ τὸν Ὅμηρο στοὺς στίχους γ 170–172 τῆς Ὀδύσσειας, γιὰ νὰ δείξῃ τὴν πορεία τῶν πλοίων «ὑπεράνω» = βορείως τῆς Χίου ἢ «κάτωθεν» = νοτίως αὐτῆς. Ὅποτε ὁ ὑπερθετικὸς βαθμὸς «*πανυπερτάτῃ*» = βορειοτάτῃ ἀποδεικνύει ὅτι ἡ Ὀμηρικὴ Ἰθάκη (ἢ σημερινὴ Λευκάδα) ἦταν τὸ βορειότατο νησί κατὰ τὴν ἐποχὴ τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου καὶ εἶχε τὴν βορειοτάτῃ συνώνυμη πόλιν.

ε. Ὅποτε ἡ Ὀμηρικὴ Ἀστερίδα, ὅπως ἀποδείχθηκε πρὶν πάντων, εἶναι ἡ σημερινὴ Ἰθάκη. Τὸ «*πανυπερτάτῃ*» ἀποδεικνύει χωρὶς περιστροφές καὶ ἄλλες ἀναζητήσεις, ὅτι ἡ Σάμη εἶναι ἡ σημερινὴ Κεφαλληνία. Δεικνύει καὶ ἀποδεικνύει, ὅτι βορειότερα τῆς θέσεώς της ἦταν καὶ εἶναι ἡ Ὀμηρικὴ Ἰθάκη, πού σήμερα λέγεται Λευκάδα. Συμπληρωματικὴ ἀπόδειξη τούτου εἶναι καὶ ὁ ἐντοπισμὸς τοῦ τάφου τοῦ Ὀδυσσεύα στὴ Λευκάδα, ὅπως ἀποδεικνύεται στὸ ὁμώνυμο ἄρθρο μου ποὺ δημοσιεύθηκε στὸ τεύχος 131 τοῦ «*Δαυλοῦ*».

ζ. Ἡ ἀλλαγὴ τῶν ὀνομασιῶν γιὰ τὴν ἀποκατάσταση τῆς ἱστορικῆς ἀλήθειας εἶναι ζήτημα προτάσεως τοῦ Συμβουλίου Τοπωνυμιῶν τοῦ Ὑπουργείου Ἑσωτερικῶν γιὰ τὴν ἐκδοσὴ τοῦ ἀντιστοίχου Προεδρικοῦ Διατάγματος. Ἡ ἀλήθεια δὲν συγκινεῖται ἀπὸ τοὺς συναισθηματικούς δεσμοὺς τῶν κατοίκων μὲ τοὺς τόπους καταγωγῆς των, ὅπως κι ἂν ὀνομάζονται.

η. Ἡ ἀρχαιολογικὴ ἐρευνα, ὅπως εἶναι γνωστόν, δὲν ἄπτεται καὶ πολὺ τῶν ἀντιστοιχῶν ἐλληνικῶν ἀρχῶν, ἀφοῦ ὅσες ἀνασκαφές ἐγίναν στὴν Ὀμηρικὴ Ἀστερίδα στὸ ὄνομα τῆς Ἰθάκης, πραγματοποιήθηκαν ἀπὸ ξένους. Ἐπόμενον εἶναι νὰ ξυπνήσῃ τὸ φιλελληνικὸ ἐνδιαφέρον κάποιου ἀλλοδαποῦ, γιὰ νὰ ξεσκεπάσῃ ἓνα ἀπὸ τὰ τρία βασικὰ θεμέλια τῆς προϊστορίας μας. Τὰ ἄλλα δύο εἶναι τὸ Ἴλιον τῆς Τροίας καὶ ἡ Σχερία τῶν Φαιάκων. Τὸ Ἴλιον τῆς Τροίας, τὸ ὁποῖον βρῆκε ὁ Ἑρ. Σλήμαν, δὲν εἶχε οὔτε ἔχει καμμίαν σχέση μὲ τὸ Ὀμηρικὸν Ἴλιον, τὸ ὁποῖον δὲν ἔχει ἀνακαλυφθεῖ ἀκόμη. Ὡς τότε ἂς χαιρόμαστε ὅλοι μας τὴν ἀδιαφορίαν καὶ τὴν λησμονίαν τῶν ριζῶν μας. Κάνει καλὸ σὲ ὅλους τοὺς ἄλλους λαοὺς τῆς γειτονίας μας.

Η.Α. ΤΣΑΤΣΟΜΟΙΡΟΣ

ΙΣΤΟΡΙΑ ΓΕΝΕΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Ἀπὸ τὸν ἔλλοπα-θηρευτὴ
μέχρι τὴν Ἑποχὴ τοῦ Διὸς

Ἡ ἀποκωδικοποίησι
τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἀλφαβήτου

Φιλολογικὴ ἐπιμέλεια: ΔΗΜΗΤΡΗΣ Ι. ΛΑΜΠΡΟΥ

ΔΑΥΛΟΣ 1991

Τὸ σημαντικώτερο καὶ ριζοσπαστικώτερο ἔργο, πὺν
δημοσιεύθηκε ποτὲ στὴν Ἑλλάδα.

Συνωμοσία σιωπής

«Κι αποχαίρετα την τήν' Αλεξάνδρεια πού χάνεις. — Πρό πάντων νά μή γελασθεῖς, μὴν πείς πὼς ἦταν ἓνα ὄνειρο». Κι ὁμως, καθὼς εἶχα πάρει τοὺς δρόμους ρωτώντας γιὰ τὴ Φλόγα τότε, πού ἡ Ἑλλάδα ὁλόκληρη ἦταν παραδομένη στὶς φλόγες, οἱ ἄνθρωποι μὲ κυττοῦσαν περιέργα, καὶ ἄρχισα σὲ κάποια στιγμή ν' ἀμφιβάλλω, μήπως καὶ κάποιο ὄνειρο μ' ἔχει ἀκίνητοποιήσει στὸ χρόνο, ἐκεῖ πού ἀναψή ἡ Φλόγα Ἑλλάς. Καὶ τὸ ὄνομα τῶν κατοίκων αὐτῆς, πού εἶχαν ἀπλωθεῖ σ' ὅλη τὴ Μεσόγειο καὶ τὸν Εὐξείνιο Πόντο, Ἕλληνες.

Τοὺς εἶχε κάποτε ἐνώσει σὲ Ἀναγούς, Ἀχαιοὺς, Ἀργεῖους ὁ πόλεμος. Μὰ δὲν ἔλεγαν νὰ μονοιάσουν, καὶ τὸ θανατικὸ θέριζε. Ἀπελπισμένος ὁ Ἴφιτος, ὁ βασιλιάς τῆς Ἡλίδας, ἀνέβηκε στοὺς Δελφούς γιὰ νὰ ρωτήσει τὸ Φοῖβο, τί ἔπρεπε νὰ κάνει, γιὰ νὰ σταματήσει τὸ κακὸ. Καὶ ὁ θεὸς τοῦ Φωτός, πού εἶχε νικήσει τὸν Ἄρη στὴν πυγμὴ καὶ τὸν Ἑρμὴ στὴ γρηγοράδα δίπλα στὸν πανάρχαιο δωμὸ τοῦ Κρόνου στὴν κοιλιάδα τοῦ Ἀλφειοῦ, εἶπε πὼς ἔπρεπε ν' ἀνανεώσει τοὺς ἀγῶνες πού σημάδεψαν τὸν ἔρχομὸ τοῦ Δία ἐκεῖ. Γιατὶ ὁ Ἡρακλῆς, ὁ μεγαλύτερος ἀπὸ τοὺς Κουρήτες, πού τὸν ἔφεραν ἀπὸ τὴν Κρήτη, τέλεσε ἀγῶνες ἀνάμεσα στ' ἀδέρφια του, τίμησε τὸ νικητὴ μ' ἓνα στεφάνι ἀγριελιάς καὶ τοὺς ὠνόμασε Ὀλύμπια. Κι ὅπως ὥρισεν ὁ θεός, ἄρχισαν καὶ πάλι οἱ ἀγῶνες, πού γίνονται πιά κάθε πέντε χρόνια, ὅσοι καὶ οἱ Κουρήτες. Φῶς κατανάγξει τὴ γῆ, πού ἔθρεψε μὲ τοὺς χυμούς της τὸ θεῖο δρέφος. Πνεῦμα ἀλληλεγγύης ἐνώνει τώρα τοὺς Πανέλληνες σὲ ἀγῶνες εἰρηνικοὺς μὲ τὸ ἰδανικὸ τῆς εὐγενικῆς ἀμιλλας στὴν κοινὴ λατρεία τῆς ὁμορφιάς καὶ τῆς εὐγένειας. Τὸ κάλλος καὶ ἡ δύναμι τοῦ σώματος σὲ ἀπόλυτη ἀρμονία μὲ τὸ ἦθος καὶ τὴν ψυχικὴ καλλιέργεια. Εὐχαριστημένος ὁ μέγας θεός. Ὁ Δίας τοῦ Φειδία δὲν εἶναι ὁ τρομερός καὶ φοβερός θεὸς πού δίνει τὴ μεγάλη μάχη μὲ τοὺς «τιταίνοντας ἀτασθαλί», ἀλλὰ ὁ Μελίχιος, ὁ γεμάτος συμπόνια καὶ κατανόηση γιὰ τὸν ἄνθρωπο. Ὁ κουρασμένος ὁδοιπὸρος τῆς ζωῆς πού τὸν ἀντίκρυζε, ξεχνοῦσε ἀμέσως ὅλα τὰ βάσανά του, λέει ὁ Δίων ὁ Χρυσόστομος.

Ἀλίμονο. Δαρμένη ἀπὸ τὸν ἀνοικτὶρμονα ἄνεμο τοῦ κακοῦ ἀνάμεσα στὶς συμπληγάδες Ἀνατολῆς καὶ Δύσης ἡ Φλόγα ξεψύχησε μὲ μιὰ τελευταία ἀναλαμπή στὴν Ἀντιόχεια τὸ 520 μ.Χ. μὲ διάταγμα τοῦ αὐτοκράτορα Ἰουστινίνου, ζητήσατε Ἰουστινιανό. «Μὲ τὸ κλεισμό καὶ τῆς Ἀκαδημίας τοῦ Πλάτωνος τὸ 529 ἔσθισε καὶ ἡ τελευταία φωνὴ στὸ χωρὸ τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς παιδείας. Μαζὶ μὲ τὴ φιλοσοφία καὶ ἡ ἀθλητικὴ μούσα τῶν Ἑλλήνων εἶχε σιγήσει ὀριστικά».

Στοὺς σύγχρονους «Ὀλυμπιακοὺς Ἀγῶνες», ἔργο τοῦ Γάλλου βαρῶνου Πιερ ντὲ Κουμπερτέν «δικαιωμένον ἱστορικά», γι' αὐτὸ καὶ τὸ μνημεῖο στὸ «Ἄλσος Κουμπερτέν» στὴν Ὀλυμπία, «ἡ ἀγοραπωλησία γίνεται μὲ τὸ χιλιόμετρο, μὲ τοὺς πόντους», μὲ διαβεβαίωσε ἄνθρωπος τῆς Ἑλληνικῆς Ὀλυμπιακῆς Ἐπιτροπῆς. Τότε, γιατί δὲν τὸ κλείνετε τὸ ρημάδι, πατριώτη; Πρὸς τί τὸ θέατρο, πρὸς τί ὁ διασυρμός, τὸ ξεπούλημα καὶ ὁ ἐμπαιγμός ἱερῶν καὶ ὁσίων; Ἀλλὰ «ἐνὸς κακοῦ ἐπελθόντος, μύρια ἔπεται», καὶ ἡ καταστροφὴ ἔρχεται ἀναπότρεπτη. Ἀντιγράφω ἀπόσπασμα ἀπὸ τὸ δημοσίευμα πού φέρει τὴν ὑπογραφή τῆς κ. Ἀγγελικῆς Δαμίγου («Ἐλεύθερος Τύπος» 23-7-93 σελ. 15). Στὴ σελίδα 15, ναί, στὸ κάτω μέρος, καὶ εἶναι ντροπὴ πού δὲν ἀστράψαν καὶ δὲν δρόντηξαν τὰ πρωτοσέλιδα, ἡ σιγὴ ἰχθύος πού ἐτήρησαν τὰ «media» τῆς κυρίας πού «ὁμιλεῖ ἐλληνικά», ὁ «πνευματικός», ὁ δημοσιογραφικός καὶ ὁ πολιτικός κόσμος τῆς χώρας. Κραυγαλέα ὑποπτη ἐθνικὴ ὁμοψυχία σὲ μιὰ χωρὶς προηγούμενο προδοτικὴ συνωμοσία σιωπῆς.

Πᾶμε λοιπόν: «Ἄλλον εἶδους σεισμός τίναξε τὴν Ἡλεία καὶ κυρίως τὴν Ὀλυμπία. Ἐπικέντρο ἡ Λωζάννη. Ἐγκέλαδος ἡ Διεθνὴς Ὀλυμπιακὴ Ἐπιτροπὴ, πού ἐδρεῖ ἐκεῖ καὶ ἡ ὁποία μᾶς ἐξαπέστειλε μιὰ δεύτερη ἀπαίτησί της. Ἡ πρώτη, πρὶν δύο χρόνια, ἦταν νὰ μεταφερθοῦν στὸ ἰδρυθέν Μουσεῖο τῆς Λωζάννης πολλὰ καὶ σημαντικὰ ἀρχαιολογικὰ ἀντικείμενα ἀπὸ τὴν Ἀρχαία Ὀλυμπία. Ἡ δεύτερη ἀπαίτησι-πρόκλησι ἀφορᾷ τὴν ἴδια τὴν Ὀλυμπιακὴ Φλόγα, τὴν ὁποίαν ἡ ΔΟΕ ἀποφάσισε, ἐρήμην τῆς Ὀλυμπίας καὶ τῆς Ἑλλάδος γενικώτερα, νὰ κρατήσει μόνιμα κοντά της, γιὰ νὰ φωτίζει τὸ προαύλιο τοῦ Μουσείου τῆς Λωζάννης. Κι ἀπὸ κεῖ πλέον νὰ γίνεται ἡ μεταφορὰ της στὸν τόπο τῆς κάθε Ὀλυμπιάδας. Μ' ἄλλα λόγια, ἀξίωσαν νὰ κόψουν τοὺς δεσμούς τῆς Ὀλυμπίας μὲ τίς Ὀλυμπιάδες καὶ νὰ ἐξα-

φανίσουν τὴν κοιτίδα τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων». Στὸ περίπου αὐτά. Καὶ οἱ Ἕλληνες, ἄρχοντες καὶ ἀρχόμενοι, ὀροσιζονται καὶ χτενίζονται.

Στὴν ἴδια σελίδα ἀνάμεσα σὲ πολλὰ καὶ διάφορα θρῆκα καὶ τὴν εἶδσι γιὰ τὴν ἀπόπειρα ἐμπρησμοῦ, ποὺ ἐγίνε στο Κρόνιο τῆς Ὀλυμπίας —κάτι συμπτώσεις!— «ἀπὸ δύο ἀλλοδαποὺς καλὰ οργανωμένους, ἐφοδιασμένους μὲ εὐφλεκτές ὕλες καὶ σπρέι, μὲ τὸ ὁποῖο ἀντιμετώπισαν τὸ νυχτοφύλακα κ. Ἀπόστολο Χριστόπουλο, ποὺ ἔτρεξε κατὰ πᾶνω τους». Οἱ φωνές ὅμως τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ, «ποὺ σφάδαξε ἀπὸ τοὺς πόνους στὸ ἔδαφος», ξεσήκωσαν τὸν κόσμον καὶ ἡ φωτιά σήστηκε ἔγκαιρα. Κάθε τιμὴ σὲ σᾶς, κ. Ἀπόστολε Χριστόπουλε.

— Δὺο παλιόπαιδα ἦσαν ὑπὸ τὴν ἐπήρεια ναρκωτικῶν, μοῦ εἶπε στὸ τηλέφωνο ὁ κ. Δήμαρχος τῆς Ἀρχαίας Ὀλυμπίας. — Τοὺς πιάσατε; — Ὁχι. — Τότε πῶς τὸ ξέρετε; Τὰ πάντα δείχνουν, πῶς εἶχαν προμελετήσει τὸ ἔγκλημα, ἀλλὰ καὶ ὁ τρόπος ποὺ ἀντέδρασαν καὶ διέφυγαν μὲς ἀπὸ τὸ ἀνθρωποκτονηγητὸ (ἀστυνομία, δασοφυροσθέτες, λαός) δείχνει ἐπίσης πῶς τὰ εἶχαν τετρακόσια. — Τέλος πάντων, εἶπε καὶ γέλασε αἰνιγματικά, γενικά καὶ ἀόριστα. Μ' εὐχαρίστησε πάντως γιὰ τὸ ἐνδιαφέρον καὶ κόλλησε στοὺς «Ὀλυμπιακοὺς Ἀγῶνες Τραγουδιοῦ», ποὺ θὰ γίνονταν ἐκεῖ τὸ Σαββατοκύριακο «ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Ὑπουργείου Πολιτισμοῦ». «Τ' εἶν' αὐτὸ πάλι;» Τὸ «αὐτὸ» ἦταν «μιά δραχὴν ποὺ ἔνωσε τὸ διεθνές μὲ τὸ ἐλληνικὸ πνεῦμα». Τὸ τοῦ κ. Ἀλλαν Μπαίτς δηλαδὴ μὲ τὸ τῆς κ. Μαίρης Λίντα, τὸ τοῦ κ. Μπιθὶ μὲ τὸ τῆς κ. Ἀλλαν Μπαίτς καὶ «νᾶτη πετιέται», καὶ ἡ Ἑλλάς ἐγίνε Νερωνιάς. «Ἡ Φλόγα, κ. Δήμαρχε; Τί γίνεται μὲ τὴ Φλόγα; Μὲ τὰ καλλιτεχνικά τὴν ξεχάσαμε». Καὶ πῆγε ἡ ψυχὴ μου στὴ θέση τῆς, σὰν ἄκουσα ὅτι ὁ Δὸν Χονὰν Ἀντώνιο Βάρκας Χερέδια Θιτάνο Θάμαρακ «μᾶς ὑπεσχέθη», λέει, πῶς δὲ θὰ μᾶς ληστέψει. Καὶ μοῦ ριξε τόση ἀδρεναλίνη στὸ αἷμα ἡ ἐθνικὴ ὑπερηφάνεια, ὥστε ἀγνόησα κατὰ ἀχάριστους δημοσιογράφους ἀπὸ τὸν Πύργο τῆς Ἡλείας, ποὺ φωνάζουν ὅτι «ἡ ὑπόθεσι δὲν πάει καλὰ καὶ μὴν πιστεύετε κανέναν, ἐὰν δὲ σᾶς δείξει ἔγγραφα, ἀποφάσεις μὲ ὑπογραφές» — γιὰ ποῖο πρᾶγμα, δρὲ παιδιὰ; «Ἡ ἀλληλογραφία εἶναι ἀπόρητη», λέει μὲ καμάρι ἡ ΕΟΕ, καί, ναι μὲν «καίει ἡ Φλόγα μπροστὰ στὸ Μουσεῖο τῆς Λωζάννης, ἀλλὰ δὲν τὴν δώσαμε μεις, τὴν ἀνάψανε μὲ ἀναπτῆρα». Καὶ ἀκόμα ὅτι «αὐτοὶ τὸ πᾶνε λάου-λάου, γιὰτὶ φοβοῦνται, μὴπως γίνε ἐδῶ κᾶνας πόλεμος» καὶ «πῶς νὰ τὸ κάνουμε, μέσα στὴν ΕΟΕ εἶναι καὶ δύο τῆς ΔΟΕ, καταλαβαίνετε — ...Δὲ μπορῶ νὰ πῶ περισσότερα. Νὰ σᾶς κλείσω ραντεβὺ μὲ τὸν κ. Πρόεδρο» καὶ «ἀναμείναι εἰς τὸ ἀκουστικό σας».

Στὸ ἀχαῖρεντο Ὑπουργεῖο Πολιτισμοῦ μὲ χλεύαζαν ἀπὸ τὸ ὕψος τοὺς οἱ «Ὀλυμπιακοὶ Ἀγῶνες Τραγουδιοῦ», ἀλλὰ γιὰ τὸ θέμα τῆς Φλόγας δὲν εἶχαν ἰδέα. — Ἐχουμε τίποτα; — Ἐχουμε τίποτα; — Δὲν ἔχουμε τίποτα. Ὅταν ὅμως ἡ κ. Ὑφυπουργὸς εἶδε τὸ μάτι μου νὰ γουρλώνει, θυμήθηκε ὅτι «αὐτὰ τὰ πρᾶγματα τὰ ἔχει ὁ κ. Ἀντιπρόεδρος», στὸν ὁποῖο καὶ μὲ παρέπεμψε. Μπήκαν στὸ νόνημα οἱ γραμματικοὶ καὶ ἔσκυψαν στὰ τηλέφωνα, γιὰ νὰ μοῦ κλείσουν «ραντεβὺ» μὲ τὸν κ. Τζαννετάκη, ποὺ ὅσο τὸν εἶδατε σεῖς, ἄλλο τόσο τὸν εἶδα καὶ ἐγώ. Καὶ ἀμάρτησα γιὰ τὴ Φλόγα μου καὶ πέρασα τὸ κατῶφλι τοῦ δουνλεντῆ, ποὺ εἶχε τὸ Χριστὸ πᾶνω ἀπὸ τὸ κεφάλι του, τὴν Προεδρευομένη στὴν καρδιά του, βλαστήμαγε μὲχρι σκασμοῦ καὶ μὲ κυττοῦσε σὰ νὰ τοῦ μιλοῦσα Κινέζικα.

Τὸ θλιβερώτερο ὅλων: Οἱ ἐνδοξοὶ ἀπόγονοι τοῦ Ἰφίτου, μὲ τοὺς ὁποίους ἐπεκονιώνησα, ὅχι μόνον δὲν ἤξεραν τίποτα, ἀλλὰ οὔτε καὶ ποὺ ἴδρωσε κᾶν τὸ αὐτάκι τους. «ἜΕ, ἄς τὴν πάρουν. Μία φορὰ τὴν κοιτίδα ἐμεῖς τὴν ἔχουμε», ἀπεφάνθη Ὀλύμπιος ἐκπαιδευτικός. Οὔτε ὅμως ὁ δήμαρχος τῆς πρωτευουσας τοῦ νομοῦ ἤξερε τίποτα γιὰ τὸ φόνον οὔτε ἄλλος δήμαρχος, καὶ ὅλοι, μὰ ὅλοι, μὲ παρεπεμψαν στὸ δήμαρχο τῆς Ἀρχαίας Ὀλυμπίας, ποὺ ἄκουσε κατὰ πιστολιές ἀπὸ τὸ ἄτυχο συλλαλητήριον τῶν ψηφοφόρων του, ποὺ τὸ κατᾶπτε τὸ τέρας τοῦ Λόγχες.

Συνωμοσία σιωπῆς ὁπωσδήποτε, ἀλλὰ καὶ ἀδιαφορία καὶ ἀναισθησία τῆς ἔσχατης παρακμῆς. Καὶ νὰ ναι μὴνὰς Αὐγουστος καὶ νὰ μὲ χτυπάει κατακούτελα ὁ Παναγιώτατος, ποὺ «συνηγορεῖ ὑπὲρ τῶν Τούρκων γιὰ τὴν Ὀλυμπιάδα τοῦ 2000» «πῶς ἀλλιῶς νὰ ἐπιδιώσει ὁ καημένος», νὰ ψάλλει σὲ πλάγιον δεῦτερο τὸ χροιστεπώννυμον πλήρωμα, καὶ νὰ μοῦ τριβελλίξει τὸ μυαλὸ τὸ διπλανὸ ραδιόφωνο, πῶς «ἀπὸ φυλακῆς προΐας μὲχρι νυκτὸς ἐλπισάτω Ἰσραὴλ ἐπὶ τὸν Κύριον». Τρία παιδιὰ Βολιώτικα...

Οὐρανία Πρίγκουρη

ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ Π. ΔΑΚΟΓΛΟΥ

‘Ο ὀμφαλὸς – κέντρον τῆς Γῆς τοῦ Μαντείου τῶν Δελφῶν

Στὴν κρύπτη τοῦ Μαντείου τῶν Δελφῶν ὑπῆρχε ἕνας πέτρινος «ὀμφαλός», τοῦ ὁποίου ἡ παράπλευρος ἐπιφάνεια ἦτο διακεκοσμημένη μὲ ἓνα ἀνάγλυφο πλέγμα – δίκτυο καὶ ὁ ὁποῖος σὲ κάποιο σημεῖο φέρει μίαν Ἑλληνικὴν λέξιν μὲ τρία ψηφία τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἀλφάβητου, τὰ Γ, Α, Σ. Ὁ «ὀμφαλός» ἀνευρέθη καὶ φυλάσσεται στὸ Μουσεῖο τῶν Δελφῶν. Κατὰ τὴν παράδοσιν τὸ ἀντικείμενον αὐτὸ ἐθεωρεῖτο ἱερὸν καὶ παρίστανε τὴν συσχέτισιν τῆς θέσεως τοῦ Μαντείου μὲ τὸν Ὀμφαλὸ καὶ τὸ Κέντρο τῆς Γῆς. Ἀσχετα μὲ τὸ τί διέσωσε ἡ ἀρχαία ἑλληνικὴ παράδοσις¹ καὶ ἄσχετα μὲ τὶς διάφορες παλαιῆς καὶ νέες ἐρμηνεῖες², ποὺ κατὰ καιροὺς ἐμφανίσθηκαν γιὰ τὴν αἰτιολόγησιν τῆς θέσεως ὡς Ὀμφαλοῦ καὶ Κέντρον τῆς Γῆς καὶ ὕστερα ἀπὸ νεώτερες ἀποκρυπτογραφῆσεις καὶ ἀποκαλύψεις, ποὺ εἶδαν τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος κυρίως στὸν Ἑλληνικὸν χῶρον, ἐπισημαίνονται τὰ κατωτέρω ἐνδεικτικὰ καὶ πολὺ χαρακτηριστικὰ στοιχεῖα, τὰ ὁποῖα δίδουν μιὰ ἄλλη ἐκδοχὴ, μιὰ ἄλλη λογικὴ, πρακτικὴ καὶ πολὺ ἱκανοποιητικὴ ἐρμηνεία τοῦ τί ἀκριβῶς ἦτο ὁ πέτρινος ὀμφαλὸς τοῦ Μαντείου καὶ γιὰ τὸ Μαντεῖον τῶν Δελφῶν ἐθεωρεῖτο ὅτι ἦτο ὁ Ὀμφαλὸς τῆς Γῆς καὶ τὸ Κέντρον αὐτῆς.

Ἡ κυρία σημασία τῆς λέξεως *ὀμφαλός* ἐντοπίζεται στὴν ἀνατομία καὶ φυσιολογία τοῦ ἀνθρώπου ἢ ἄλλων ὁργανισμῶν, σὰν ἓνα τμήμα (κέντρον) τῆς κοιλίας τοῦ ἐμβρύου, διὰ τοῦ ὁποίου, πρὸ τῆς γεννήσεως του, διήρχοντο τὰ ὄργανα μὲ τὰ ὁποῖα ἐπικοινωνοῦσε μὲ τὴν μητέρα του («ὀμφάλιος λῶρος»). Ἡ ἀκριβὴς δὲ θέσις τοῦ ἀνθρώπινου ὀμφαλοῦ σὲ σχέση μὲ τὸ ὕψος του δὲν κεῖται εἰς τὸ μέσον, ἀλλὰ θρίσκεται σὲ ἀναλογία χρυσοῦς τὸμης. Γιὰ νὰ ὀνομάσουν λοιπὸν οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες καὶ νὰ χαρακτηρίσουν τὸ Μαντεῖον τῶν Δελφῶν «Ὀμφαλὸν τῆς Γῆς», θὰ πρέπει νὰ διείδαν ὅτι καὶ ἡ συμπεριφορὰ τοῦ Μαντείου θὰ ἦτο σχετικὰ ὁμοία μὲ τὴν βιολογικὴ συμπεριφορὰ τοῦ ὀμφαλοῦ τοῦ ἀνθρώπου.

Πράγματι τὸ Μαντεῖον τῶν Δελφῶν ἐκπληροῦσε τὸν προορισμὸν του μὲ τὴν αὐτὴν διαδικασίαν³, μεταφορικὰ ἐξεταζομένην, τοῦ ἀνθρώπινου ὀμφαλοῦ, διότι τὰ ἔμψυχα μέρη τῆς Γῆς, τὰ «παιδιά» τῆς, οἱ ἄνθρωποι, ἐπικοινωνοῦσαν καὶ ἐτρέφοντο πνευματικὰ ἀπὸ τὴν μεγάλη μητέρα τους, τὴν Θεῖαν Δημιουργίαν καὶ τοὺς θεϊκοὺς χρησμούς τῆς διὰ μέσου τοῦ Μαντείου, ὅπως ἀκριβῶς γίνεται καὶ στὰ ἔμβρυα, ποὺ τρέφονται καὶ ἐπικοινωνοῦν μὲ τὴν μητέρα τους μέσω τοῦ ὀμφαλοῦ των. Ἀπ’ αὐτῆς λοιπὸν τῆς ἀπόψεως ὁρθῶς οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες ὀνοματολόγοι συσχετίζοντας τὶς ἄνω δύο ὅμοιες διαδικασίες ἀπεκάλεσαν τὸ Μαντεῖον «Ὀμφαλὸν τῆς Γῆς». Ἀλλὰ καὶ κάθε Μαντεῖον θὰ ἔπρεπε νὰ χαρακτηρίζεται ὡς ὀμφαλὸς τῆς Γῆς, πρᾶγμα ποὺ κατὰ κάποιο τρόπον ἐπιβεβαιοῦται, ὅπως τὸ Μαντεῖον τῆς Κλάρου, στὸ ἄδυτο τοῦ ὁποίου μάλιστα ἀνακαλύφθηκε καὶ σχετικὸς ὀμφαλὸς ἡ ὁ «Ὀμφαλὸς τῶν Κελτῶν» (βλέπε σχετικὲς φωτογραφίες).

Ἡ παράδοσις λοιπὸν χαρακτηρίζει τὸ Μαντεῖον τῶν Δελφῶν καὶ ὡς κέντρον ἢ μέσον τῆς Γῆς. Λαμβανομένου ὅμως ὑπ’ ὅψιν ὅτι ὁ ὀμφαλὸς δὲν εὑρίσκεται στὸ κέντρον ἢ μέσον τοῦ ἀνατομικοῦ ὕψους τοῦ ἀνθρώπου καὶ κατ’ ἀκολουθίαν, κατὰ μεταφοράν, στὸ κέντρον τῆς Γῆς, ἔπεται ὅτι θὰ συνέβαινε συγχρόνως καὶ κάτι ἄλλο πολὺ ἰδιαιτέρον καὶ χαρακτηριστικόν, ποὺ θὰ ἐδικαιολόγει τὴν ὀνομασίαν ἢ τὸν χαρακτηρισμὸν του ὡς Κέντρον τῆς Γῆς. Στὸν ἐντοπισμὸν αὐτῆς τῆς ἰδιαιτερότητος, ποὺ δικαιολογεῖ τὸν χαρακτηρισμὸν τοῦ Ὀμφαλοῦ σὰν κέντρον τῆς Γῆς, ἔρχονται νὰ βοηθήσουν οἱ νεώτερες ἀνακαλύψεις, ἀποκαλύψεις καὶ ἀποκρυπτογραφῆσεις, ποὺ εἶδαν τὰ τελευταῖα χρόνια τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος, σὲ συνδυασμὸ πάντοτε μὲ τὴν ἐρμηνεία τῶν ἀρχαίων ἑλληνικῶν κειμένων. Συγκε-

κριμένα ἀναφέρομαι στὴν ἀνακάλυψιν τῆς ὑπάρξεως ἐπὶ τῆς Γῆς ἀρχαίου ἢ προαρχαίου τριγωνομετρικοῦ δικτύου, ποὺ μᾶς παρουσίασε στὰ βιβλία του ὁ Θ. Μανιᾶς⁴, καθὼς ἐπίσης καὶ στὸν ἀποκαλυφθέντα ὑπ' ἐμοῦ Οὐράνιον Κάνναβον⁵, ὁ ὁποῖος προῆλθε ἀπὸ εἰδικὸν ἀποσυμβολισμόν καὶ ἐπεξηγεῖται στὸν δεῦτερο τόμο τῆς ἐρευνᾶς μου «*Ὁ Μυστικὸς Κώδικας τοῦ Πυθαγόρα*».

Ὁ συνδυασμὸς τῶν δύο ἀνωτέρω ἀποκαλύψεων, δηλαδὴ ἀφ' ἑνὸς τοῦ Οὐράνιου Πολυγωνικοῦ Δικτύου προβεβλημένου ἐπὶ τῆς γῆινης σφαίρας καὶ τοῦ ἀντιστοίχου τριγωνομετρικοῦ δικτύου τοῦ Θ. Μανιᾶ, ἀπάντων κατασκευαζομένων μὲ τὴν βοήθεια τοῦ χρυσοῦ ἀριθμοῦ σὲ ἐφαρμογὴ τοῦ ἀνακαλυφθέντος μαθηματικοῦ Νόμου τῆς Δημιουργίας τοῦ Σύμπαντος ($1, \Phi, \Phi^2, \Phi^3, \dots, \Phi^{12}, \dots$), μᾶς ἐπιτρέπει νὰ σχηματίσωμε τὴν κατωτέρω διαδικασίαν καὶ εἰκόνα τοῦ ὑπάρχοντος ἀρχαίου Παγκοσμίου Δικτύου ὁλοκλήρου τῆς Γῆς.

Οἱ κορυφές τοῦ Οὐράνιου Πολυγωνομετρικοῦ Δικτύου (Οὐράνιος Κάνναβος) προβάλλονται ἐπὶ τῆς γῆινης σφαίρας καὶ συγχρόνως σηματοδοτοῦνται μὲ εἰδικές πέτρινες σημάνσεις, μὲ τοὺς καλουμένους ὀμφαλοὺς ἢ κέντρα τῆς Γῆς. Ἀκολουθῶς γιὰ τὴν εὐχρηστον χρησιμοποίησιν τοῦ δικτύου αὐτοῦ, τοῦ ὁποῖου οἱ ἀποστάσεις τῶν κορυφῶν προφανῶς θὰ εἶναι μεγάλες, δημιουργήθηκε πύκνωσις μὲ τὸ ἀνακαλυφθέν τριγωνομετρικὸν πλεόν δικτυον τοῦ Θ. Μανιᾶ, ἐξαρτώμενον ἀπὸ τὰ κέντρα, τίς κορυφές τοῦ μεγαλυτέρου πολυγωνομετρικοῦ τοιοῦτου. Καὶ οἱ κορυφές αὐτές, οἱ πυκνώσεις, τοῦ τριγωνομετρικοῦ δικτύου ἐπίσης ἔχουν σημανθῇ μὲ εἰδικές σημάνσεις. Ὑπὸ τὴν ἔννοιαν λοιπὸν ὅτι ἡ πύκνωσις τοῦ ἀρχικοῦ Μεγάλου Πολυγωνομετρικοῦ Δικτύου, ποὺ προῆλθε ἀπὸ τὸ ἀντίστοιχο τοιοῦτο τοῦ Οὐράνιου Καννάβου, γίνεται μὲ ἐξαρτώμενα τριγωνομετρικὰ δίκτυα ἀπὸ τίς διάφορες κορυφές τοῦ Μεγάλου Πολυγωνομετρικοῦ Δικτύου, μὲ τὴν χρησιμοποίησιν δηλαδὴ τῶν βασικῶν ἀρχικῶν ὀμφαλῶν τῶν πέτρινων σημάνσεων σὰν ἀφετηρίας ἢ ἄλλως σὰν κέντρων ἐξαρτήσεως τῆς πυκνώσεως τοῦ τοπογραφικοῦ δικτύου, δικαιολογεῖται ἀπόλυτα ὁ χαρακτηρισμὸς τῶν ὀμφαλῶν σὰν κέντρων, μὲ τὰ ὁποῖα συσχετίζονται οἱ ἐν συνεχείᾳ διάφορες ἐσωτερικὲς τοπογραφικὲς πυκνώσεις. Ἡ ἄνω διαδικασία ἐφαρμόζεται καὶ σήμερα ἀκόμα στὴν τοπογραφία, τὰ δὲ σημεῖα, ἢ κέντρα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα γίνεται ἡ συσχέτισις τῆς πυκνώσεως τῶν τοπογραφικῶν δικτύων, λέγονται διεθνῶς *Repers*, φέρουν χαρακτηριστικὴ ἀρίθμησι καὶ ἐξασφαλίζουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους στοιχεῖα τόσον ὀριζοντιογραφικὰ ὅσον καὶ ὑψομετρικὰ. Κάπως λοιπὸν ἀνάλογα εἶναι τὰ εὐρεθέντα πέτρινα ὀμφαλικά ὀρόσημα.

Σὰν ἐπιβεβαιῶσι τῆς ἀληθείας ὅτι πράγματι οἱ ὀμφαλοὶ τῆς Γῆς ἦσαν συγχρόνως καὶ κέντρα καὶ ἀφετηρία συμπληρωματικῶν ἢ εἰδικῶν τοπογραφικῶν μετρήσεων ἔρχεται ἡ μαρτυρία τοῦ Ἀριστοτέλη⁶, ὅτι τὸ Μαντεῖον τῶν Δελφῶν ἦτο ἀπὸ τὴν πολιτεία ἐξουσιοδοτημένο νὰ ὀρίζη τὴν θέσιν τῶν νέων πόλεων ἢ ναῶν κ.λπ., πρᾶγμα ποὺ αὐτὸ ἐπετύγχανε χρησιμοποιώντας τὴν θέσιν του, τὸ ὑπάρχον ὀρόσημό της, τὸν πέτρινο ὀμφαλὸν, σὰν κέντρο καὶ ἀφετηρία μετρήσεως τῶν ἀποστάσεων τῶν νέων πόλεων.

Γι' αὐτοὺς λοιπὸν τοὺς λόγους ὑπάρχουν σήμερα σκόρπιες στὴ Γῆ διάφορες θέσεις, ποὺ χαρακτηρίζονται σὰν κέντρα τῆς Γῆς, κατάλοιπα προφανῶς τῆς ἀρχαιότητος, ὅπως π.χ. εἶναι μιὰ περιοχὴ τῆς Πελοποννήσου, ἡ καλουμένη Φλιοῦς, ποὺ χαρακτηρίζεται ὡς Κέντρο τῆς Γῆς, ὅπως ἐπίσης ἡ θέσις τῆς μεγάλης Πυραμίδος τοῦ Χέοπος στὴν Αἴγυπτο, ποὺ καὶ αὕτη θεωρεῖται ὡς Κέντρο τῆς Γῆς. Ἐπίσης ὀμφαλὸς καὶ κέντρον τῆς Γῆς ἔθεωρεῖτο στὴν ἀρχαιότητα καὶ τὸ μαντεῖον τοῦ Ἀπόλλωνος στὴν Κλάρο τῆς Μ. Ἀσίας, ὅπου μάλιστα ἀνευρέθη στὴν κρύπτη αὐτοῦ καὶ ἓνας πέτρινος ὀμφαλὸς ὕψους 0,65 μ. Ἡ πόλις τῆς Ἰταλίας Μιλᾶνον θεωρεῖται, ὅπως καὶ ἡ λέξις τοῦ ὀνόματός της φανερῶνει, σὰν τὸ μέσον τῆς Γῆς («*Medium Lanum*»). Λέγεται, ὅτι τέτοιοι ὀμφαλοὶ καὶ μάλιστα μὲ διάφορα ἀνάγλυφα σχήματα στὴν παράπλευρον ἐπιφάνειάν των ἔχουν βρεθῇ καὶ ἀλλαχοῦ ὅπως στὶς περιοχὲς τῶν Μάγια. Ἀσφαλῶς τέτοιες πληροφορίες θὰ ὑπάρχουν πολλὲς σὲ διάφορα μέ-

Ὁ ὀμφαλὸς τοῦ Μαντείου τῶν Δελφῶν.

ρη τοῦ κόσμου, μὰ δὲ ἀναζήτησις σὲ παγκόσμια κλίμακα δὲν θὰ ἀπέβαινεν ἐπὶ ματαίῳ, ἀπεναντίας θὰ ἐπιβεβαίωνε τὴν ὑπαρξὶ ἀρχαίου Πολυγωνομετρικοῦ (τοπογραφικοῦ) Παγκόσμιου Δικτύου, τοῦ ὁποίου μάλιστα τὰ μήκη τῶν ἀποστάσεων τῶν κορυφῶν (ὀμφαλῶν) θὰ ἐπαλήθευαν τὴν ὑπαρξὶν ὡς σταθερᾶς παραμέτρου τῶν μετρήσεων, τὴν χρυσὴν ἀναλογίαν, τὸν χρυσοῦν ἀριθμὸν $\Phi = (\sqrt{5} + 1)/2$, ὅπως ἀκριβῶς παρουσιάζεται τόσο στὸ ὑπ' ἐμοῦ ἀνακαλυφθὲν Οὐράνιον Πολυγωνομετρικὸν Δίκτυον (Οὐράνιος Κάνναβος), τὸ ὁποῖον προβάλλεται ἐπὶ τῆς γήινης σφαίρας, ὅσον καὶ στὸ ὑπὸ τοῦ Θ. Μανιᾶ ἀνακαλυφθὲν γήινον τριγωνομετρικὸν τοιοῦτον, τὸ ὁποῖον πυκνώνει τὸ ἄνω πολυγωνομετρικὸν δίκτυον. Μὲ τὴν πάροδον ὁμως τῶν αἰώνων καὶ τὶς ἐπισυμβᾶσες μεγάλες γήινες μορφολογικὲς ἀνακατατάξεις κατεστράφησαν τὰ ἀνωτέρω τοπογραφικὰ δίκτυα καὶ ἔτσι οἱ διάφορες διασωθεῖσες λίθινες σημάνσεις τῶν κορυφῶν τῶν δικτύων ἔχασαν τὴν βασικὴν τους σημασίαν καὶ σκοπιμότητα, καὶ μετετράπησαν λόγῳ ἀγνοίας πλέον σὲ μυστηριώδη «ιερά» ἀντικείμενα, δι' ὃ ἀπὸ πολλοὺς λαοὺς ἐλατρεῦντο. Ἀπὸ τὴν ἄνω καταστροφὴν καὶ ἐξαφάνισιν διεσώθη μόνον ἀορίστως ἢ ὀνομασίαν τῶν λιθίνων σημάνσεων ὡς ὀμφαλῶν καὶ ὡς κέντρων τῆς Γῆς. Ὅμως εἰδικὰ οἱ μύσται ἱερεῖς τοῦ Μαντείου τῶν Δελφῶν ἀποδεικνύεται ὅτι ἐγνώριζαν τὴν ὑπαρξὶν τοῦ ἀρχαίου Πολυγωνομετρικοῦ Δικτύου καὶ συνέχιζαν τὴν χρῆσιν τοῦ διασωθέντος ἰδικοῦ τῶν ὀμφαλῶν χρησιμοποιώντας αὐτὸν σὰν κέντρον συσχετίσεως νέων τοπογραφικῶν σημάνσεων, νέων πόλεων ἢ νέων ἱερῶν...

Τέλος, τὸ ὅτι ὁ λίθινος ὀμφαλὸς τοῦ Μαντείου τῶν Δελφῶν ἦτο πράγματι, ὡς προαναφέρθηκε, ἓνα ὑψομετρικὸ ὀρόσημον κάποιου τοπογραφικοῦ δικτύου, ἦτο δηλαδὴ ἓνα πραγματικὸ, μὲ τὴν σημερινὴ διεθνὴ ὀνομασίαν, *Reper*, καὶ τὸ ὅτι τὸ Μαντεῖο τῶν Δελφῶν ἦτο ὁ ὀμφαλὸς τῆς Γῆς ἀποδεικνύονται ἀδιαφιλονίκητα καὶ ἀπὸ τὶς κατωτέρω δύο σπουδαιότατες ἀνακαλύψεις-ἀποκαλύψεις, οἱ ὁποῖες τὸ πρῶτον παρουσιάζονται σήμερον στὸν «Δαυλὸν» καὶ τίθενται σὲ δημοσίαν κρίσιν καὶ ἔλεγχον.

Οὐδεὶς μέχρι σήμερα, ἀπ' ὅ,τι γνωρίζω, ἐρευνήσε τὸ τί ἀκριβῶς παριστάνει ἡ λέξις «ΓΑΣ», πού ἀναγράφεται στὴν ἐπιφάνεια τοῦ λίθινου ὀμφαλοῦ τοῦ Μαντείου τῶν Δελφῶν. Ἡ ἀτομικὴ μου ἐρευνα ἀπέδειξε, ὅτι ἡ ἀνωτέρω λέξις παριστάνει τὸ ὑψόμετρον τῆς θέσεως, ὅπου ἦτο οὗτος τοποθετημένος μέσα στὴν ἐπιφανειακὴ ἔκταση τοῦ Μαντείου. Συγκεκριμένα ἡ λέξις «ΓΑΣ» εἶναι ἓνας ἀριθμὸς μὲ ἀριθμητικὴ τιμὴ 204 μονάδων, ἐκφράζει δὲ τὸ ὑψόμετρον τῆς θέσεως ὅπου ἦτο τοποθετημένος μέσα στὴν περιοχὴ τοῦ Μαντείου τῶν Δελφῶν, ἐκπεφρασμένο σὲ ἀρχαῖες ἑλληνικὲς μονάδες ὕψους καὶ μήκους, πού ἐκαλοῦντο «ἄκαινα»⁷. Κάθε μιὰ «ἄκαινα» ἀντιστοιχοῦσε σὲ 10 ἀρχαίους ἑλληνικοὺς πόδας τῶν 0,300 τοῦ μέτρου περίπου ἢ τοὺς ἱεροὺς τοιοῦτους τῶν 0,309 περίπου τοῦ μέτρου καὶ συνεπῶς τὸ ἀντίστοιχον ὑψόμετρον τῶν 204 ἄκαινῶν σὲ σημερινὰ γαλλικὰ μέτρα μήκους θὰ εἶναι $204 \times 3,00 = 612$ μέτρα ἢ $204 \times 3,09 = 630,30$ μ. Παράλληλα διαπιστώθηκε, ὅτι ἡ περιοχὴ πού κατελάμβανε τὸ Μαντεῖον τῶν Δελφῶν ἔχει ὑψόμετρον εἰς μὲν τὸ ὑψηλότερον σημεῖον αὐτῆς 700 μέτρα, εἰς δὲ τὸ χαμηλότερον τοιοῦτον 500 μέτρα (ἢ ἐπιφάνειά της εἶναι πολὺ ἐπικλινής), κατὰ μέσον δηλαδὴ ὅρον τὸ ὑψόμετρον τῆς περιοχῆς εἶναι περίπου 600 μέτρα.

Συνεπῶς ὁ πέτρινος ὀμφαλὸς τοῦ Μαντείου τῶν Δελφῶν εὐρίσκετο τοποθετημένος ἀρχικὰ κάπου στὸν περίβολο τοῦ κτιρίου τοῦ ναοῦ σὲ ὑψόμετρο 612 μέτρων ἢ ἄλλως 204 ἄκαινῶν, καὶ σὲ κάποια ἀγνωστὴ ἐποχὴ μεταφέρθηκε μέσα στὸ Μαντεῖο σὰν ἱερὸ κειμήλιο καὶ παρίστανε στὴν ἀρχικὴ του θέσιν ἓνα τριγωνομετρικὸν ἢ πολυγωνομετρικὸν ὑψομετρικὸν σημεῖον, ἓνα πραγματικὸ *Reper*, κάποιου ἀγνώστου τοπογραφικοῦ δικτύου, τὸ ὁποῖον συνέχιζαν οἱ ἱερεῖς τοῦ Μαντείου νὰ χρησιμοποιοῦν σὰν κέντρο καὶ ἀρχὴ μετρήσεως (ὑπολογισμοῦ) τῶν ἀποστάσεων καὶ θέσεων τῶν νέων πόλεων ἢ νῶν.

Ἡ δευτέρα σπουδαία ἐπίσης ἀπόδειξις τῆς ἐπιβεβαιώσεως, ὅτι τὸ Μαντεῖον τῶν Δελφῶν ἐχαρακτηρίζετο Ὀμφαλὸς τῆς Γῆς, εἶναι ἡ περιέργη καὶ ἀληθὴς ταύτισις τῆς ὀνο-

Ἡ κρύπτη τοῦ μαντείου τῆς Κλάρου. Ἡ πρώτη αἴθουσα καὶ ὁ ὀμφαλός.

Ὁ «Ὀμφαλὸς τῶν Κελτῶν»: Ὁ λίθος Tyroa στὸ Κόθβεντρυ Γκαλοναίη (Αγγλία) μὲ ἀνάγλυφους μαιάνδρους καὶ διπλὲς σπεῖρες.
(Βλέπετε «Δαυλόν», τεύχος 83, Νοέμβριος 1988)

μασίας τοῦ Μαντείου μέ τόν χαρακτηρισμό του ὡς Ὀμφαλοῦ τῆς Γῆς. Δηλαδή ἡ ἔκφρασις «*ΤΟ ΔΕΛΦΩΝ ΜΑΝΤΕΙΟΝ*» σχηματίζει μαθηματικήν ἐγγράμματον ἰσότητα μέ τήν χαρακτηριστικήν ἔκφρασιν, πού ὑποδηλώνει τήν ιδιότητά του, «*Ο ΟΜΦΑΛΟΕΙΣ* [ἐννοεῖται: ΤΟΠΟΣ] *ΤΗΣ ΓΗΣ ΕΣΤ' ΕΝΘΑ*». Διότι, ὅπως προκύπτει ἀπό τήν θεωρία τῶν φυσικῶν λεξαριθμῶν, εἶναι:

Ο = 70

ΟΜΦΑΛΟΕΙΣ = 926

ΤΗΣ = 508

ΓΗΣ = 211

ΕΣΤ' = 505

ΕΝΘΑ = 55

Συνάθροισις = 2285

Ἀλλά τόν αὐτόν σύνθετον φυσικόν λεξαριθμόν εὐρίσκομεν καί ἀπό τήν συνάθροισιν τοῦ ἑτέρου σκέλους τῆς μαθηματικῆς ἰσότητος ἥτοι:

ΤΟ = 370

ΔΕΛΦΩΝ = 1389

ΜΑΝΤΕΙΟΝ = 526

Συνάθροισις = 2285

Ἐπὶ τῇ βάσει δέ τοῦ παγίου μαθηματικοῦ κανόνος «Τὰ τρίτα τινὶ ἴσα καὶ ἀλλήλοις ἴσα», ἀφοῦ στὶς ἄνω δύο μαθηματικὲς ἰσότητες τὰ δευτέρα μέλη τους εἶναι ἴσα, ἔπεται ὅτι καὶ τὰ πρῶτα μέλη αὐτῶν θὰ εἶναι μεταξὺ τους ἴσα ἥτοι θὰ εἶναι: «*Ο ΟΜΦΑΛΟΕΙΣ* [ΤΟΠΟΣ] *ΤΗΣ ΓΗΣ ΕΣΤ' ΕΝΘΑ* (=) *ΤΟ ΔΕΛΦΩΝ ΜΑΝΤΕΙΟΝ*».

ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

- (1) Ἡ ἀρχαία Ἑλληνικὴ παράδοσις διέσωσε ἓναν συμβολικώτατο μῦθο, τοῦ ὁποίου δυστυχῶς καθυστέρει ἀκόμα ὁ ἀποσυμβολισμός. Ὁ μῦθος αὐτός ἀναφέρεται σὲ πολλὰ σχετικὰ βιβλία γιὰ τὸ Μαντεῖο τῶν Δελφῶν (Χρ. Μαυρουδῆ, «*Δελφικὰ Μυστήρια*», σελ. 61), εἶναι δὲ ὁ ἑξῆς: «*Ὁ Ζεὺς ἐπιθυμῶν νὰ εὔρῃ τὸ κέντρον τῆς Γῆς, ἀφῆκε νὰ πετάξουν κατὰ τὴν αὐτὴν στιγμήν δύο ἀετοὺς (τὸν ἓνα ἐκ τοῦ ἀνατολικοῦ ἄκρου τοῦ κόσμου, τὸν ἕτερον ἐκ τοῦ δυτικοῦ). Οἱ ἀετοὶ αὐτοὶ συνήντησαν ἐν Δελφοῖς. Ἐνεκα τῆς παραδόσεως αὐτῆς παρὰ τὸν ὀμφαλὸν τῶν Δελφῶν εἶχον τοποθετηθῇ δύο χρυσοὶ ἀετοί, τοὺς ὁποίους ἤρπασεν ὁ Φιλόμηλος κατὰ τὸν ἱερὸν πόλεμον*».
- (2) Σχετικῶς μέ τις ὑπάρχουσες ἐρμηνεῖς ἢ ὑποθέσεις γιὰ τὴν αἰτιολόγησιν τοῦ χαρακτηρισμοῦ τοῦ Μαντείου τῶν Δελφῶν ὡς ὀμφαλοῦ καὶ κέντρου τῆς Γῆς ἀναφέρονται καὶ οἱ κάτωθι ἐρμηνεῖς: Στὸ βιβλίον τοῦ Χρ. Μαυρουδῆ «*Δελφικὰ Μυστήρια*» στὴ σελίδα 62 ἀναφέρεται ἡ ἐκδοχὴ πού διετύπωσε ὁ Ἀπολλόδορος, ὅτι δηλαδή «*ἐλέχθη δὴ ὀμφαλὸς οὐχ ὡς μεσαίτατος ὢν ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἀναδιδομένης "ὀμφῆς", ἥτις ἐστὶν θεία φωνή*». Δὲν νομίζω ὁμῶς, ὅτι εὐσταθεῖ ἡ ἄνω ἐκδοχὴ τοῦ Ἀπολλοδώρου γιὰ τὸν ἀπλούστατο λόγο, ὅτι ἡ ἰδία λέξις χρησιμοιοεῖται καὶ στὰ ἔμβρυα, δίχως νὰ ἀναδίδεται καμμία θεία ὀμφή. Ἄλλοι δὲ συγγραφεῖς στὴν προσπάθειά τους νὰ ἐρμηνεύσουν τὸν συμβολικὸ μῦθο συναντήσεως τῶν 2 ἀετῶν ὑποθέτουν δίχως ἐπαρκῆ τεκμηρίωση καὶ ἀόριστα ὅτι πρόκειται γιὰ τὴν συνάντησιν δύο μαγνητικῶν ρευμάτων τῆς γῆς, διὸ καὶ θεωρεῖται τὸ μαντεῖο ὡς κέντρο τῆς Γῆς.
- (3) Παναγ. Ζέρβα, «*Δελφοὶ καὶ τὸ Μαντεῖον*» στὴ σελίδα 124 (ἐκδόσις Ἑπτάλοφος).
- (4) Θ. Μανιᾶ, «*Τὰ ἄγνωστα μεγαλουργήματα τῶν Ἀρχαίων Ἑλλήνων*» (ἐκδόσις «Πύρινος Κόσμος»).
- (5) Ἰππ. Δάκογλου, «*Ὁ Μυστικὸς κώδικας τοῦ Πυθαγόρα*» κ.λπ., τόμος δευτέρος, σελίδες 112 ἕως 119.
- (6) Ἐνθ' ἄνωτέρω.
- (7) Περιοδικὸν «*Δαυλός*», τεῦχος 120/1991, σελὶς 6899 («*Πίναξ ἀρχαίων ἐλληνικῶν μονάδων μετρήσεως μηχανῶν*»).

Σ. ΜΑΡΝΕΛΗ-ΚΑΤΣΑΝΟΥ

Πίνδος

Βαρὺ τὸ πλήγμα στρέφονταν κατὰ τῶν οἰκιῶν
 τοῦ χώρου μὰ κι ὅλων τῶν λαῶν.
 Κι ἡ ἔριδα γερὰ τὸ στήριξε, τὸ μένος
 σπρώχνοντας μὰ καὶ τὴ συμφορὰ σ' ὅλο τὸν Κόσμο.
 Ἀλλὰ... χτύπησε πρώτα στῆς Δύναμης τὴ μήτρα.
 Κι αὐτὴ — πηγὴ μεγάλη τῆς ζωῆς —
 τοῦ τέρατος τὴ στήριξη τὴν πάταξε
 ἀκτινωτὰ-ἀνθρωπιστικά, σ' ὅλο τὸ Σύμπαν
 φέροντας οἰωνὸ μεγάλο-θεῖο-Ἑλλοπικό, πῶς:
 Πίνδος σημαίνει σίδηρος, αἰώνιος τιμωρός,
 γιὰ μᾶς καὶ γιὰ τοὺς ἄλλους.

ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Πέντε γράμματα καὶ μιὰ σιωπὴ

Ἀγάπη καὶ μιὰ θλίψη
 γιὰ τίς ὥρες καὶ τὰ χρόνια ποὺ χάθηκαν μαζί της.
 Μῖσος καὶ μιὰ γαλήνη,
 μιὰ εὐδαιμονία στὸ μυαλὸ ἀπ' τὴν ἱκανοποίησή του.

Ξεμείναμε ὄρθοι στὸν ἄνεμο,
 νὰ παρακολουθοῦμε τίς σιωπηλὲς φιγοῦρες
 ποὺ ἀναδεύονται κι ἀπλώνονται
 καὶ προχωροῦν, γιὰ νὰ καλύψουν ὁλόκληρη τὴ Γῆ.

Μὲ τὴν Καβαφικὴ σου ἀπαισιοδοξία
 ζήτησες σὲ τοῦτο τὸ θέαμα τίς ἀπαντήσεις.
 Μὰ ὄχι, Ἕλληνες! Δὲν εἴμαστε Ρωμαῖοι.
 Γιὰ μᾶς οἱ δάρβαροι ποτὲ δὲν ἦταν λύση.

Κι αὐτὲς ἐδῶ τίς σιωπηλὲς φιγοῦρες
 μποροῦμε νὰ τίς ἐμποδίσουμε, πρὶν μᾶς σκεπάσουν,
 νὰ τίς γυρίσουμε ξανὰ στὸν κόσμο τους,
 στὸ Ἑρεβος ὅπου ἀνήκουν.

Ἐσὺ μονάχα σφίξε τὸ χέρι μου
 κι ἔλα μαζί μου.
 Μοιράσου τὴν ἀγάπη καὶ τὸ μῖσος μου
 κι ἔλα νὰ πολεμήσουμε τὴ σκοτεινὴ σιωπὴ.

‘Ο πρώτος Εὐρωπαῖος

‘Ο ναύαρχος Εὐρυβιάδης, πὺν ἡγήθηκε τῶν Ἑλληνικῶν ναυτικῶν δυνάμεων στὶς ναυμαχίες τοῦ Ἀρτεμισίου καὶ τῆς Σαλαμῖνος, ἔχει ἀδικοιολόγητα δυσφημισθῇ ἀπὸ τοὺς ἱστορικοὺς ὡς ἄνθρωπος περιωρισμένων ἱκανοτήτων. Αὐτὸ δὲν ἀληθεύει. Ὅσοι ἐμελέτησαν τὰ γεγονότα, διεπίστωσαν ὅτι ὁ Εὐρυβιάδης ὑπῆρξε ἐξαιρετικὴ φυσιογνωμία, καὶ στὸ μέλλον θὰ δημοσιεύσουμε ἓνα κείμενο, πὺν θὰ ἀποδεικνύη τὴν θέσιν μας αὐτή.

‘Ο Πλούταρχος («Θεμιστοκλῆς» 11) ἀναφέρει τὸ γνωστὸ ἐπεισόδιο ἀνάμεσα στὸν Εὐρυβιάδην καὶ τὸν Θεμιστοκλῆ, πὺν κατέληξε μὲ τὴν φράσι τοῦ Θεμιστοκλέους «πάταξον μὲν, ἄκουσον δέ». Ὅμως ἡ ἱστορικὴ ἀλήθεια εἶναι ἄλλη. Τὸ ἐπεισόδιο δὲν συνέβη μεταξὺ Θεμιστοκλέους καὶ Εὐρυβιάδου, ἀλλὰ μεταξὺ τοῦ Κορινθίου ναυάρχου Ἀδεμάντου καὶ τοῦ Θεμιστοκλέους. ‘Ο Εὐρυβιάδης μάλιστα τάχθηκε ὑπὲρ τῆς γνώμης τοῦ Θεμιστοκλέους μὲ προσωπικὴ του εὐθύνη καὶ δίχως ψηφοφορία, ὅπως ἀκριδῶς ἀναφέρει ὁ Ἡρόδοτος στὴν «Ἱστορία» του (Η, 59–60). Πρέπει νὰ συμφωνήσουμε μὲ τὸν Ἡρόδοτο καὶ ὅχι μὲ τὸν Πλούταρχο, ὁ ὁποῖος δίδει τὴν πληροφορία ὅχι ὡς δεδαία, ἀλλὰ ὡς φήμη: «λεχθῆναι φασί», δηλαδὴ λέγεται ὅτι... Ἐξ ἄλλου ἀπὸ πλῆθος γεγονότων συνάγεται, ὅτι ὁ Εὐρυβιάδης συνειργάζετο μὲ τὸν Θεμιστοκλῆ, τὸν ὁποῖον ἐτίμα.

Μετὰ τὴν νίκη τῶν Ἑλλήνων στὴ Σαλαμίνα ὁ Ξέρξης ἔφυγε ὀλοταχῶς γιὰ τὴν Ἀσία. Τότε οἱ Ἕλληνες στρατηγοὶ ἐσκέφθησαν νὰ σπεύσῃ ὁ στόλος τοὺς στὸν Ἑλλήσποντο καὶ νὰ καταστρέψῃ τὶς γέφυρες, ὥστε νὰ ἀποκόψῃ τοὺς βαρβάρους στὴν Ἑλλάδα. Τὴν ἀποψὶ αὐτὴ ὑπεστήριξε ὁ Θεμιστοκλῆς. Ἀντιθέτως ὁ Εὐρυβιάδης μὲ σειρὰν ἐπιχειρημάτων ἐξήγησε, γιὰτὶ δὲν πρέπει νὰ ἐμποδίζουν τὴν ὑποχώρησι τῶν Περσῶν, ἀλλὰ νὰ τοὺς διευκολύνουν νὰ φύγουν, διότι ἡ ἀπελπισία εἶναι κακὸς σύμβουλος. Δὲν ἦταν σκόπιμο νὰ ἐξαναγκάσουν τοὺς βαρβάρους νὰ πολεμήσουν στὴν Ἑλλάδα, ἀφοῦ ὁ στρατός των ἦταν πολυάριθμος καὶ ἀκόμη ἀήττητος. Κατὰ τὸν Εὐρυβιάδην μᾶς συνέφερε νὰ μετεφέραμε τὸν πόλεμο στὴν Ἀσία. Τελικῶς ὁ Θεμιστοκλῆς συνεφώνησε καὶ ἐπρότεινε νὰ ὑπερψηφισθῇ ἡ γνώμη τοῦ Εὐρυβιάδου.

Τὸ σπουδαῖο στὴν συζήτησι αὐτὴ, πὺν παρατίθεται στὴν «Ἱστορία» (Η, 108–109) τοῦ Ἡροδότου, εἶναι ὅτι ὁ Εὐρυβιάδης δὲν ὀμιλεῖ ὡς Σπαρτιάτης ἢ ὡς Ἕλλην ἀλλὰ ὡς Εὐρωπαῖος. Ἀνησυχεῖ γιὰ τὴν ΕΥΡΩΠΗ ἐκ τῆς παρουσίας τῶν βαρβάρων στὴν Ἑλλάδα. Ἀναλύει, γιὰτὶ δὲν πρέπει οἱ Πέρσαι νὰ μείνουν στὴν Εὐρώπη («ὁ Πέρσης μένειν ἐν τῇ Εὐρώπῃ») κ.τ.λ. καὶ ἐπανειλημμένως μνημονεύει τὴν Εὐρώπη, πρᾶγμα πὺν περιττὰνως ἀποδεικνύει τὴν Εὐρωπαϊκὴν πολιτικὴν σκέψιν του.

Τοὺς ἐγκαταλείπουν

Θὰ τονίσουμε πάλι, γιὰτὶ εἶναι ἀναγκαῖο, ὅτι ὁ Γκληγκόρφ ἐπισήμως ἔχει ἀναγνωρίσει τὴν ὑπαρξὶ 100.000 Ἑλλήνων στὰ Σκόπια. Ὅμως αὐτοὺς τοὺς 100.000 Ἕλληνες, πὺν πραγματικῶς εἶναι τουλάχιστον 250.000, τὸ νεοελληνικὸ κράτος τοὺς ἔχει τελείως ἐγκαταλείψει. Συγκεκριμένως σὲ συνέντευξιν του ὁ Γκληγκόρφ ἐδήλωσε: «Οἱ Ἕλληνες δηλώνουν ὅτι ζοῦν ἐδῶ

250.000, ἀπὸ τὶς στατιστικὲς ὅμως εἶναι μόνον 100.000» («Τὰ Νέα» 16-6-93).

Τὸ ἐρώτημα παραμένει ἀμείλικτο: Τί κάνει τὸ κράτος μας γιὰ τοὺς — ἔστω— 100.000 ὁμοεθνεῖς μας, ποὺ ζοῦν στὰ Σκόπια; Ἡ ἀπάντησι δυστυχῶς εἶναι: τίποτε. Ὅποτε ἐρχεται φυσιολογικὰ τὸ δεύτερο ἐρώτημα: Γιατί; Μοιραίως ἢ κρατικὴ συμπεριφορὰ ὀφείλεται ἢ σὲ δειλία ἢ σὲ προδοσία. Ὡστόσο μὲ ποιό δικαίωμα ἢ πολιτεία ἐγκαταλείπει τοὺς ἀλύτρωτους Ἕλληνες τοῦ Βορρά; Οὔτε σχολεῖα τοὺς ἰδρύει οὔτε τὰ δικαιώματά τους ἐξασφαλίζει οὔτε τὴν ἐθνικὴ τους αὐτοδιάθεσι φροντίζει οὔτε τοὺς ἐνισχύει ὑλικά καὶ ἠθικά οὔτε τοὺς προστατεύει. Ἀπλῶς τοὺς ἐγκαταλείπει ἔτσι ὡμά, ἀδικαιολόγητα, ἀνανδρα.

Καὶ Ἕλληνες καλοῦνται...

Ὁ διάσημος καρδιοχειρουργὸς κ. Κριστιὰν Μπάρναρντ μὲ ἐπιστολὴν τοῦ πρὸς τὸ Ὑπουργεῖο Ἐξωτερικῶν τῆς Ἑλλάδος ἐζήτησε νὰ πολιτογραφηθῇ Ἕλλην, «ἀφοῦ οὕτως ἢ ἄλλως Ἕλλην αἰσθάνεται ἐκ νεότητός του». Ὅπως γράφει στὴν ἐπιστολὴν του, τὸ αἶσθημα αὐτὸ τοῦ γεννήθηκε, ἀφ' ὅτου ἔδωκε τὸν ὄρκον τοῦ Ἱπποκράτους σὰν γιατρὸς στὴ χώρα του, διατρανώθηκε δὲ κατόπιν, ὅταν μελετοῦσε τὴν ἱστορίαν τῆς Ἑλλάδος καὶ ἰδιαίτερα τῆς Ἱατρικῆς Ἐπιστήμης. Τὰ ἔργα τοῦ Ἱπποκράτους καὶ ἄλλων νεωτέρων Ἑλλήνων θεμελιωτῶν τῆς Ἱατρικῆς Ἐπιστήμης τοῦ ὅριξαν, συνεχίζει, τὸν δρόμον τῆς ἀρετῆς, ποὺ ἀκολουθεῖ.

Ὅποιος, λοιπόν, ἐν-νοεῖ, αἰσθάνεται ἀμέσως Ἕλλην. «Ἕλληνες δὲ καλοῦνται οἱ παιδεύσεως τῆς ἡμετέρας μετέχοντες», δηλαδὴ οἱ βαθιὰ αἰσθανόμενοι καὶ ἐν-νοοῦντες.

Πάντες οἱ Εὐρωπαῖοι πλὴν Ἑλλήνων

Ἀπὸ τὴν ἑναρξὴν τοῦ νέου σχολικοῦ ἔτους ἡ Ἑλληνικὴ Γλῶσσα ἐντάσσεται κανονικὰ στὰ Ἰσπανικὰ σχολεῖα ὡς δευτέρη ξένη γλῶσσα. Ἡδὴ ἡ Ἑλληνικὴ Γλῶσσα διδάσκεται στὰ σχολεῖα τῆς Γαλλίας, τῆς Ἑλβετίας, τοῦ Βελγίου...

Φαίνεται, ὅτι σὲ λίγα χρόνια ὅλοι οἱ Εὐρωπαῖοι θὰ διδάσκονται Ἑλληνικὰ πλὴν τῶν Ἑλλήνων.

Κ.Α.Σ.: «Νὰ καταχωθῇ...»

Στὴ Μύρινα Λήμνου κατὰ τὴ διάρκεια ἐκσκαφῆς οἰκοπέδου ἀνεκαλύφθησαν δύο μεγάλου μεγέθους τοῖχοι ἐνὸς μνημειώδους κτηρίου τῆς κλασσικῆς περιόδου. Ἀνερμήνευτο τὸ εὔρημα ὡς τώρα, ἔδωσε ἓνα μεγάλο ἀριθμὸ κινητῶν εὐρημάτων, ὅπως νομίσματα, εἰδώλια καὶ ἀγγεῖα μὲ παραστάσεις τῆς Δαφνηφόρου Ἀρτέμιδος. Τὸ Κεντρικὸ Ἀρχαιολογικὸ Συμβούλιον (Κ.Α.Σ.) ὥστόσο ἀπεφάσισε τὸ μπάζωμα τοῦ ἀρχαιολογικοῦ χώρου καὶ τὸ σκέπασμά του μὲ τσιμέντο («Αἰολικά Νέα», 13-7-92).

Δὲν ξέρω πῶς νὰ τὸ ἐρμηνεύσω, ἀλλὰ ὁσάκις μοῦ τυχαίνει νὰ διαβάσω τὰ ἀρχαῖα γράμματα τοῦ Κ(εντρικοῦ) Ἀ(ρχαιολογικοῦ) Σ(υμβουλίου) λανθάνω, καὶ τὰ περνᾶω ὡς κάτι παρόμοιο...

Αἴσα

ΚΑΛΛΙΜΑΧΟΣ ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ Διορθωτικά στην πινακίδα 'Ιδαλίου

Εὐχαριστῶ τὸν ἄγνωστο ἐπιστολογράφο, ποὺ ἀπέστειλε στὴ Σύνταξη τοῦ «Δαυλοῦ» τὸ στοιχεῖο ποὺ ἀκολουθεῖ κατόπιν τεχνικῆς μελέτης του (ἀκτινογραφία τῆς πινακίδος τοῦ 'Ιδαλίου στὶς δύο ὀψεις τῆς). Ἀπὸ παραβολή τῆς μὲ δευτερογενῆ φωτοτυπία ποὺ διαθέτω γιὰ τὴν μία ὀψη προέκυψε ὄντως ἀσυμφωνία χαρακτήρων καὶ βεβαίως μὴ ὀρθή ἐκ μέρους μου παρουσίαση τοῦ κειμένου, ἐφ' ὅσον ἔλειπε καὶ ἡ δευτέρη ὀψη («Δαυλός», τεῦχος 124, Ἀπρ. 1992). Συχνὰ «σκόνταψα» σὲ ἀπουσία πρωτότυπων πηγῶν (ἡ βούλησις ἰσχυρά, πλὴν τὸ βαλάντιον πενιχρόν), θεώρησα ὅμως ὅτι ἡ ἔρευνα προεῖχε, προκειμένου νὰ καταδειχθεῖ ὅτι ἡ Γραμμικὴ Α τυγχάνει ἀναγνώσιμη καὶ οὐχὶ «ἀκαταλαδίστικη».

Πρὸς ἀποκατάστασιν τῶν πραγμάτων παραθέτω ἀνάλυση τῆς ἀκτινογραφίας, ἀντιστοιχίες συλλαβῶν (κατὰ Thumb — κατὰ ὑπογράφοντα) καὶ ἀποκρυπτογραφήσεις τῶν κειμένων τῶν δύο ὀψεων. Δὲν θὰ κάνω οἰονδήποτε σχόλιο γιὰ τὰ κείμενα. Ὁ νοῶν νοεῖτω. Προσωπικὰ τὸ περιεχόμενο τῆς ἐπιγραφῆς δὲν μὲ ἐξέπληξε. Ἄν ἐκπλήξει ἄλλους, θὰ ἀκολουθήσει ἡ παράθεση τοῦ Δίσκου τῆς Φαιστοῦ — ἐνωρίτερα ἀπ' ὅ,τι εἶχα προγραμματίσει. Κάνω ἔκκληση πρὸς κάθε Ἕλληνα, νὰ περισώσει ὅπως μπορεῖ τόσο τὴν πινακίδα τοῦ 'Ιδαλίου ὅσο καὶ τὸν Δίσκο τῆς Φαιστοῦ. Δὲν χρειάζεται νὰ ἐξηγήσω τὸ γιατί. Ὁ ἐπιστολογράφος (ἂν καὶ ἄγνωστον, τὸν εὐχαριστῶ θερμὰ) καὶ ἡ Σύνταξη τοῦ «Δαυλοῦ» ἄς μοῦ συγχωρήσουν τὴν ἀναπόφευκτη — λόγω ὑποχρεώσεων — καθυστέρηση.

ΟΙ 11 ΤΟΜΟΙ ΤΟΥ «ΔΑΥΛΟΥ»

Ὁ 11ος τόμος τοῦ «Δαυλοῦ» (τεῦχη 121-132, Ἰανουάριος - Δεκέμβριος 1992) διβλιοθετημένος καλλιτεχνικὰ (μανρόδετος μὲ χρυσοτυπία) διατίθεται μόνον στὰ Γραφεῖα τοῦ Περιοδικοῦ. Περιέχει:

- Τὴ συνέχεια τῶν ριζοσπαστικῶν, σὲ παγκόσμιο ἐπίπεδο, ἐρευνῶν γιὰ τὴ γένεση τῆς γλώσσας καὶ τῆς γραφῆς κατὰ τὴν αὐγὴ τοῦ Πολιτισμοῦ.
- Τὴν σὲ παγκόσμια κλίμακα καὶ ἀποκλειστικότητα ἔρευνα ἀποκρυπτογραφήσεως τῶν Γραμμικῶν Γραφῶν καὶ τῶν εὐρωπαϊκῶν παραλλαγῶν τους.
- Τὴ σύγκριση τῆς Ἑλληνικῆς μὲ τις ἄλλες εὐρωπαϊκὲς γλώσσες καὶ τις ἀποδείξεις γιὰ τὴν τεράστια γονιμοποιὸ ἐπίδραση ποὺ ἄσκησε πάνω σ' αὐτές.
- Τὰ ἀνακαλυπτόμενα στοιχεῖα γιὰ τὴν ἐξάπλωση τῶν Ἑλλήνων σ' ὅλη τὴν Ὑδρόγειο κατὰ τὴν προϊστορικὴ περίοδο.
- Πληθώρα σχολίων, ἀναλύσεων, μελετῶν καὶ πληροφοριῶν γιὰ τὴν πνευματικὴ καὶ πολιτικὴ κατάσταση τοῦ καιροῦ μας καὶ τὴν κοσμοϊστορικὴ καμπὴ ποὺ διανύει ἡ ἀνθρωπότητα. Στὸν τομέα αὐτὸν ἡ ἀνατομία τῆς ἐποχῆς μας καὶ οἱ προβλέψεις ποὺ ἐπεχείρησε κατὰ τὰ τελευταῖα 11 χρόνια ὁ «Δ» ἐπαληθεύθηκαν πλήρως.

— Μὴν γεμίζετε τις διβλιοθηκὲς σας μὲ ἄχρηστο τυπωμένο χαρτί. Βάλτε στὰ ράφια τους τοὺς 11 ἐτήσιους τόμους τοῦ «Δαυλοῦ» ἐξασφαλίζοντας ἓνα κρίσιμο βοήθημα, γιὰ νὰ ἐρμηνεύετε, σεῖς καὶ οἱ ἀπόγονοί σας, καίρια καὶ χωρὶς ψευδαισθήσεις καὶ αὐταπάτες τὰ συμβάντα — παρελθόντα, παρόντα ἀλλὰ καὶ μέλλοντα.

ΤΙΜΗ ΤΟΜΟΥ (σελίδες 720-860): ΔΡΧ. 10.000

- Οἱ ἐτήσιοι τόμοι τοῦ «Δ» ἀποστέλλονται καὶ ταχυδρομικῶς κατόπιν τηλεφωνήματος στὰ τηλ.: 3223957 ἢ 9841655.

Οἱ χαρακτῆρες τῆς Κυπρομινωϊκῆς κατὰ Thumb

a	* * *	na	⌒	va	) (*
e	* : * * *	ne	ι ς ι ς	ve	I
i	X X	ni	ϒ	vi	) (
o	≡ X ⊥	no	) (	vo	↑ ϒ
u	Υ Λ	nu	) :	vu	ουδέν
ja	0	pa	≠	xa	) (
je	z	pe	ς	xe	€
ji	ουδέν	pi	ϒ μ	xi	ουδέν
jo	w	po	ς ς ς	xo	ουδέν
ju	ουδέν	pu	u	xu	ουδέν
ka	↑ T	za	∇ ∇ Z	za	) (
ke	X Y X	ze	Δ ∇ ∇	ze	ουδέν
ki	⌒	zi	ϒ ϒ Y	zi	ουδέν
ko	∧ ∧ ∨	zo	∨ ∨	zo	§
ku	*) (	zu	) (	zu	ουδέν
la	∇	sa	V Y		
le	8 8 ∞	se	μ μ Y		
li	≤	si	⌒ ∞		
lo	+	so	≡ ⊥		
lu	∇	su	) *		
ma	) (X	ta	⊥ ⊥		
me	X ϒ	te	⊥ ⊥		
mi	T ∞	ti	↑		
mo	⊙ ⊙ ⊙	to	F F F		
mu	×	tu	∞ ∞		

Οἱ χαρακτηριστικὲς Κυπρομινωϊκῆς καὶ Γραμμικῆς Β (κατὰ Ventris)

Ἐκφώνηση	Γραμμικὴ Β	Κυπρομινωϊκὴ	Ἐκφώνηση	Γραμμικὴ Β	Κυπρομινωϊκὴ
a	𐀀	✕ ✕ 𐀀 𐀁	za	𐀀	𐀀 𐀁 𐀂
e	𐀁	✕ 𐀂	ze	𐀁	𐀀 𐀂
i	𐀂	✕ ✕	zi	𐀂	𐀀 𐀃
o	𐀃	✕ 𐀄	zo	𐀃	𐀀 𐀄, 𐀅
u	𐀄	𐀅 𐀆 𐀇	zu	𐀄	𐀀 𐀈
da	𐀅	𐀆	sa	𐀅	𐀆
de	𐀆	✕ 𐀇	se	𐀆	𐀇
di	𐀇		si	𐀇	𐀈, 𐀉
do	𐀈		so	𐀈	𐀉, 𐀊
du	𐀉		su	𐀉	𐀊, 𐀋
ja	𐀊	𐀋	ta	𐀊	𐀋
je	𐀋	✕ 𐀌	te	𐀋	𐀌
ji		𐀍	ti	𐀌	𐀍
jo	𐀌	𐀎 𐀏	to	𐀍	𐀎, 𐀏
ju	𐀍	𐀐	tu	𐀎	𐀐
ka	𐀎	𐀑	wa	𐀎	✕
ke	𐀏	𐀒 𐀓	we	𐀏	𐀑
ki	𐀐	𐀔	wi	𐀐	✕
ko	𐀑	𐀕 𐀖	wo	𐀑	𐀕 𐀖
ku	𐀒	✕	wu		
ma	𐀓	✕	za	𐀑	
me	𐀔	✕	ze	𐀒	𐀑
mi	𐀕	𐀗	zi		𐀑
mo	𐀖	𐀘	zo	𐀑	𐀑
mu	𐀗	✕	la		𐀑
na	𐀘	𐀙 𐀚 𐀛	le		𐀑
ne	𐀙	𐀜, 𐀝	li		𐀑
ni	𐀚	𐀞	lo		𐀑
no	𐀛	𐀟 𐀠	lu		𐀑
nu	𐀜	𐀡 𐀢	xa		𐀑
pa	𐀝	𐀣	xe		𐀑
pe	𐀞	𐀤 𐀥	xi		𐀑
pi	𐀟	𐀦	xo		
po	𐀠	𐀧 𐀨 𐀩	xu		
pu	𐀡	𐀪 𐀫 𐀬	ga		𐀑
qa	𐀢		m'		𐀑
qe	𐀣		z'		𐀑
qi	𐀤		p'		𐀑
qo	𐀥		sei		𐀑
qu	𐀦		ph, th		𐀑
			k'		𐀑
			kai		𐀑
			deo	𐀑	𐀑

**Ὁμοιότητες και διαφορές μεταξύ ΜεσοΚυπρομινωϊκής
και ὙστεροΚυπρομινωϊκής Γραμμικής Γραφής**

Ἐκφώνηση	Μεσο- Κυπρο- Μινωϊκή	Ὑστερο- Κυπρο- Μινωϊκή	Ἐκφώνηση	Μεσο- Κυπρο- Μινωϊκή	Ὑστερο- Κυπρο- Μινωϊκή
a	* *	𐀀, 𐀁, 𐀂	za	𐀃	𐀄, 𐀅
e	* *	𐀆, 𐀇, 𐀈, 𐀉, 𐀊	ze	𐀋	𐀌
i	x	𐀍	zi	𐀎	
u	𐀏	𐀐, 𐀑	zo	𐀒	+
da	𐀓	𐀔	zu	𐀕	
de			sa	𐀖	𐀗
di		𐀘, 𐀙, 𐀚, ↑	se	𐀛	𐀜
do			si	𐀝	𐀞
du			so	𐀟	𐀠
ja	𐀡	𐀢	su	𐀣*	𐀤
je			ta	𐀥	𐀦
ji			te	𐀧	
ju	𐀨	𐀩	ti	𐀪	
ka	𐀫	𐀬, 𐀭, 𐀮	to	𐀯	
ke	𐀰	𐀱, 𐀲	tu	𐀳	
ki	𐀴	𐀵	na	𐀶	
ko	𐀷	𐀸	ne	𐀹	
ku	𐀺	𐀻	ni	𐀼	𐀽
ma	𐀾	𐀿	no	𐁀	
me	𐁁	𐁂, 𐁃	na	𐁄	
mi	𐁅	𐁆, 𐁇	ne	𐁈	8
mo	𐁉	𐁊, 𐁋	ni	𐁌	
ma	𐁍	𐁎, 𐁏	no	𐁐	
na	𐁑	𐁒, 𐁓	na	𐁔	
ne	𐁕	𐁖, 𐁗	pe	𐁘	
ni	𐁙	𐁚, 𐁛	pi	𐁜	
no	𐁝	𐁞, 𐁟, 𐁠, 𐁡	po	𐁛	
nu	𐁟	𐁠, 𐁡, 𐁢, 𐁣	pu	𐁞	
na	𐁠	𐁡, 𐁢, 𐁣	qa	𐁟	
pe	𐁡	𐁢	qe		
pi	𐁣	𐁤	qi		
po	𐁥	𐁦	qo		
pu	𐁧	𐁨	qu		
qa	𐁩	𐁪			
qe		𐁫			
qi		𐁬			
qo		𐁭			
qu		𐁮			

Προκύπτουσα ανάγνωση ἀπὸ Α1 ἕως καὶ Ο28

- ΕΝ ΔΕΕΝ ΤΑ ΠΟΤΟΛΙ ΝΕΑ ΤΑ ΛΙΠΙ ΝΕΕ Ν' ΔΙΔΕ ΒΟ ΚΕΣΑΝΕ ΖΑ ΤΟ
ΙΕΝ ΔΥΣΑ ΙΚΕ ΔΙΑ ΕΣΕΕΝ.
- ΗΤΑ ΙΠΙ ΤΑ ΚΟΥΠΟΡΟ ΝΕΕ ΔΕΙ ΤΟ.
- ΠΙΝΑΣ ΑΡΑΟΥΔΙΣ ΠΑΣΙ ΡΕΟΥ ΣΕΕΝ.
- ΣΑΤ ΑΣΙΟΥ ΚΟΠΟΡΕΣ ΕΝ ΔΥΣΕ ΑΠΟΤΟΛΗ ΣΕ ΕΝ ΙΤΑΛΙΕ
ΕΙΣΕΔΥΣΑΝ ΟΠΟΝΕ.
- ΠΙΝΑ ΣΥ ΡΟΝΕ ΤΟΝ ΟΝΑΣΙ.
- ΝΕΡΟΝΕ ΤΟ ΝΙΟ ΤΕΡΑ ΝΙΚΑ.
- ΣΕΕΝ ΤΟ ΣΕ ΚΑ ΣΙΚΕΝΕ ΤΟ ΣΕΑ.
- Ο ΣΑΤΑ ΙΕΝ ΤΟ ΣΕΕΝ ΑΤΟΡΟΠΟ ΣΕΤΟ ΣΕΙ ΤΑ ΙΕΝ.
- ΜΑΧΑ ΥΑΙΝΗ ΠΗΡΟΥΝΟΕΝ.
- ΑΑΝΕ ΟΥΔΙΣ ΛΑΣΙ ΤΩ ΝΕΕΝ ΚΑΣΑΠΑΙ.
- ΕΝΑ ΟΥΒΡΕ ΤΑΣΑΤΟΥ Ε ΠΑΣΙΛΕΒΟΥΣΕ ΕΝ ΚΑ ΣΕΕΝ ΑΠΟΥΤΟΛΙ
ΣΕΕΝ ΟΝΑΣΙ.
- ΛΟΙΕΝ ΚΑ ΣΕΕΝ ΤΟΙΣ ΕΕΝ ΚΑ ΣΟΙ ΚΕΝΕΤΟΙΣΕ.
- ΕΝ ΙΤΙ ΤΟ ΛΑΣΙ ΤΟΝ ΕΕΝ ΚΑ ΑΤΙΕΝ.
- ΤΑΟΥ ΚΕΡΟΝΕ ΕΝ ΤΟΒΕ ΝΑΙ ΕΒΕΝΟΥ.
- ΤΟΒΟ ΙΚΟ ΙΕΝ.
- ΤΟΙ ΠΑΣΙΛΕΒΟΣΕ ΕΝ Κ' ΑΣΕΕΝ ΕΞΕ ΤΑ ΙΠΟ.
- ΤΩ ΣΙΒΙ ΕΝ ΑΡΑΚΟΥΡΟΕΝ ΤΑΦΕ ΤΑΕ ΝΕΑ.
- ΙΑΝΩ Η ΝΟΥΕ ΙΚΑΑ ΡΑ.
- ΚΟΥΡΟΝΕ ΕΝ ΤΩ ΤΕΕΝ Τ' ΟΤΑΛΑ ΤΟΝΕ ΠΑΣΙΛΕΒΟΥΣΕ.
- ΕΝ ΚΑ ΣΕ ΕΝ ΑΠΟΤΟΛΗ ΣΕΕΝ ΟΝΑΣΙ.
- ΛΟΙΕΝ ΚΑΣΕΤΟ ΑΣΕΕΝ ΚΑ ΚΕΝΕΤΟΙΣΕΝ.
- ΑΠΟΥ ΤΑ ΙΕΝ ΓΑ.
- ΙΕΝ ΤΑΙ ΠΑΣΙΛΕΒΟΣΕ Ε ΤΑΙ ΤΟΙΡΟΝΙ.
- ΕΝ ΤΩ ΙΕΝΑ ΛΑΠΙΡΑ ΟΤΑ.
- ΙΕΝ ΤΟ ΚΟΡΟΝΕ ΤΟΝΙΤΟΙ.
- ΕΝ ΑΛΕ ΙΕΝ ΤΟ ΡΑ ΟΥ ΟΚΟ.
- ΟΥΝΟ ΝΕΟ ΚΑ ΤΟ ΣΕ ΕΝΑΛΑΒΟΕΝ.
- ΚΑΣΕΕΝΤΑ ΤΕΛΟΥΝΑΝΙΟ ΕΝΘΑ ΕΠΙ ΩΤΑ.
- ΠΑ ΤΑΒΕΕ ΚΕΝΕΕΝ ΠΑΝΩ ΟΝΕ.
- ΕΝ ΟΥΒΑΙΣΕ ΕΝ ΚΕΝΕΙΑ ΤΕΛΕΝΕΙ ΕΚΕΕΝ.
- ΣΙΣΕΟΝΑΣ ΗΛΟ ΝΕΕΝ ΕΤΟ.
- ΣΕ ΚΑ ΣΙ ΚΕΝΕΤΟ ΣΕΕΝ ΕΤΟΣ.
- ΣΕ ΠΑ ΗΤΑΣΑΙ ΕΝ ΤΟ ΠΑΝ ΙΤΟΝΕ ΤΟΝ ΟΝΑΣΙ.
- ΚΟΥΠΟΡΟ ΡΟ ΝΕΕΝ ΕΞΕ ΤΟ ΙΕΝ ΚΟΡΟΙ.
- ΕΝ ΤΟ ΙΕ ΕΞ' ΕΟΡΟΥ ΞΕΕΝΙΤΑΙ ΠΑ ΙΕ ΝΟ.
- ΑΞΕ ΕΝ ΩΡΟΥ ΣΕΕΝ ΠΕ ΙΣΕ ΙΟΝΑ.
- ΣΥΛΟΗ ΕΝ ΚΑ ΣΕ ΕΝ ΤΟΙΣ ΕΕΝ ΚΑ ΣΙΚΕΝΕΤΟ ΣΕΕΝ ΕΤΟ.
- ΗΞΕ ΕΝ ΠΑΙ ΄ΣΙΕΝ ΤΟΝ ΑΡΑΚΟΥΡΟ.
- ΝΕΕΝ ΤΟ ΤΕΕΝ ΑΡΑΚΟΥΡΟ ΕΝ ΤΑΦΕ.
- ΤΑ ΤΙ ΣΕΕΝ ΟΝΑΣΙ ΛΟΙΕ ΝΟΙ ΒΟΙ.
- ΕΝΑΝΕΟΥ ΕΝ ΤΩ ΚΑ ΣΟΙ ΚΕΝΕ ΤΟ ΝΕΕΝ.
- ΤΟ ΝΑΙ ΑΛΟΝΕ ΕΝ ΕΒΕΡΕ ΤΑ ΣΑΤΟΥ.
- ΠΑΣΙΝΟΥΣΕ ΔΙΣΚΑ ΣΕΕΝ ΑΠΟΤΟΛΗΣ Ε ΤΟΒΕΤΟ.
- ΙΕΝΑ ΚΑΤΑ ΒΟΥ ΚΕΡΩ.

- ΕΝ ΤΩ ΛΑΣΙΤΩ ΝΕΕΝ ΑΡΑΚΟΥ ΡΟΕΝ.
- ΠΕ ΤΡΙΑ ΠΕ ΔΙΣΚΟΕ.
- ΕΝΕΤΟ ΤΟ ΚΟΙ· ΝΟΥ.
- ΕΝ ΠΑ ΣΙΡΟ ΒΟΥΣΕ.
- ΕΝ ΚΑ ΣΕ ΕΝ ΑΠΟΤΟΛΗ ΣΕΕΝ ΟΝΑΣΙ.

Προκύπτουσα ανάγνωση ἀπὸ Π1 ἕως καὶ V34

- ΛΟΙ ΕΝ ΑΤΙΕΝ ΤΩ ΑΡΑΚΟΥ ΡΟΕΝ. ΤΟ ΤΕΕΝ ΑΠΟΥΤΑ:
- ΙΕΝ ΚΕΙ ΕΝΤΑ Η ΠΑΣΙΛΕΒΟΥΣΕ ΕΝ ΤΑ ΙΜΑΛΑ ΝΙΚΟΙΕΝ ΤΑ ΙΠΕΤΙΟ.
- ΕΝ ΤΩ ΚΩΡΟΝ, ΕΝΝ ΤΟ ΚΑΡΑΒΟΥ ΖΩ.
- ΚΑΝΟΝΕΕΝ ΑΡΟΥΝΙΟ, ΕΝΑΛΑΒΟΥ ΕΝ ΚΑ ΣΕΕΝΤΑ ΤΕΛΟΥ-
ΛΑΝΙΟΕΝ.
- ΤΑ ΕΠΙΩ ΤΑΕΝ ΠΑ ΤΑΕΝ ΤΟΠΟΕ ΚΟΡΟΥΝΟΝΕ ΕΝΠΟΣΕ ΕΝ
ΤΟΡΟΒΟΥΕΝ.
- ΤΟ ΤΟΥΡΟΥ ΛΑΟ ΝΕΕΝ Κ' ΑΣΕΕΝ ΥΠΟ ΣΕ.
- ΕΝ ΔΑ ΝΙΕΛΟΥ ΒΙΩΝΕΕΝ ΤΑ ΣΕΕΝΤΑΝΑΣΕ.
- ΕΝ ΤΩ ΚΑΠΡΩΝ ΕΝ ΤΟΝΟΙΣ ΗΛΑΤΩΣΕΝ ΕΝΑΡΟ ΟΥΡΑ.
- ΗΤΟ ΤΗΒΕ Η ΤΕΛΑΣΕΕΝΟ ΑΡΑΜΑ ΝΕΟΥ ΣΕ ΕΚΕ.
- ΕΝ ΑΛΑ ΒΟΥ ΤΟΠΩ ΕΚΟΜΕΝΟΝΕ ΕΝΠΟΣΕΕΝ.
- ΠΑ ΣΑ ΚΩΡΑ ΝΕΕΝ ΤΟΝΩΝΑ.
- ΣΑΚΩΡΑ ΒΟΥΕΝ 'ΚΑΣΕ ΤΑ ΤΕΛΟΥΛΑΝΙΟ.
- ΕΝ ΤΑ ΕΠΗ ΟΤΑΕΝ Π' ΑΤΑΕΝΕ ΚΕΝΕΕΝ ΠΑΝ ΟΣΕΕΝ.
- ΟΥΒΑΙΣ ΕΕΝ ΚΕΝΕΕΝΑ ΤΕΛΗΟΕΝΙΟ ΤΑ ΕΚΕΕΝ ΣΕΙΣΕΕΝ.
- ΟΝΑΣΙ ΡΟ ΝΕΕΝ ΕΤΩΣΕΕΝ ΠΑ.
- ΗΤΑΣΕ ΕΝ Τ' ΟΣΕΕΝΟ.
- ΝΑΕΝ Ο ΕΞΕΝΟ ΟΜΕ ΞΕΝΩ ΠΕ ΣΕ ΙΩΝΑ ΣΥΡΟΗΝ ΕΘΥΣΕ ΠΑΥΣΕΙΝ.
- ΤΟΝ ΑΡΓΥΡΟ ΝΕΕΝ ΤΩ ΤΑΙΝΑΡΟΥ ΚΟΡΕΝ ΠΕ ΤΡΙΣΒΕ.
- ΠΕ ΔΗΛΟΥ ΑΙΗΤΕΤΑ ΘΑΛΑΤΤΩ.
- ΕΝΤΑ ΤΕΕΝ ΤΑΦΕ ΠΟΙΕΙΝ.
- Τ' Α ΤΕΕΝΙΝΑ ΛΑΛΗΣΕΙ.
- ΜΕΝΑΕΝ ΒΑΣΙΛΕΥΣΕΙΝ ΤΗ ΘΕΕΙΝ ΑΠΟΤΟΛΗΣ ΕΝ ΤΗ ΤΕΒΩΟΕΝ.
- ΕΝ ΙΤΑΒΟΟΕΝ ΘΑΝΑΤΑ ΝΑΝΕΕΝ ΤΑ ΝΕΦΕΛΟΥ.
- ΙΤΑΛΙΟΝ ΕΝ ΣΥΝΟΡΩ ΚΩ Η ΘΕΕΝ ΜΕΛΟΥΣΑ Ε ΤΑ ΣΑΙ ΕΝ ΒΕΛΟΥ.
- Τ' ΑΣΙΕΝ ΤΑΣΑΤΑΙ ΟΥΔΑΙΟΙΣ ΕΝ ΚΕΝΕ.
- ΟΦΙΣ ΣΗΚΕ ΕΝΘΑ ΣΕ ΕΝ ΒΕΛΟΥ ΗΤΑΣΑΙ.
- ΤΑ ΣΑΤΑ ΤΕΕΝ ΑΛΩΣΕΕΝ ΑΝΩΣΗ.
- Ο ΒΟΥ ΟΙΚΟΣ ΝΟΕΙ ΟΤΙ ΤΑ ΣΑ ΚΕΓΑΣΤΑ ΕΣΑΛΑΤΙΣΕ ΕΝ ΤΩ ΣΕ
ΕΝΤΥΠΩΣΗ.
- ΤΩ ΩΤΕ, ΕΝΝΟΕΙΝ ΟΝΑΣΙ.
- ΚΥΠΡΟΝ ΕΝ ΠΑ Η ΘΕΣΗ.
- ΒΟΥΣ ΕΝ ΤΟΠΩ ΘΩΝ ΒΙΟΙ.
- ΠΑ —Η ΔΙΚΑΙΩΣΗ— ΕΝ ΑΕΙ ΒΙΟΙ ΕΝΩ Η ΕΝ ΤΩ ΕΙΡΩΝΕΙΕΝ ΤΟ ΥΙΕΝ
ΙΤΑΛΙΕ ΒΙΕΙΝ ΙΩΣΙ.

Ἐλεύθερη ἀπόδοση (ἀρχὴ ἀπὸ τὸ σημεῖο Π1)

1. Ἐλλοὶ τῆς Ἀσίας, πὺν εὐρίσκεσθε στὸ βασίλειο τοῦ Ἀράκ. Ὁ θεὸς ἀπαντᾷ:
2. Υἱοὶ Κόων, ἐκεῖ ὅπου εἶναι ἡ πόλη πὺν βασιλεύει στὰ Ἰμάλα, θὰ νικῆσουν τὸν

ὑπαίτιο.

3. Στὸν χῶρο ἐντὸς ἀτράκτου ζῶ.
4. Τὸν κανόνα τοῦ ἀρνίου ἀνέλαβε νὰ παίξει στὴ γῇ ὁ Σέθ, τὸ τελώνιον.
5. Στοὺς ἡπίους παῖδες θεοῦ, σὲ θεοῦ τόπο, ὁ Κρόνος ἔπεσε πάνω τους μὲ θόρυβο.
6. Οἱ Τουροῦ, λαὸς νέος, ἐξ Ἀσίας ὑπεισῆλθε στὰ μέρη σας.
7. Στὴ γῇ τοῦ Νεῖλου ἀνετρέφετο σατανᾶς.
8. Ἕνας ἐκ τῶν κάπρων μὲ ἥχους σμίκρυνε τὴν κυματίζουσα οὐρά του.
9. Ἦταν ἡ Θήβα ἡ θαλασσινή, στὴν Ἀραμαία, ὁ νέος σου οἶκος.
10. Ἕνας ἄλλος Βοῦς στὴν περιοχὴ τῆς Ἐγκωμῆς ἔπεσε.
11. Πατέρα, τῆς χώρας σου τοὺς ναοὺς ἐνίσχυσα.
12. Στὴ Σαχάρα μὲ δοῇ ἐγκατέστησε τὴν κατοικία του τὸ τελώνιο.
13. Αὐτὸς ποὺ περιγράφεται στὰ ἔπη μὲ μακριὰ αὐτιά κατὰ τῶν Ἀθηναίων κίνησε κάθε ὠκεανό.
14. Τῶν Οὐδαίων στὴν Κενεενὰ τίς οἰκίες ἔσεισε τὸ τελώνιο.
15. Τῶν γαιδάρων τὸ βασίλειο τὸ νέο θὰ τὸ νικήσει ὁ πατέρας μας.
16. Θὰ ἡττηθεῖ (αὐτὸ) στὸν ὠκεανό.
17. Οἱ ναοί, ὅπου ὁ ἀφιλόξενος ἄνθρωπος στὸν ξένο θεὸ τὰ παιδιά σου, τοὺς Ἰωνες, κατὰ συρροὴν θυσίασε, θὰ παύσουν.
18. Τοὺς «ἀργυροῦς» νέους ἀπὸ τοῦ Ταίναρου τὸν χῶρο νὰ γκρεμίζεις, παιδί μου.
19. Τὸ παιδί τῆς Δήλου εἶναι ἀήττητο στὴ θάλασσα.
20. Ἐκεῖ ὅπου εἶναι οἱ θεοί σου, νὰ ποιεῖς τοὺς τάφους σου.
21. Ἡ Ἀθηναῖα θὰ μιλήσει, ὅταν ἔλθει ἡ ὥρα.
22. Ὁ Μίνωας θὰ βασιλεύσει τῆς θεϊκῆς ἀποστολῆς στὴν Θήβα.
23. Ἕνας Θηβαῖος ἥρωας θὰ θανατώσει τοὺς νάνους ποὺ κρύβονται στὰ σύννεφα.
24. Τὸ Ἰδάλιον μέχρι συνόρων μὲ τὴν Κῶ εἶναι περιοχὴ, τὴν ὁποία ἡ θεὰ θὰ περιλάβει στὴν ἀκτίνα τῶν δελῶν τῆς.
25. Στὴν Ἀσία θὰ προσχωρήσουν οἱ Οὐδαῖοι τῆς Κενεενά.
26. Ὁ ὄφς σὺς συκὲς τῆς περιοχῆς σου θὰ ἡττηθεῖ μὲ δέλη.
27. Τὸν θεὸ Σέθ θὰ τὸν ἀλώσει ἡ ἄνωση.
28. Ὁ Οἶκος τοῦ Βοῦ κατανοεῖ, ὅτι αὐτὰ ποὺ ἀγαπᾷς σοῦ παρουσιάστηκαν θελκτικώτερα ἀπὸ κάποιους, ὅπως συμβαίνει μὲ τὴν ἐντύπωση ἀπὸ τὸ ἀλάτισμα.
29. Ὅταν βλέπεις περίεργα αὐτιά, νὰ καταλαβαίνεις ὅτι πρόκειται γιὰ τοὺς γαῖδαρους.
30. Ἡ θέση τῆς Κύπρου εἶναι μὲ τὸν πατέρα μας.
31. Ὁ Βοῦς ἐγκαταδιώκει μόνο σὲ τόπο ἡθικό.
32. Ὁ πατέρας μας, ἡ δικαίωση, στὴν αἰωνιότητα ζεῖ, ἐνῶ στοὺς εἰρωνες υἱούς μας τῆς Ἰταλίας κυριαρχεῖ ἡ ἴωση (;).
33. Στοῦ Δία τὴν πόλη νέα λύπη μᾶς παρουσιάστηκε.
34. Οἱ νέοι ἐνέδωσαν σὲ Βοῦ ξένο, υἱὸ ζῶου.
35. Ἐδυσσεύς ὁ οἶκος τοῦ Δία στὴν Ἀσία.
36. Ἡ ἡττα τοῦ ἵππου καὶ τοῦ κάπρου ποὺ θὰ ἐπέλθει στοὺς ναοὺς ποὺ ἔφτιαξαν, πρέπει νὰ εἶναι διττή.
37. Ποινὲς σὲ ὅλους τοὺς Ἀρουδαίους ρίπτε, θεέ.
38. Ὁ Σέθ καὶ οἱ ἐξ Ἀσίας κάπροι στὴν ἀποστολὴ σου τῆς Δύσης, στὴν Ἰταλία, εἰσέδυσαν ἀπὸ ὀπές.
39. Ποινὲς σὺ ρίπτε στοὺς γαιδάρους.
40. Μὲ νερό τὸ νέο τέρας νὰ νικᾷς.

41. Θεέ μου, στή γῇ σου κατήντησα σκηνίτης.
42. Ὁ υἱὸς τοῦ Σέθ, ὁ θεὸς ἄνθρωπος, ἔχει υἱοθετηθεῖ ἀπὸ τὰ παιδιὰ σου.
43. Νὰ μάχεσαι τὴν ὕαινα μὲ τὴν τρίαίνα.
44. Ὁ ὄνος ἐξ αἰτίας λαθῶν τῶν Οὐδαίων ἐγινε τώρα ὁ χασάπης τῶν νέων.
45. Ἕνας Οὐδρέος ἔταξε τὸν ἑαυτό του σὲ βασιλεύουσα τοῦ θεοῦ Γῆ ἀποστολή, στὸν θεὸ Γαῖδαρο.
46. Μὲ λόγια τοῦ γήινου θεοῦ τοὺς υἱοὺς τῆς δικῆς σου γῆς τοὺς ξεσήκωσε αὐτός.
47. Στὰ ἥθη εὐρίσκεται τὸ λάθος τῶν υἱῶν τῆς Γῆς Ἀσίας.
48. Τοῦ θεοῦ Κρόνου στὸ Τόβε οἱ ναοὶ εἶναι κατάμαυροι (ἐξ ἐδένου).
49. Τὸ Τόβε εἶναι ὁ οἶκος τῆς ὕαινας.
50. Στους βασιλεύοντες στὴ Γῆ Ἀσία ἐπικρατεῖ ἔξη πρὸς τὸν ἵππο.
51. Στὸ Θίδι σὲ ἀργυρὸ τάφο εὐρίσκεται ὁ νέος θεὸς (υἱὸς τοῦ Σέθ).
52. Στὸν Ἰανὸ μεταφέρθηκε ὁ νέος οἶκος τοῦ Ρᾶ.
53. Ὁ Κρόνος στους θεοὺς τῶν Ἀτλάντων θὰ βασιλεύσει.
54. Στὴ Γῆ σου σὲ ἀποστολή ἔχει ἔρθει ὁ θεὸς Γαῖδαρος.
55. Μὲ λόγια τοὺς Κασσίτες τῆς Ἀσίας Γῆς ξεσήκωσε ἐναντίον σου.
56. Φύγε στή γῇ τῶν υἱῶν σου.
57. Οἱ υἱοὶ θεῶν βασιλεύουν σὲ θεῶν θρόνο.
58. Στὶς ὕαινες θὰ δεῖς ὅτι τὰ αὐτιά τους εἶναι λεπρά.
59. Οἱ υἱοὶ τοῦ Κρόνου εἶναι θνητοί.
60. Σὲ ἄλλους υἱοὺς τὸν Ρᾶ θὰ ἐγκαταστήσω.
61. Ὁ Οὐνός ἀπὸ νέα Γῆ ἐσένα θὰ καταλάβει.
62. Ὁ Κασσίτης, τὸ τελώνιο, ἔχει τὰ αὐτιά του στραμμένα ἐκεῖ ὅπου δημιουργήθηκαν τὰ ἔπη τῶν ἡρώων.
63. Πατέρα μας Θηδαῖε! Στὴν Κενεανὰ ἐπάνω στρογγυλοκάθησε Ἕνας γαῖδαρος.
64. Στους Οὐδαίους στὴν Κένεια εὐρίσκεται ἡ οἰκία τοῦ τελώνιου.
65. Κυκεῶνας εἶναι τὸ ἡλίον νέο ἔτος.
66. Στὴ Γῆ τοῦ Ὁσιρι κινητὸ εἶναι τὸ τῶν θεῶν ἔτος.
67. Σὺ πατέρα, νὰ νικήσεις μὲ τὰ πατριὰ σου ἥθη τὸν Γαῖδαρο.
68. Στὸ βασίλειο τῆς Κύπρου ἡ νέα ἔξη εἶναι οἱ χοροὶ τῶν νέων.
69. Μὲ τοὺς υἱοὺς ποὺ αἰωροῦνται θὰ ἀποξενωθεῖ κάθε νοῦς παιδιοῦ.
70. Συγκέντρωσε στὸν θεὸ Ὡρο τὰ ἥθη τοῦ παιδιοῦ σου, τοῦ Ἰωνα.
71. Μεγάλῃ συλλογῇ στή γῇ σου προκάλεσε τὸ ἐφαρμοσθὲν στὴ Γῆ τῆς Συκῆς ἔτος ἀπὸ θεοῦ.
72. Τὰ ἥθη τῶν παίδων τῆς Ἀσίας κλίνουν πρὸς τὸν ἄργυρο.
73. Οἱ ναοὶ τοῦ Ἀργυροῦ Θεοῦ εἶναι σὲ τάφους.
74. Ὅταν ἀκοῦς γιὰ λόγια τοῦ θεοῦ Γαῖδαρου, νὰ ἐννοεῖς ὑπόκωφο δουητό.
75. Νὰ ἀνανεώνεις στὴ Γῆ σου τῆς Κένε τοὺς νέους.
76. Τοὺς ναοὺς ἔχει ἀλώσει στὴ χώρα τῶν Ἑδρε ὁ Σέθ.
77. Τοῦ πράσινου δίσκου ἡ ἀποστολή, ποὺ ἔχει ἔλθει, ἐγκαταβίωσε στὸ Τοδέτο.
78. Ἡ Ὑαινα θὰ συγκρουσθεῖ μὲ τὸν Βοῦ στὴν Κέρο.
79. Ἕνας ἀπὸ τοὺς Λασίθες νέους θὰ βασιλεύσει στὸ βασίλειο τοῦ Ἀράκ.
80. Ὁ παῖς τῆς Τροίας εἶναι παῖς τοῦ Δίσκου.
81. Ὁ Ἐνετός εἶναι ὁ νοῦς τοῦ χοίρου.
82. Στὸν πατέρα μας τὸν Ὁσιρι εὐρίσκεται ὁ Βοῦς.
83. Στὴ γῇ σου σὲ ἀποστολή ἔχει ἔλθει ὁ θεὸς Γαῖδαρος.

[Σὲ ἐπόμενο τεῦχος: Μινωϊκὴ ἢ γραφὴ τῆς Mas d' Azil]

Η ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ

ΝΙΚ. ΕΜΜ. ΠΡΕΑΡΗΣ, 'Ο 'Ορφείας και οί 'Ορφικοί

Στην 'Αρχαία 'Ελλάδα, ως γνωστόν, δέν ὑπῆρχε ἐπίσημη, κρατική θρησκεία. Οἱ 'Ελληνες ἐλεύθερα μποροῦσαν νά λατρεύουν τή θεότητα καί ν' ἀναφέρωνται σ' αὐτήν, ἀποκαλώντας τήν, ἀνάλογα μέ τὸ μορφωτικό τους ἐπίπεδο, ἄλλοι Λόγο καί Νόμο, ἄλλοι Νοῦ καί Δύναμη, ἄλλοι Δία καί Ποσειδῶνα, κι ἄλλοι, τέλος, Διόνυσο-Ζαγρέα ἢ Δήμητρα-Περσεφόνη. 'Ο 'Ορφισμός ἦταν μιὰ εὐρέως διαδεδομένη θρησκευτική τάση. Μὲ κέντρον καί γενέτειρα τῇ Θράκῃ (Μακεδονία) κατέκτησε τὴν Δυτική 'Ελλάδα, τὴν Κάτω 'Ιταλία κι ἐκεῖθεν τὴν 'Αθήνα, ὅπου, εἰσαχθεὶς ἐπὶ Πεισιστράτου (6ος αἰών), ὀργανώθηκε συστηματικά καὶ τελειοποιήθηκε, ὁ δὲ Διόνυσος-Ζαγρεὺς ἐντάχθηκε στὸ πανάρχαιο τελετουργικὸ τῶν 'Ελευσινίων Μυστηρίων κι ἀναγνωρίσθηκε ἀπὸ τοὺς Δελφοὺς ὡς συμπάρεδρος τοῦ 'Απόλλωνος.

Παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ 'Ορφισμός ἦταν θρησκεία καὶ μάλιστα συστηματική, ἐν τούτοις οὐδέποτε διεκδίκησε τὴν μοναδικότητα τοῦ θεοῦ τῆς καὶ τὸ ἀλάνθαστο τῶν θεωριῶν του. 'Απεναντίας καὶ μέ τὰ 'Ελευσίνια συγχρωτίσθηκε, καὶ μέ τὸ Δωδεκάθεο συνεργάσθηκε, καὶ τὶς θεωρίες του μετέβαλλε καὶ ἐνεπλούτιζε διαρκῶς μέ νέα στοιχεῖα, κάτι ποὺ τὸν κάνει ἐντελῶς ξεχωριστὸ ἀπ' τὶς ἄλλες θρησκείες κι ἰδιαίτερα ἀπ' τὸν δογματισμὸ τοῦ 'Ιουδαϊσμοῦ. 'Ο 'Ορφισμός δέχτηκε καὶ ἀφομοίωσε κατὰ σειρὰν τὶς κοσμογονικὲς ἀπόψεις τῆς «Θεογονίας» καὶ τοῦ 'Ησιόδου, τὶς φιλοσοφικὲς ἀπόψεις τῶν Πυθαγορείων, τὸν πανθεισμὸ τῶν Στωικῶν καὶ τὶς νεοπλατωνικὲς ἀντιλήψεις τῆς 'Αλεξανδρείας. Αὐτὸ ἀκριδῶς εἶναι ὅ,τι τὸν καθιστᾷ ἀνώτερο ὅλων τῶν θρησκειῶν· ὅτι δηλαδὴ ἦταν μὴ δογματικός, ἀνοικτὸς στὸ λόγο καὶ τὸ διάλογο, ἱκανὸς νά διορθώσῃ, ν' ἀναθεωρήσῃ καὶ νά συμπληρώσῃ τὶς θεωρίες του. Γι' αὐτὸ καὶ προσεῖλκυσε στὶς τάξεις του γίγαντες τοῦ πνεύματος, οἱ ὁποῖοι τὸν συμπλήρωναν ἀλλὰ καὶ συμπληρωνόταν...

Νέος μισελληνικὸς ὀλοκληρωτισμὸς

Καὶ καθὼς ἡ 'Ελλάδα βρίσκεται στὸ μάτι τοῦ κυκλῶνα, ἀκόμα καὶ αὐτοὶ ποὺ τὰ ἰσχυρὰ συμφέροντα ἢ οἱ ροπὲς καὶ οἱ ἄνεμοι ποὺ φέρανε κακὸ τοὺς ἔκानαν κυβερνήτες τῆς, στράφηκαν μέ λόγια προσβλητικά καὶ εἶπαν στοὺς 'Ελληνες νά πάψουν νά πιστεύουν πὼς οἱ ξένοι-ἰσχυροὶ συνωμοτοῦν σὲ βάρος τους γιὰ νά μᾶς ξεκάνουν, γιατί ἡ 'Ελλάδα δέν εἶναι ὀμφαλὸς τῆς Γῆς.

Λές καὶ τὸ σκοτάδι χορτασμένο ἀπὸ τὴν νύχτα ποὺ ἀπλώνεται ἀπειλητικά θὰ ἀφήσῃ ἀπλόχερα ἓνα κομμάτι γῆς μέ φῶς, πὼς οἱ πλημμύρες θὰ ἐξαιρέσουν ἐκεῖνο τὸν μοναχικὸ διαβάτη, πὼς οἱ χολεριασμένοι δέν θὰ ἀγγίξουν, ἀπὸ πρόθεση νά κολλήσουν τὴν ἀρρώστια τους, τὸ χαρούμενο γελαστὸ παιδί, ποὺ τραγουδάει στὸν ἥλιο. Λές καὶ οἱ προστάτες τῆς νύχτας θὰ ἀφήσουν νά τοὺς ξεφύγῃ ὁ μικρὸς καὶ θὰ χορτάσουν μόνο ἀπὸ τὰ μεγάλα.

'Ο ὀλοκληρωτισμὸς ἔχει πάντα τὴν ἴδια «ἀπαίτηση» καὶ ἐφαρμογὴ· νά ὑποταχθοῦν ὅλοι καὶ ὅλα στὸ ἴδιο καὶ συγκεκριμένο «ὑπόδειγμα», ὅλοι καὶ ὅλα ἀνεξαιρέτως στὴν ἴδια... τάξη πραγμάτων. 'Ο ὀλοκληρωτισμὸς τοῦ Χίτλερ δέν ἀνέχτηκε τὴν ἀτίθαση ματιά μας, τὴν ἀποκοτιά τῆς ψυχῆς μας, τὴν αἰώνια αὐτὴ ταύτιση καὶ λατρεία μέ τὴν 'Ελευθερία καὶ τὴν 'Αλήθεια. Καὶ τότε ἡ

Ἀσφαλῶς προσέφερε στοὺς πιστοὺς του λυτρωτικούς τύπους λατρείας, ὅπως ἐπέβαλε καὶ τὴν νηστεία καὶ τοὺς καθαρμούς. Ὅμως παράλληλα μ' αὐτὰ ἀσκοῦσε πραγματικὸ παιδευτικὸ ἔργο καὶ μὲ τις κοσμοθεωρητικές καὶ ἀνθρωποπλαστικές του βάσεις, ὅπως καὶ μὲ τὴν πίστη του στὸ διαιώνιο πνευματικὸ γίγνεσθαι τῆς ἀνθρωπότητος, βελτίωνε τοὺς ἀνθρώπους καὶ τοὺς ὁδηγοῦσε στὴν ἀρετή. Δὲν θὰ ἦταν ὑπερβολικὸ, ἂν ἐλέγετο, ὅτι καὶ διὰ τοῦ Ὁρφισμοῦ βρῆκε τὴν ἀπόλυτο δικαίωση ὁ ἥρωϊκὸς τρόπος ζωῆς, ὅπως καὶ ἡ φιλοσοφικὴ καὶ καλλιτεχνικὴ ἔκφραση, ἀφοῦ ἐκεῖθεν ξεκίνησε ὁ στοχασμὸς, γιὰ νὰ ὑψωθῇ ὡς τοὺς μετεωρισμούς τοῦ φιλοσοφικοῦ λόγου.

«Ἐπανερχόμενοι εἰς τοὺς Ὁρφικούς καὶ τὴν προσφορά των στὸν ἐκπολιτισμὸ τῆς ἀνθρωπότητος εἶναι δυνατόν νὰ ὑποστηρίξωμε, ὅτι ὅλες οἱ γνώσεις Φυσικῆς, Ἀστρονομίας, Βιολογίας, Λογικῆς, Ἡθικῆς, Θρησκευολογίας, Κοινωνιολογίας, Νομοθεσίας κ.ἄ. ἦσαν σ' ἐκείνους γνωστές. Κι ὅπως ὁ Αἰσχύλος ἐχαρακτήριζε τὶς τραγωδίες του "ἀποφάγια ἀπ' τὰ μεγάλα δεῖπνα τοῦ Ὁμήρου", ἔτσι καὶ ὁ Ὁμηρος, ὁ Ἡσίοδος, οἱ Προσωκρατικοί, οἱ Πυθαγόρειοι, ὁ Πλάτων καὶ ὁ Ἀριστοτέλης ἠντίλησαν σημαντικὰ στοιχεῖα ἀπ' τὴν πλούσια πνευματικὴ παρακαταθήκη τῶν Ὁρφικῶν», παρατηρεῖ ὁ συγγραφεὺς Ν.Ε. Πρεάρχης (σελ. 27 τοῦ ἐν κεφαλίδι ἔργου του).

Γνωσιολογικὰ ὁ Ὁρφισμὸς ἀποτελοῦσε ἓνα εἶδος φυσιοκρατικοῦ ἐμπειρισμοῦ καὶ ἐμπειρικοῦ ψυχολογισμοῦ. Ὁ Διόνυσος-Ζαγρεὺς καὶ ἡ Δήμητρα-Περσεφόνη, σ' ἀντίθεση μὲ τὸν ἐξεργήνο καὶ ἀπόκοσμο Γιαχβέ, ἦσαν φυσικὲς θεότητες, ἐγκόσμιες καὶ προστάτιδες τῆς Φύσης. Ἡ λατρεία τῶν Ἑλλήνων πρὸς τὴν Φύση ἐνσωματώθηκε στὸ ὅλον σύστημα τῶν Ὁρφικῶν, εἶχε δὲ ὄχι μόνον θεωρητικὸ χαρακτήρα ἀλλὰ καὶ πρακτικὲς προεκτάσεις, διότι οὐδεὶς πιστὸς διενεοῖτο νὰ παρέμβῃ στὶς ἐξελικτικὲς διαδικασίες τῆς Φύσεως ἢ νὰ παραβιάσῃ τὴν φύση. Ἀποτέλεσμα;

«Τὸ μέγιστον πρόβλημα τῆς προστασίας τοῦ περιβάλλοντος, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ τὴν ἀχίλλειον πτέρναν τοῦ συγχρόνου ἀνθρώπου, τὸ εἶχαν ἀντιμετωπίσει οἱ Ἀρχαιοέλληνες. Ἡ καθαρότητα τῆς θάλασσης ἀποτελοῦσε ἀντικείμενο προβληματισμοῦ των ἀπ' τὰ πρῶτα χρόνια. Εἶχαν διαμορφώσει περιβαλλοντικὴν συνείδησιν καὶ εἶχαν θεσπίσει ση-

Ἑλλάδα δὲν ἦταν ὁ ὀμφαλὸς τῆς γῆς.

Ἦταν πάντα ὅμως ἡ Ἑλλάδα ὁ ὀμφαλὸς τῆς Ἐλευθερίας καὶ τῆς Δημοκρατίας. Ὁχι μόνον στὰ ἱστορικὰ διδλῖα ἢ σὰν πολιτιστικὴ ἱστορικὴ κληρονομιά. Ἀλλὰ σὰν διωματικὴ κληρονομιά πολιτισμοῦ, ποὺ μέσα στὴν ψυχὴ τοῦ Ἑλλήνα ἐμφύσησε τὸν ἐλεύθερο ἄνθρωπο. Τὸν ἄνθρωπο μὲ τὴν ξεχωριστὴ προσωπικότητα καὶ τὴν ἀπόλυτα προσωπικὴ ταυτότητα.

Ὁ νέος ὀλοκληρωτισμὸς, ἡ Νέα Τάξη Πραγμάτων, μέσα ἀπὸ μιὰ συνωμοτικὰ καλοδοουμένη ὑποκριτικὴ ἐλευθερία ἐπιδιώκει τὴν ἐπίταση τοῦ διαφορισμοῦ στὴν ὕλική του διάσταση, προβάλλοντας αὐτὴ τὴν μηχανιστικὴ σὰν ἐπίταση ἐλευθερίας, ποὺ στὴν οὐσία εἶναι ἐγκαθίδρυση τυραννίας καὶ ὀλιγαρχίας, ἐνῶ ταυτόχρονα ἐπιβάλλει τὴν ἰσοπέδωση ἀνθρώπων καὶ ἀξιών.

Καὶ αὐτὸς ὁ νέος ὀλοκληρωτισμὸς, ὅπως καὶ κάθε ὀλοκληρωτισμὸς, δὲν μπορεῖ νὰ ἀφήσῃ αὐτὴ τὴν «ἀτιμὴ ράτσα» νὰ βγαίνει στὸν πηγαϊμὸ γιὰ τὴν Ἰθάκη, ἐνῶ ὅλοι οἱ ὑπόλοιποι ἔχουν ὑποταχθεῖ στὸ ἴδιο στερεότυπο, στὴν ...ἴδια τάξη πραγμάτων. Γι' αὐτὸ καὶ θέλουν νὰ μᾶς ξεκάνουν.

Ἀνδρέας Ἀθηναῖος

Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Γαίηλ (ΗΠΑ)

μαντικά μέτρα· εἶχαν προβλέψει δὲ τὴν προστασία τοῦ θαλασσίου περιβάλλοντος μετρεῖς θαλάσσιες θεότητες (τὴν Ἀκταία, τὴν Ἀλκίππη καὶ τὴν Ἀσίνη, ἐξ ἧς καὶ οἱ ἑὸς Ἀσίνηοι Νόμοι)» (σελ. 27).

Ὁ Ὀρφισμὸς σὲ μιὰ κακιὰ στιγμὴ τῆς ἀνθρωπότητος ὄχι μόνο ἀπερρίφθη ὡς παγκόσμια θρησκεία ἀπ' τοὺς ἐξ-ουσιαστές, ἀλλὰ μαζί μ' ὅλα τὰ ἐπιτεύγματα καὶ δημιουργήματα τοῦ Ἑλληνικοῦ Πνεύματος ἐτέθη ὑπὸ διωγμὸν καὶ καταπολεμήθηκε. «Ὁ πρῶτος ψάλτης τῆς λογοκρατίας, ὁ αἰμοσταγῆς καὶ ὑπουλὸς νάνος Δαυῖδ, ἀρχίζει τοὺς ψαλμούς του μετὰ τὸ γεμᾶτο μῖσος καὶ ἐπιθετικότητι στίχο:

Σίγησον, Ὀρφεῦ· ρῖψον, Ἑρμῇ, τὴν λύραν...» (σελ. 11).

Ὅπως ὁ πόλεμος Γιαχβισμοῦ-Ὀρφισμοῦ ἔτσι καὶ ὁ πόλεμος Ἑλληνισμοῦ-Ἰουδαϊσμοῦ ὑπῆρξεν σκληρὸς καὶ ἀκατασίγαστος. «Οἱ Ἕλληνες, προφανῶς καὶ προσωρινὰ ἡττημένοι, ὑπεκρέωθησαν νὰ εἶναι οἱ μόνοι συνεχιστές τῆς Ἰουδαϊκῆς παραδόσεως ἐπὶ τῆς γῆς καὶ μάλιστα σὲ θέματα πίστεως. Γιατί πῶς ἐξηγεῖται νὰ νυμφεύωνται, νὰ ἀποθνήσκουν, δηλαδὴ στίς σοβαρώτερες κοινωνικὰς τοὺς ἐκδηλώσεις, κατὰ τὰ πρότυπα καὶ μετὰ τὴν εὐλογίαν τῶν Ἑβραίων»; «Τὰ ἐρωτήματα αὐτὰ ἀπορρέουν ἀπ' τὸ γεγονὸς ὅτι τὰ «κεντρικὰ» αὐτὰ πρόσωπα τῆς Βίβλου... ὑπῆρξαν ἄνθρωποι ποὺ βαρύνονται μετὰ φόνους, μοιχεῖες, ἀπάτες, εἰδωλολατρικὰς πρακτικὰς καὶ κάθε εἶδους δολοπλοκίας καὶ ραδιουργίας...» (σελ. 101-102).

Ὅμως, παρὰ τοὺς διωγμούς, τὸν «φόδον Κυρίου» καὶ τὴν δισχιλιετὴ πνευματικὴ σκλαβιά ποὺ ἐπέβαλαν οἱ ἐξ-ουσιαστές διὰ τοῦ δόγματος, «δὲν ἐξέλιπεν ἐντελὴς ἡ ἐλπίδα. Χάρις στὴν ἀνάμνησιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Λόγου, καὶ μόνον αὐτοῦ, ἡ ἀνθρωπότης στέκεται ἀκόμῃ ὄρθια. Καὶ θὰ νικήσῃ! Διότι καμμιά δύναμις δὲν μπορεῖ νὰ κάμῃ τὴν ἀνθρώπινη φύσιν μὴ ἀνθρώπινη» (σελ. 16).

«Καιρὸς εἶναι λοιπὸν νὰ νιοθετήσουμε ἄλλα πρότυπα, παρμένα ἀπ' τὴν ἙΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΛΑΙΑ ΔΙΔΑΧΗΝ, τὰ ὅποια ὑπῆρξαν ὄντως ὑποδείγματα ἀρετῆς καὶ ἀνθρωπιάς, γιὰ νὰ γίνουν παραδείγματα πρὸς μίμησιν τῶν συγχρόνων Ἑλλήνων (καὶ ὄχι μόνον) σὲ ὅλες τὶς ἐκφάνσεις τῆς ἀτομικῆς καὶ κοινωνικῆς ζωῆς. Ἦλθεν ἡ ὥρα, οἱ Ἕλληνες νὰ ξαναδιαβάσουν τοὺς ΕΛΛΗΝΕΣ, ἀποβάλλοντας τὶς «τοίμπλες» ἀπ' τὰ μάτια τους καὶ ν' ἀτενίσουν, ἐπὶ τέλους, τὸ φῶς, ὥστε μαζί με τοὺς Λατίνους ν' ἀναφωνήσωμε: «Sante Sokrates, ora pro nobis» (= «Ἄγιε Σωκράτη, πρέσβευε ὑπὲρ ἡμῶν»)» (σελ. 102).

Σαράντος Πάν

Δὲν ὑπάρχει παρὸν καὶ μέλλον γιὰ τὴν ἀνθρωπότητα, ἂν δὲν ξέρῃ τὸ παρελθόν της. Ὁ «Δαυλὸς» ἀγωνίζεται νὰ τὸ ἀνασύρῃ κάτω ἀπὸ τὸν ὄγκο τοῦ ψεύδους καὶ τῆς λησμονιάς καὶ νὰ τὸ ἀναστηλώσῃ. Ἀξίζει καὶ εἶναι συμφέρον τοῦ καθενός, Ἕλληνας ἢ μὴ, νὰ συμπαρασταθῇ στὸν σκληρὸν αὐτὸν ἀγῶνα.

- Λόγω πληθώρας ὕλης ἢ δημοσίευση τοῦ ἀνέκδοτου διηγήματος τοῦ «Δ» ἀναβάλλεται γιὰ τὸ ἐπόμενο τεῦχος.